לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

נמשך מסע הרציחות בפיליפינים

מאנילה. — מנהיג מוסלמי, שהיה בעבר חבר בית הנבחרים, מצא אמש את מותו במטחי ירית במרכז מאנילה, לאחר שהביע תמיכה בהצעתה של הנשיאה קורזון אקינו להנהיג חוקה חדשה במדינה.

בהודעת המשטרה נאמר, כי אולברט אולאמה טוגונג, יו"ר איזור אוטונומי מוסלמי בדרום הפיליפינים, נהרג יחד עם שומר ראשו ועם קצין בטחון של בית מלון.

גם אזרח קנדי וידידתו הפיליפינית נפצעו בירויות שנורו ממכונית שעברה במקום.

(רויטר עתי"ם)

יום א', כ"א בחשון תשמ"ז, 23 בנובמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13198 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

היום האזכרה לתלמיד הישיבה אליהו עמדי

כוחות בטחון גדולים נערכים לקראת אפשרות של חידוש המהומות בי"ם

פעילי „כך" מתכוונים לקיים עצרת מחאה במקום הרצח ברובע המוסלמי ● כרוזים ובהם קריאה לחסל את הערבים הופצו ב„שמואל הנביא" ● חד"ש וה„מתקדמת" יציעו אי־אמון

מאת בצלאל עמיקם

דריכות רבה שוררת בירושלים לקראת האזכרה לתלמיד ישיבת „שובו בנים" אליהו עמדי במלאת שבעה להרצחו. כוחות גדולים של משטרת ירושלים ואנשי הבטחון נערכים לקראת אפשרות של חידוש המהומות נגד הערבים ברובע המוסלמי בעיר העתיקה לאחר שפעילי כך וחבריהם מתכוננים לקיים עצרת מחאה ותהלוכה ברחוב מעלה חלדיה, שם נדקר למוות אליהו עמדי.

המארגנים קראו לעצרת רבת משתתפים, שבה יצעדו כשהם מניפים את תצלומי הנרצחים בפעילות טרור נגד יהודים. העצרת תסתיים ליד דלתות הכניסה לישיבת „שובו בנים", שעם תלמידיה נמנה הנרצח.

הארועים המרכזיים יהיו מסע מבית המנוח בשכונת שמואל הנביא אל חלקת הקבורה בה נטמן בהר הזיתים, וכן העצרת בעיר העתיקה.

בסוף השבוע הופצו בשכונת שמואל הנביא כרוזים בידי אלמונים, ובהם קריאה לנקום את דמו של המת, ולחסל את הערבים שברובע המוסלמי, הכרוזים כתובים בעברית, ערבית ואנגלית.

מפקד משטרת ירושלים תת־ניצב יוסף יהודאי דיווח ביום שישי לחברי הנהלת עיריית ירושלים על השתלשלות הארועים בימים האחרונים מאז ארע הרצח. הוא מסר כי בישיבת „שובו בנים" לומדים בין היתר חיילים משוחררים בעלי עבר קרבי עשיר, שחזרו בתשובה וההתמודדות עמם קשה.

תנ"צ יהודאי סיפר, כי במהלך

(המשך בעמוד 2)

נשים ערביות יושבות על חפציהן לאחר שבתיהן במזרח ירושלים נשרפו על־ידי פורעים יהודים
צילום: אפי שריר/י.פ.פ.א

חבש ואבו־ג'יהאד מתפייסים במוסקבה

ניקוסיה. — ה„פתח" וארגון חבש, שהוא סיעת המורדים הגדולה ביותר בערפאת, מנהלים שיחות פיוס במוסקבה — נודע לכתבת אפ.פ. בקפריסין.

נמסר לה, כי ארבעה ימי שיחות החלו בפראג ומשם עברו למוסקבה, וכבר הניבו תוצאה אחת — הסכם של מבצע צבאי משותף נגד מטרות ברצועת הבטחון בדרום־לבנון ונגד המיליציה השיעית בלבנון.

שיחות הפיוס התנהלו בין סגנו של ערפאת אבו־ג'יהאד ובין ד"ר ג'ורג' חבש, ראש 'החזית העממית לשיחרור פלשתין'.

אבו־ג'יהאד אמר בשיחת טלפון ממלונו במוסקבה, כי הסכים עם חבש לאחד־כוחות נגד המתנכלים למחנות הפליטים בלבנון — השיעים וישראל.

הודעת אירגונו של חבש בדמשק אומרת, כי לפני שיושג הסכם לפיוס מלא חייבות להתמלא כמה דרישות שהציב האירגון.

(אי.פי.)

תאצ'ר מבקשת מהצרפתים לא לשים רגל למלחמה בטרור ● עמוד 18

מסתמנת תפנית בעמדה כלפי אוסטריה ● עמוד 3

חייל צד"ל נהרג בג'זין ● עמוד 4

בכיר ישראלי לניו־יורק טיימס: האשוגי סייע לחידוש הקשרים עם איראן ● עמוד 20

מחלוקת בבית־שאן על הענקת אזרחות כבוד לרה"מ שמיר ● עמוד 20

הממשלה תכריע היום על גורל „מנועי בית שמש"

רוב השרים מתנגדים לסגירת המפעל ● עמדת רה"מ עשוייה לקבוע ● השרים נסים ורבין תומכים בהמלצת ועדת השרים לענייני כלכלה ●הפגנות הזדהות של ועדים ומועצות פועלים ● בית שמש שובתת היום ● פועלי המפעל יפגינו ליד משרד רה"מ

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים, דליה שחורי הכתבת המדינית ואבי בניהו הכתב הצבאי

גורל המפעל מנועי בית שמש יוכרע היום בישיבת הממשלה שתדון בהחלטת ועדת שרים לענייני כלכלה למנות כונס נכסים למפעל. צעד אשר יביא בכל הנראה לסגירתו ולפיטורי 700 עובדיו.

ערב הישיבה נראה היה כי יש רוב בקרב השרים המתנגדים לסגירת המפעל, אך הדעות בקרב השרים מאוחדות כי עמדתו של רה"מ יצחק שמיר היא שתטה את הקו לכאן או לכאן.

שתי אפשרויות

בפני השרים יעמדו למעשה שתי אפשרויות. האחת, נדונה בימים האחרונים בקרב גורמים בכירים והיא לנסות פעם נוספת למכור את מפעל „מנועי בית שמש" לגורמים פרטיים תוך מחיקת החוב הרובץ עליו.

השנייה, נתמכת ע"י שר האוצר משה נסים ושר הבטחון יצחק רבין, והיא לאשר את החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה בדבר מינוי כונס נכסים, וסגירת המפעל תוך חודש.

(המשך בעמוד 2)

הקשר האיראני ושתיקת הביקורת

נמרוצת חשבועיים שחלפו מאז נדהמה דעת הקהל בארצות־הברית
מחשיפת קשר הנשק שבין הבית הלבן לבין חצרו של חומייני. השתדל הנשיא
ריגן להצדיק ולהסביר את מדיניותו האיראנית פעמים אחדות, ואף הרחיק
לכת עד כדי כינוס מסיבת עיתונאים פתוחה ובוטה, שכמותה לא זכורה בכל
ימי כהונתו. ועדות של הקונגרס ובית הנבחרים החלו לתחקר אישים שהיו
קשורים, ישירות או בעקיפין, להחלטות על עיסקות הנשק עם איראן, והסערה
הפוליטית מתעצמת מיום ליום. הנשיא נדרש עכשיו להכות על חטא, להודות
בטעויותיו, ולהדיח את היועצים שלחשו כך באזנו. המיליטאנטים שבין
הפוליטיקאים מן המפלגה הדמוקרטית תובעים בגלוי להעמידו לדין על הפרת
אמונים. הביקורת הציבורית אינה מרפה, לא ממנו ולא מן המשרדים שנתנו
את ידם הן לקשר הנשק לאיראן, והן לשקר הנשק לאיראן.
ישראל, לפי מה שמכונה בעגתנו „פירסומים בינלאומיים", עמדה בראש אלו
שהשיאו עצות למימשל בוואשינגטון לעודד גורמים מתונים בממלכתו של
חומייני העוסק (מזה כחמש שנים). באמצעות אספקת נשק לטהרן ממחסנים
ישראלים דווקא. המומחים מירושלים וסביבותיה - כך זה מתפרסם בעולם -
פנו עיסקות וקיבלו הבטחות, תיווכו ותיאמו. אבל בירושלים וסביבותיה לא
מתחוללת ברגע זה שום סערה מדינית. אין תביעה נמרצת לחקירה ממלכתית
וחשיפת האמת; אין דרישה ציבורית או על־מפלגתית רחבה להסברים פומביים
מצד ראש הממשלה שמיר, שר החוץ פרס, ושרים אחרים שהיו לפי אותם
פרסומים בסוד העצות והמישלוחים. אצלנו מקבלים כמובנת מאליה את
העובדה, שהרשות המבצעת מעלימה אינפורמציה מדינית ובטחונית ממדרגה
ראשונה מן הרשות המחוקקת, ואפילו מזרועות אחרות של אותה הרשות
המבצעת עצמה. אצלנו לא יעלה על הדעת לתבוע את העמדתו לדין של ראש
הממשלה, באשמת עבירה על העיקרון, שאין ישראל מספקת נשק לאירגונים
הטרוריסטיים הנלחמים נגדה ונגד העם היהודי. אצלנו גם לא תתקיים מסיבת
עיתונאים שבמהלכה יישאל ראש הממשלה, האם בהחלטה לשלוח נשק
לאיראן הובאה, למשל, בחשבון העובדה, כי מחר עלולים להשתמש בו אנשי
„חיזבאללה" נגד חיילי צה"ל?
לפי כללי המשחק הדמוקראטי המיוחד־במינו השורר בישראל, ממשלת
ישראל לעולם אינה אשמה בשגיאות של מדיניות, גם כאשר הן זועקות לשמיים.
מה מובנת היא, בהקשר שכזה, שתיקתה של מפלגת כמו „התחיה"; ממנה ניתן
היה לצפות, כי תהפוך עולמות נוכח גילויי המידע בעתונות העולמית על
אספקת נשק ישראלי לשונאי ישראל האיראניים. אבל ה„תחייה" שותקת, ולא
רק היא; בשם „בטחון המדינה" היא שותקת ולא רק היא; „חיא - ולא רק היא
- מוותרת על זכותה לבקר את ההחלטות הבעייתיות ביותר של הממשלה, אם
רק אומרים לה: יד לפה „בטחון המדינה". אכן, בטחון המדינה: מכירת נשק
ישראלי לאיראן, באישור ממשלת ארצות הברית או בלעדיו (ואם אכן
נתקיימה) היתה מעשה איוולת פוליטי ובטחוני ממדרגה ראשונה מסוכן
לקיומה של ישראל. לכן אנו תובעים מן האחראיים לכך לפחות את אשר
תובעים האמריקאיים מן האחראיים ל„קשר האיראני" אצלם: ראשית, דברו
אלינו אמת. שנית, חודו בטעות. שלישית, הסיקו מסקנות ומחר.

הקונגרס לא יניח לנשיא בפרשת הנשק לאירן — גם אם יודה ששגה

סנטורים: המבצע היה כה חשאי, שריגן עצמו אינו יודע את כל הפרטים

וושינגטון. — „נותרו יותר שאלות מאשר תשובות" — במילים אלה סיכם אמש סנטור פטריק ליהי, הנציג הדמוקרטי הבכיר בוועדת המודיעין של הסנאט, את התרשמותו מהופעתו של מנהל סוכנות הביון המרכזית וויליאם קייסי לפני הוועדה בעניין אירן.

הדיונים בדלתיים סגורות של ועדות המודיעין של בית הנבחרים והסנאט, איפשרו לחברי הקונגרס לקבל מידע מהימן על מה שהתרחש. חברי הקונגרס אמרו לאחר הדיון, כי מתקבל הרושם שיותר אנשים ויותר כלי נשק מאשר שיערו היו מעורבים בעיסקות החשאיות.

כמה חברי קונגרס אמרו עם זאת, כי לא שמעו מקייסי טיעונים שעשויים היו לשנות את עמדתם הקודמת, לפיה הפר הבית הלבן את חוקי ארה"ב - כולל, הוראה ישיש

נשק רב

מנהיג הדמוקרטים בבית הנבחרים ג'ים רייט אמר, כי מתקבל הרושם שכמה מדינות אחרות היו מעורבות במשלוחי הנשק לאיראן, ושנשלח נשק רב יותר מאשר „הכמות הקטנה" שאותה הזכיר הנשיא רייגן.

רייט הזכיר את ישראל כאחת המדינות שהיו מעורבות בשיגור נשק לאיראן, אך סירב לפרט מי היו המדינות האחרות.

הקונגרס דורש מידע מלא

סנטורים משתי המפלגות אמרו, שקייסי מסר להם פרטים נוספים, אך ציינו שהוא לא סיפק תשובות לשאלות רבות. הם הטעימו, כי מנוי וגמור עם הקונגרס לקבל מידע מלא על הפרשה כולה.

חבר סנאט רפובליקני, דיוויד דורנברגר, אמר כי עתה מתברר שהמבצע היה כה חשאי שאפילו בידי הנשיא אין כל הפרטים עליו.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הוועד הפועל

ישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות הכללית

תתקיים היום יום א' כ"א חשון תשמ"ז 23.11.86
בשעה 10.00 באולם ישיבות הוועד־הפועל בקומה 7

בסדר היום:
1. מפעל „מנועי בית־שמש"
2. הערכות קופת־חולים הכללית
3. שונות
● כרטיסי הצבעה והזמנות נשלחו בנפרד

עוזי קידר
מזכיר הוועד הפועל

ועדת הכספים ויתרה על חשיפת משכורות הבנקאים

תסתפק בנתונים ממוצעים מטעמים של „צנעת הפרט"

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ועדת הכספים של הכנסת לא תקבל רשימה שמית עם משכורותיהם של המנהלים הבכירים של הבנקים, ותצטרך להסתפק בנתונים ממוצעים לגבי השכר הממוצע של עשרת המנהלים הבכירים בכל בנק ובנק.

הוועדה דרשה לפני חודש מהבנקים לקבל נתונים על המשכורת הכוללת של המנהלים הבכירים תוך ציון של גובה המשכורת והתוספות השונות לכל מנהל ומנהל. הדבר נעשה לאחר שדיון וחשבון של הפרופ' אריה גלוברזון חשף משכורות של עד 25 אלף דולר לחודש לאותם מנהלים.

אתמול נסוגה הוועדה מדרישתה המקורית. לאחר דיון סוער הוחלט לקבל הסדר עליו הוסכם בפגישה פרטית בין ח"כ אברהם שפירא, יו"ר הוועדה, ח"כ חיים רמון, מרכז סיעת המערך בוועדה, וראשי הבנקים הגדולים. על־פי ההסדר יגישו הבנקים מספרים ממוצעים לגבי משכורת עשרת המנהלים הבכירים.

הבנקאים נימקו את התנגדותם לרשימה שמית בנימוקים של צנעת הפרט.

ישיבת ועדת הכספים החלה באיחור לאחר שחברי הליכוד בוועדה זעמו על ששפירא לא מצא לנכון להזמין איש מהליכוד לפגישה עם הבנקאים ביום ד'.

איוולת ורעות רוח

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם), מחה נמרצות על כך שלוועדה מובאו סיכומים שהושגו בשיחות פרטיות ובפגישות פרטיות שמקיים יו"ר הוועדה. צבן אמר, שהתנהגות זו מהווה שיבוש של נוהל על־ידי שפירא. הוא ציין שהתנהגותו של היו"ר הפרה כל נורמה סבירה של עבודה פרלמנטרית.

צבן ציין, שדברי מנהלי הבנקים על צנעת הפרט הם איוולת ורעות רוח. הוא ציין שכל דיון על משכורותיהם של בכירי הבנקים הוא עניין ציבורי. לעצם העניין, צבן, ההסדר שהציע שפירא הוא לא מעשי. שכן כעבור זמן קצר יוכלו הבנקאים בעצמם להדליף לעתונות את השכר של כל אחד ואחד. צבן דרש שכל הרשימות אשר יוגשו לוועדה יהיו בפיקוח המפקח על הבנקים. רליה נאוה, כדי להבטיח שלוועדה יימסרו נתונים מדוייקים.

גם ח"כ יורם ארידור (ליכוד) התנגד להסדר וכינה את פניית ראשי הבנקים ליו"ר „הפגנה". ארידור ציין שמנהלי הבנקים התנהגו כמדינה עצמאית מנהלת מו"מ עם מדינת־ישראל.

אלי הורביץ: מה החטטנות הזו?

מאת אודי נחשון, כתב „על המשמר"

יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי, אלי הורביץ, אמר אתמול לכתב „על המשמר", כי הוא מסביר את פעולתם של חברי ועדת הכספים בעודף הכוח שניתן לפוליטיקאים.

„מה החטטנות הזו דווקא אצל חברי ועדת הכספים? הגישה הלא חוקית שבה הם נוקטים מחזירה אותנו לימים אפלים. מדברים על כך שיכופפו לנו את היד. מה זה אומר? „החוק לא לצדי, ולכן אכופף את ידך"". אמר הורביץ.

לדבריו, שכר הבכירים בבנקים מתאים למה שמקובל במשק הפרטי וגם למצב הבנקים. הוא חזר על עמדתו, כי אין לחשוף את שכר הבכירים בפומבי ואמר, כי הדרישה לעשות זאת מצד חברי כנסת נובעת מרצון להעלות עוד נושא לכותרות.

„אם יהיה חוק שיחייב לגלות את השכר, זה מקובל עלי. אבל הפטנט הזה שדווקא הבנקים צריכים לגלות את השכר אינו מקובל עלי", אמר יו"ר בנק לאומי.

8 נהרגו בהתפוצצות מכונית תופת בגבול רצועת הבטחון

ההרוגים: 3 חיילי יוניפי"ל, 3 אזרחים לבנוניים ו־2 מחבלים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

שלושה חיילי יוניפי"ל מפיג'י ושלושה אזרחים לבנוניים נהרגו וארבעה אחרים נפצעו בהתפוצצות מכונית תופת בגבול רצועת הבטחון. כן נהרגו שני המחבלים שנהגו בכלי הרכב.

המקרה אירע אתמול סמוך לשעה 4 אחה"צ, כאשר מכונית „מרצדס" ובה שני אנשים, התקרבה למחסום אל־חמס בגבול רצועת הבטחון, בציר החוף כ־10 ק"מ צפונית מראש־הנקרה.

המכונית עברה מחסום של יוניפי"ל והחלה להתקרב למחסום של צד"ל, המרוחק מן הראשון כ־250 מטר. חיילי צד"ל שבמחסום חשדו במכונית המתקרבת והצוברת תאוצה ופתחו לעברה באש.

התפוצצה במחסום

המכונית נעצרה, הסתובבה במקום והחלה להמלט צפונה. כאשר התקרבה שוב למחסום של יוניפי"ל דרשו החיילים, מהנהג והנוסע שלידו, לרדת כדי לבדוק את המכונית ולהזדהות. במקביל החלו חיילי צד"ל שבמחסום להתקרב למחסום של יוניפי"ל, כדי לתפוש את שני הנמלטים. כאשר נוסעי המכונית ראו את חיילי צד"ל מתקרבים, עלו הנהג וחברו שוב על רכבם, וככל הנראה תוך כדי כך הפעילו את מנגנון הפיצוץ.

כתוצאה מן ההתפוצצות נהרגו שלושה תושבים לבנוניים, שהיו בקרבת מקום, ושלושה חיילי פיג'י. חיילים נוספים נפצעו וכמו כן נפצע קל חייל צד"ל. בפעם האחרונה שניסו מחבלים להחדיר מכונית תופת היה זה באפריל השנה, ואז נתפסו המפעילים על־ידי חיילי צד"ל בגיזרה המזרחית.

עד כה היו כ־15 נסיונות להחדיר מכוניות תופת לתוך רצועת הבטחון, אולם בכל המקרים הם התפוצצו או נעצרו על גבול רצועת הבטחון.

עובד „תדיראן" נהרג בתאונת עבודה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

פועל במפעל סוללות של „תדיראן" שבקרית־עקרון נהרג אתמול בהתפוצצות מיתקן לידו עבד.

בוריס פלוסק בן 37, אב לשני ילדים מכפר־גבירול שברחובות, נפגע מהתפוצצות מיתקן שהכיל שמן במחסן הפסולת של המפעל, כנראה מהצטברות גזים בתוכו, והועבר במצב קשה לבית־החולים „קפלן", שם נקבע מותו.

פעוטים לגמו נפט במקום מים ואושפזו

חמישה ילדים בני חמש מגן־חובה במושב בית יצחק בשרון אושפזו אתמול בבית־החולים לניאדו בנתניה לאחר ששתו נפט במקום מים. ארבעה מהם שוחררו לבתיהם, לאחר כמה שעות ואחד הילדים נותר להשגחה בבית החולים במחלקת הילדים.

ד"ר מרדכי שרייבר, ממחלקת הילדים אמר לכתב עתי"ם, כי שתיית נפט אצל ילדים עלולה לגרום לדלקות וגירויים בדרכי הנשימה, בשל שאיפת אדי הנפט.

ילדי הגן במושב בית יצחק בשרון יצאו אתמול לטיול בחיק הטבע. הילדים ביקשו לשתות וחמישה מהם נכנסו לחצר בית ומצאו שם צינור מטפטף. הם החלו לגמוע ממנו, ורק כעבור דקות אחרות הבחינה הגננת בריח הנפט ומיהרה להביאם לבית־החולים לניארו.

(עתי"ם)

● שר־התחבורה, חיים קורפו, החליט להרחיב את הסמכויות המוענקות בפקודת התעבורה לקצין משטרה ולאפשר לו לפסול רישיון נהיגה ל־30 ים לנוהג רכב שנתפס כשהוא שיכור או תחת השפעת סמים.

● ישראל ופולין החליטו אתמול לערוך ביקורים הדדיים של בני נוער משתי הארצות.

מזג אוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 8 עד 19, רמת־הגולן 9 עד 19, צפת 9 עד 16, חיפה 9 עד 24, טבריה 11 עד 26, נצרת 10 עד 20, עפולה 5 עד 24, השומרון 8 עד 20, תל־אביב 11 עד 26, נמל התעופה 7 עד 25, יריחו 10 עד 28, עזה 10 עד 24, באר־שבע 5 עד 25, אילת 12 עד 27.

(עתי"ם)

שרון יקים כוח משימה לעידוד היצוא לאסיה

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי

שר־התעשייה־והמסחר, אריאל שרון, החליט על הקמת כח משימה מיוחד שיעסוק בעידוד היצוא הישראלי לאסיה ויהיה משותף לכמה גופים, ביניהם משרד־התעשייה, לשכת המסחר ישראל־אסיה, המכון לחקר שווקים, מכון היצוא וגופים אחרים.

השר שרון הודיע זאת, בפגישה עם ראשי לשכת המסחר ישראל־אסיה שהתקיימה אתמול.

בחודשים האחרונים גובשה במשרד־התעשייה־והמסחר, בשיתוף עם לשכת המסחר ישראל־אסיה, תוכנית בשם „לאסיה מזרחה", הכוללת נקיטת שורה של צעדים שמטרתם להביא לגידול היצוא לאסיה מכחצי מיליארד דולר לארבעה מיליארד דולר בתוך חמש שנים.

אחד מסעיפי התוכנית כולל גם מינוי נספחים מסחריים בהונג־קונג, תאילנד, וקוריאה, בשלב הנוכחי החליט שרון על מינוי של נציג כלכלי מיוחד בהונג־קונג, שבשל אילוצים תקציביים יהיה עובד מקומי. אשתקד הגיע היצוא הישראלי להונג־קונג ל־65 מליון דולר.

צפוי משבר בענף היהלומים - חומר הגלם התייקר ב־7%

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

סינדיקט היהלומים (הבי דה בירס) העלה באוקטובר את מחירי היהלומים הגולמיים מ־327 דולר ממוצע לקראט ל־350 דולר לקראט — עלייה בשיעור 7 אחוזים. על כך מסר לכתב „על המשמר" אחד מבעלי המלטשות הוותיקות.

לדבריו, קיימת בעיית אספקה ומתנהלים מאבקים על חומר הגלם בין „הגדולים והחזקים" לבין בעלי המלטשות הבינוניות והקטנות שחזרו לתחייה בשנתיים האחרונות.

הוא הוסיף, כי הבעיות הן בעיקר באבנים „הגדולות" שבליטושן התמחו בארץ. התייקרות חומר הגלם הביאה עימה כצפוי עלייה במחירי היהלומים המלוטשים. לדבריו עלות הכסף גבוהה מאוד וקשה ליצרן בינוני, המעסיק עד 20 עובדים, לעמוד בתנאי הריבית להון חוזר. עלות העבודה גבוהה, אף כי השכר נטו שמקבל העובד נמוכה למדי. המיסים, ההוצאות השוטפות מביאות לכך שמחיר ממוצע של קראט מלוטש גבוה מ־850 דולר.

ענף היהלומים, שהתייצב בשנתיים האחרונות, עומד עתה שוב בפני זעזוע.

● עיריית נהריה החליטה על צמצום תקציבה השנתי ב־10 אחוזים, בשל הקשיים הכספיים שאליהם נקלעה ובגלל העובדה שמשרדי הממשלה אינם מעבירים לה את הכספים המגיעים להם.

גלי צה"ל בראש גדול
האזינו הערב בשעה 19.00 לראיון עם
אפי שטנצלר
מזכיר מועצת פועלי גבעתיים

צבן מבקש מטוניק לבדוק „זיופי הכשרות"

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

יאיר צבן (מפ"ם) ביקש אתמול ממבקר המדינה יצחק טוניק לבדוק ביסודיות את פעילות המועצות הדתיות במשרד המסחר והתעשיה להבטחת בשר כשר ליהודים שומרי כשרות.

צבן נזעק לנושא זה על רקע הידיעות על זיוף תויות של הרבנות הראשית בצפון הארץ. כתוצאה מכך נמכרו מאות ק"ג בשר טרף ככשר. „דווקא הלוחמים נגד כפיה דתית ולהגנת זכויות האזרח צריכים להוקיע בחריפות הונאה בכשרות, אף יותר ממעשה הונאה וזיוף בתחומים אחרים. כאשר הונאה בכשרות פוגעת קשות, מבחינה נפשית באדם המאמין..."

עם זאת, מבקש צבן, ממבקר המדינה לבדוק גם באיזו מידה מנסות המועצות הדתיות את סמכותן בתחום הכשרות כדי לכפות נורמות דתיות על הציבור החילוני.

בצה"ל זועמים: האוצר לא הציג התלושים הנכונים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בצה"ל ובמערכת הבטחון סירבו אתמול להגיב על טענת האוצר בנושא שכר אנשי הקבע ודרישת משרד הבטחון לתוספת תקציבית.

בצה"ל זועמים על משרד האוצר על כי בחרו להציג בפני הכתבים הכלכליים את גובה השכר והשכר ברוטו של קצינים בדרגת אל"מ ותא"ל. ידוע שהבעיה חריפה במיוחד אצל הנגדים והקצינים הזוטרים.

„תמיד בוחרים את התלוש המתאים אולם צה"ל לא יגרר למאבק מעל דפי העתונות. אנחנו מרוצים מכך שגם ראש הממשלה עצמו, גם מזכ"ל ההסתדרות וגם 69 חברי כנסת חתמו על הצעת חוק להפרדת שכר אנשי הקבע", אמרו מקורות צבאיים.

הברפלד: אם מסירים פיקוח — אז גם מהשכר

התהליך של הסרת פיקוח על מחיריהם של מוצרים ושירותים שונים עלול לגרום לערעור הסכמי השכר במשק שנחתמו על יסוד ההנחה שתימשך היציבות במחירים — זאת אמר אתמול יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, בהתייחסו לרשימות התוספות והולכות של מוצרים שהפיקוח המינהלי על מחיריהן מוסר ע"י משרד התעשייה והמסחר.

הציבור - הוסיף הברפלד - קולט את המסר שהממשלה מעבירה אליו במדיניותה זו, ומגיב באופן המעיד שהאמון במדיניות יצוב המשק הולך ופוחת.

לא יתכן — קבע יו"ר האיגוד המקצועי — להמשיך בפיקוח על השכר, כאשר הממשלה מרופפת כמעט מדי יום את מערכת הפיקוח על מחירי המוצרים והשירותים.

„שמירת הר־מירון חונקת פיתוחה של בית־ג'אן"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

תושבי הכפר הדרוזי בית־ג'אן השוכן למרגלות שמורת הטבע הר מירון תובעים לאפשר להם לפתח את ישובם בשטחי השמורה. התושבים מנהלים בשנים האחרונות מאבק עיקש עם אנשי שמורת הטבע שלדבריהם מונעים מתושבי הישוב הדרוזי לבנות בתיהם בשטח השמורה.

תושבים מסרו אתמול שהכפר גדל באורח משמעותי בשנים האחרונות ובגלל המבנה הטופוגרפי של המקום אין לתושבים, ובעיקר לחיילים משוחררים הרוצים להקים את ביתם מקום אחר מאשר שטחי שמורת הטבע. במקום מתנהל סכסוך ממושך כאשר רשות שמורות הטבע מסרבת לוותר על השטחים שבשמורה והתושבים עומדים על דעתם להרחיב את שטח השיפוט של כפרם.

קורצ'נוי משתתף בתחרות שחמט בינ"ל בירושלים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

ביום ראשון תיפתח בירושלים תחרות שחמט בינלאומית, בהשתתפות מספר רבי אומנים מארצות המערב, כולל מי שהתמודד פעמיים על התואר העולמי ויקטור קורצ'נוי (שוויץ).

התחרות נערכת בישראל כמענה להחלטת פיד"א (הפדרציה הבינלאומית לשחמט), לקיים את אולימפיאדת השחמט במדינה ערבית — דובאי, ובכך למנוע את השתתפותם של שחקנים מישראל. רבי־האומנים האורחים יחרימו בשל כך את משחקי דובאי.

את התחרות בירושלים מארגנת עמותת שחקני השחמט בישראל, ברשות אומן השחמט הבינלאומית אברהם קלרור. העמותה קוראת תיגר על ההתאחדות הישראלית לשחמט, שגילתה אוזלת יד בפרשת דובאי. משחקי ירושלים נערכים בחסותו של שר התקשורת אמנון רובינשטיין.

תערוכה וכנס של יוצאי כפר הכשרה בהולנד

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

100 איש — כולם ילידי גרמניה ואוסטריה ובוגרי כפר העבודה ההכשרה בהולנד — וורקדורפ — התכנסו אתמול במוזיאון השלפה בכפר מנחם, וחנכו את התערוכה „חיי הנוער היהודי בצל האיום הנאצי" המספרת בכ־300 מוצגים, בעיקר תצלומים מוגדלים, מסמכים ומכתבים, על הכפר ועל חיי צעירים יהודים שנמלטו מגרמניה ואוסטריה מפני הנאצים והגיעו לכפר הזה בצפון הולנד שהוקם ע"י יהדות ארץ זאת ופעל מ־1934 עד 1941 עם כיבושו ע"י הגרמנים.

157 מבוגרי הכפר עלו ארצה. אחרים התפזרו ברחבי העולם ו־200 נרצחו על־ידי הגרמנים אחרי שכבשו את הולנד וסגרו את הכפר.

כוחות בטחון גדולים

(סוף מעמוד ראשון)

ההתפרעויות הוצתו דירות של תושבים ערבים. כאשר הגיעו מכונות כיבוי האש של העיריה, והחלו להורים מים כדי לכבות את הדלקות, קראו בחורי הישיבה את הצנורות ומנעו את כיבוי האש.

נציג הליכוד בהנהלת העיר שלמה לוי תבע ליישב במהירות את הרובע המוסלמי בעיר העתיקה. ראש עיריית ירושלים חזר וטען, כי בשנים האחרונות היו צרות לא מעטות עם אנשי הישיבה, שגרמו למתח מיותר בעיר. עם כל הגינוי לרצח המתועב אין ראש העיר סבור, כי מותר להניח למסיתים להתגרות בתושבים הערבים השלווים.

איתן מלניק נציג מפ"ם שלל באורח מוחלט את התוכנית לעקור דיירים ערבים מהרובע המוסלמי. הוא טען, כי מדובר ברקמת חיים הבנויה על תרבויות שונות החיות אלו עם אלו מאות בשנים. מלניק תקף בחריפות את ארגון אש"ף שהכריז כי הוא נוטל על עצמו את האחריות לרצח תלמיד הישיבה. הוא הטעים כי אין להידבר עם ארגון כזה עד שינטוש את דרך הטרור.

להשאיר את הנקמה לאלוקים

הראשון לציון הרב שלמה אליהו קרא לציבור לשמור על דרכי נועם, את הנקמה הוא הציע לשמור לבורא, כי הוא אל נקמות.

חרדים אנשי נטורי קרתא במאה שערים יצאו בהתקפה נגד ח"כ מנחם פורוש האגודאי, וגינו את הכוהו בכנסת, כי יש ליישב את הרובע המוסלמי ביהודים. פורוש, טען אתמול הרב הירש, מתגרה ומסכסך ומאיים לסכן את היחסים בין יהודים לבין ערבים. בכרוזים שהודבקו על הקירות באיזורים החרדיים נאמר, כי דינו של ח"כ פורוש "כדין רודף כנאמר בחושן משפט תכה".

הצעות אי אמון

מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת מוסר כי:

סיעת חד"ש בכנסת תביע השבוע אי אמון בממשלה, על רקע מה שהיא מכנה התגברות הפוגרומים באוכלוסיה הפלשתינאית בירושלים. בנימוקים לאי־האמון קובעת חד"ש כי יותר משבוע מותקפת האוכלוסיה הערבית בעיר העתיקה בירושלים אל מול עיניהם השותקות והרואות של המשטרה ומוסדות השלטון.

הרשימה המתקדמת לשלום פנתה ליו"ר הכנסת בבקשה להעלות על סדר היום הצעת אי אמון בממשלה, בשל אי יכולתה של הממשלה להפסיק את הפוגרומים במזרח ירושלים.

ח"כ מתי פלד קורא להוציא מיד את תנועת "כך" מחוץ לחוק.

יוסי שריד (ר"צ) קרא למשטרה לנקוט בכל האמצעים המתחייבים כדי להבטיח חזרת המשפחות הערביות ממעלה חלדיה לבתיהם. זאת כדי למנוע את החרפה של נשים וילדים החיים בירושלים תחת כיפת השמיים.

ג'ונבלאט מציע ליישב מחדש הפלשתינים בלבנון

ביירות. — העיתון "אלעמל" הלבנוני המסתמך על מקור פלשתיני באלג'יר מוסר כי מנהיג המפלגה הפרוגרסיבית סוציאליסטית בלבנון וליד ג'ונבלאט, שלח משלחות מיוחדות למנהיגי אש"ף והציע להם להכשיר את הקרקע ליישובם מחדש של הפלשתינים בלבנון.

המקור הוסיף, כי ג'ונבלאט הודיע למנהיגי הפלשתינים, כי קיים חשש מהתגברות השפעתו ויכולתו של "חיזבאללה" בלבנון.

שמיר יקרא היום להרגעת הרוחות

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

רה"מ יצחק שמיר יקרא הבוקר, בפתח ישיבת הממשלה, להרגעת הרוחות בירושלים. שמיר יפנה אל החוגים הקיצוניים בירושלים, משני הצדדים, ויבקש לשמור על השקט ולגלות איפוק. שמיר יאמר כי האינטרס של ישראל הוא, שבירושלים, יותר מבכל מקום אחר בארץ, ישררו שקט ושלום.

שר החוץ שמעון פרס התייחס למצב בירושלים ביום ו', בפגישה עם משלחת של כתבים אורחים ממערב גרמניה. פרס אמר, כי הארועים בירושלים הם חמורים, וכי כל אזרח, יהודי או ערבי, חייב להבין, שאין אלטרנטיבה לחיים של דו־קיום וכבוד הדדי בעיר.

פרס שיבח את ראש עיריית ירושלים טדי קולק ואמר, שהוא מנהיג יחיד במינו וכל הנסיונות להטיל בו דופי יעלו בתוהו.

● חברת החשמל העניקה מילגות לימוד ל־13 סטודנטים תלמידי שנים ג' וד' במוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ.

הממשלה תכריע

עובדי מנועי בית־שמש הכינו לשמעון פרס תמונה בה הוא מצולם בקבלת פנים ב־1967 ליוסף שידלובסקי, מקים המפעל. העובדים מבקשים מפרס לא לתת שיסגרו את המפעל. (צילום: רוני נעמן)

(סוף מעמוד ראשון)

ייתכן שהממשלה תאמץ החלטה לנסות ולהפעיל את מנועי בית שמש לאורך תקופה ארוכה ע"י כונס נכסים, ולנסות למכור את החברה בעבור כמה חודשים של הפעלה כזו.

ויצמן, ארנס, יעקובי וקצב נגד סגירה

את המאבק נגד סגירת מפעל מנועי בית־שמש יובילו בממשלה השרים בלי תיק עזר וייצמן, משה ארנס, שר הכלכלה גד יעקובי, ושר העבודה והרווחה משה קצב.

השר קצב כבר הכריז, שבית שמש לא תוכל להתמודד עם מפת האבטלה שתבוא כתוצאה מסגירת המפעל. לעומת זאת אומרים באוצר, שאין זכות קיום למפעל המפסיד מיליון וחצי דולר לחודש, ואשר כל גורם רציני שבדק את מצבו הגיע למסקנה שאין טעם לנסות להפעיל אותו.

באוצר מציינים גם, שמערכת הבטחון הבהירה לממשלה שהיא יכולה להרתדר בלי מפעל מנועי בית שמש, אשר היה אמור לייצר למעשה את מנוע של המטוס הלביא.

שר הבטחון לא ישים אגורה

ערב הדיון בממשלה הדגישו גורמים בטחוניים כי עמדתו של שר הבטחון למנות כונס נכסים היא נחושה. "שר הבטחון לא ישים אגורה אחת מתקציב הבטחון לטובת שיקום מפעל "מנועי בית־שמש"" אמרו המקורות". גורמים בטחוניים אמרו, כי מנתוני שירות התעסוקה שהועברו למשרד הבטחון מסתבר. כי באם יורדו ממצבת העובדים במפעל כ־150 עובדי לא תהיה בעיה למצוא עבורם תעסוקה הולמת בענף המתכת באיזור בית־שמש.

עובדי בית שמש מחריפים מאבקם

עובדי מנועי בית שמש הודיעו כי יחריפו היום את צעדי המחאה שלהם, אם הממשלה תאשר את החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה למנות כונס נכסים למפעל או לסגור אותו.

אנשי מטה המאבק של המפעל מסרו, כי בדעת העובדים לפתוח במקרה כזה בשביתת־רעב, והם לא יתנו ידם לסגירת המפעל.

במוצאי שבת התכנסו כל עובדי מפעל בית שמש במפעל, וקיימו שם אסיפת הסברה. העובדים, למעט הנשים, ישנו כולם במפעל, והיום יקיימו הפגנת ענק מול משרד ראש הממשלה בירושלים.

בשעות הבוקר המוקדמות יתפרסו כמאתיים עובדים מצומת שער הגיא עד למבואות ירושלים כשבידיהם שלטים נגד סגירת המפעל, כדי שיראו אותם שרי הממשלה הבאים מן השפלה לישיבת הממשלה.

העיירה בית שמש תשבות היום מכל פעילות. השביתה תקיף את כל המפעלים, בתי המלאכה, ומוסדות החינוך.

בשעות הבוקר תתקיים עצרת באמפיתיאטרון המקומי בהשתתפות תושבי העיירה וכן ראשי ועדי עובדים גדולים מכל הארץ.

כנס סולידריות

בכנס סולידריות עם פועלי "מנועי בית שמש" שהתקיים אמש השתתפו מנכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם, ח"כ רן כהן, ח"כ מתי פלד, ח"כ אמירה סרטני, אפרים דיילוני סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, וגדעון בן־ישראל.

אם אין זכות קיום כלכלית למפעל אז אין זכות קיום למדינה, אמר דיילוני. אשר ציין שההסתדרות התייצבה בראש המאבק נגד סגירת המפעל.

ח"כ אמירה סרטני אמרה כי הגיעה עת מבחן לממשלה באמיתות סיסמת הצמיחה. לדבריה, סגירת המפעל משמעותה סגירת העיירה. וחיסול עיירות הפיתוח.

חניכי המוסדות החינוכיים רמות חפר וצופית, וכן חניכי השומר הצעיר בירושלים וצעירי מפ"ם. בילו את הלילה עם העובדים, ויצאו אתם הבוקר להמשך פעולות המחאה.

מועצות הפועלים והוועדים הגדולים להפגנת הזדהות בבית שמש

מועצות הפועלים ברחבי הארץ והוועדים במפעלים ומקומות עבודה גדולים ישתתפו בהפגנת ההזדהות עם "מנועי בית שמש" שתתקיים היום בבית שמש. בראש הפעולה ההסתדרותית להזדהות עם עובדי "מנועי בית שמש" עומד גדעון בן ישראל מרכז המאבק בערי פיתוח.

הקונגרס לא יניח לנשיא

מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ הכחיש ידיעה כי הוא והאדמיראל ויליאם קראו, ראש המטות המאוחדים, קראו לרייגן לפטר את יועצו לענייני בטחון לאומי ג'ון פוינדקסטר. אחד מאדריכלי המיבצע האיראני.

עצה אומללה

הנשיא רייגן הגיב לדברים שהשמיע רוברט מקפרלן, שאמר כי משלוחי הנשק לאיראן היו "משגה", באומרו במפגש של ראשי עוזריו בבית הלבן "היה זה רעיונו של מקפרלן. כאשר אתה נותן עצה אומללה, אתה משיג תוצאות אומללות".

הסנטור הרפובליקני רוברט דול מקנזאס אמר בצאתו מהבית הלבן, לאחר תידרוך מפוינדקסטר: "אני סבור שרוב האנשים מסכימים שהיתה זו טעות בשיפוט".

סנטור רוברט בירד מוירג'יניה המערבית, שיכהן כמנהיג הרוב בסנאט החדש, קרא לרייגן להודות בגלוי, כי המבצע כולו היה מישגה.

משקיפים סבורים, שאפילו יודה הנשיא במישגה, אין להניח שהקונגרס יפסיק את מאמציו לחקור את הפרשה. במיוחד רוגזים חברי הקונגרס על ההוראה שנתן הנשיא לקייסי ב־17 בינואר, לא לגלות לוועדות הקונגרס פרטים על המגעים האיראניים.

מויניהאן: אינני מאמין למשמע אזני

מנהיג הרוב הדמוקרטי בית הנבחרים ג'ים רייט אמר לאחר עדותו של קייסי: "עובדה חמורה היא, שהנשיא הורה לקייסי כנציגו, למנוע מידע חיוני מהקונגרס אשר בהתאם לחוק חייב לקבל מידע זה בעוד מועד".

סנטור דניאל פאטריק מויניהאן, דמוקרט מניו־יורק, אמר לאחר עדותו של ראש סוכנות הביון המרכזית: "אינני יכול להאמין למשמע אזני".

סקרי דעת הקהל מראים, כי גם הציבור בארה"ב חושב כמו מויניהאן. סבור שהנשיא שיקר בעניין אספקת הנשק לאיראן.

סאם נאן, דמוקרט שיכהן כפי הנראה כיו"ר ועדת הסנאט לענייני השרותים המזויינים, תיאר את המיבצע כ"רמת תיכנון ירודה ורמת ביצוע של חסרי אונים".

ראש סוכנות הביון המרכזית שנשאל על־ידי כתבים אם הפר את החוק השיב: "לא, לא, לא".

יותר מ־2000 "טאו"

מקורות המקורבים לפנטגון אמרו, כי משרד ההגנה העביר לסוכנות הביון המרכזית יותר מ־2000 טילים נגד טנקים מדגם טאו ויותר מ־200 חלקי חילוף לטילי נ.מ. הוק, כדי שאלה יסופקו לאיראן.

ג'ים רייט, ציין, כי איראן שילמה למעלה מ־12 מיליון דולר תמורת הנשק שהיא רכשה בארה"ב. כסף זה הופקד בבנק שוייצי.

(ע"צ. עיד)

שפעת קשה בתורכיה

אנקרה. — שפעת המופצת על־ידי נגיף חזק במיוחד, התפשטה בתורכיה והביאה לסגירת בתי הספר שם.

שלטונות הבריאות בתורכיה יצאו באזהרה כי פגיעים במיוחד למחלה זו הם תינוקות וקשישים.

בהודעת שלטונות הבריאות התורכים נמסר, כי המחלה התפשטה בקרב תלמידי בתי הספר באיסטנבול, אנקרה ומרכז תורכיה ויותר מ־60 אחוז של התלמידים ו־30 אחוז של המורים לקו במחלה.

(רויטר־עתים)

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: מעונן חלקית עד בהיר.

הטמפרטורות: ירושלים 5 עד 16, תל־אביב 11 עד 22, חיפה 10 עד 22, רמת־הגולן 6 עד 18, צפת 4 עד 14, טבריה 11 עד 24, נצרת 8 עד 20, עפולה 7 עד 23, שומרון 6 עד 19, לוד 7 עד 22, יריחו 8 עד 24, עזה 10 עד 22, באר־שבע 5 עד 23, אילת 12 עד 25. (עתים)

מת אנוור נוסייבה

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

אנוור נוסייבה, מאחרוני המריגאים הפלשתינים של דור מלחמת 1948, נפטר אתמול במיטתו בשכונת שייח ג'ראח שבמזרח ירושלים, לאחר מחלה ממארת. למרות מחלתו המשיך לתפקד כיו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל של מזרח ירושלים כמעט עד יומו האחרון.

נוסייבה נולד בירושלים ב־1913 לאחת המשפחות המיוחסות ביותר בארץ ישראל. אבי המשפחה בא לירושלים עם חיל הכיבוש המוסלמי במאה השביעית, וקיבל לידיו את מפתחות כנסית הקבר בעיר העתיקה — מפתח שאותו מחזיקה המשפחה עד היום.

שר ההגנה הירדני

אנוור נוסייבה היה מזכירו של המופתי חאג' אמין אל חוסני, וחבר הוועד הערבי העליון, אחר כך ניהל את משרד הליגה הערבית בלונדון, ושימש מזכיר ממשלת "כל פלשתין" בעזה, שפעלה בחסות מצרית נגד האשמים. אחר כך השלים עם ירדן, וב־1950 נבחר כציר לפרלמנט ברבת־עמון, ושנתיים אחר־כך מונה לשר ההגנה הירדני. לאחר שמילא תפקידים מיניסטריאליים שונים ברבת־עמון מונה נוסייבה לתפקיד שגריר ירדן בלונדון, המשרה הדיפלומטית האחראית ביותר בשעתו. אחרי מלחמת ששת הימים שמר על נאמנותו לירדן, ובמקביל פתח בדיאלוג עם ישראל.

הופעה מרתקת ב"עמוד האש"

אנוור נוסייבה היה מרואיין מבוקש בכלי התקשורת הישראלים, והשתתף בסימפוזיונים בישראל. הוא היה כוכב בסדרת הטלוויזיה הישראלית "עמוד האש", שבה ריתק את הצופים הישראלים בגירסתו על תקופת המופתי בימי מלחמת השחרור.

ב־1979 מונה לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל המזרח־ירושלמית, ובתפקיד זה חלה הרעה הדרגתית ביחסיו עם ירדן. אנוור נוסייבה יצר קשרים עם אש"ף, וביטא יותר ויותר עמדות פלשתיניות לאומיות. הוא חזר לעמדותיו האנטי־ירדניות מימי נאמנותו למופתי.

בקורת חריפה נגד ירדן

באחת מאסיפות הפועלים האחרונות בחברת החשמל המזרח־ירושלמית, לפני פחות משנה תקף בחריפות יתרה את מדיניותה של ירדן לגבי חברת החשמל, ולגבי הגדה המערבית בכלל. לאחר שנסיונותיו לשכנע את ממשלת ירדן לחלץ את חברת החשמל מקשייה ניתקלו בקיר אטום — לא ביקר עוד ברבת־עמון.

הלוויתו תצא מחר ממסגד אל־אקצא, שעל הר הבית, ומצפים להשתתפות המונים.

אנוור נוסייבה היה ערבי גאה ופלשתינאי שחיפש דרכים לחיות ביחד עם העם היהודי תוך שמירה על כבוד הדדי. הוא חתר להבנה בין שני העמים, מבלי שיוותר על דיעותיו ועקרונותיו, אמר השר משה שחל.

מותו מהווה אבידה למשפחתו ולעמו ולכל אלה שהאמינו בדו־קיום במזרח התיכון.

לחברתנו תמר פוקס ולמשפחה

אתכם בצערכם העמוק במות

האם

בית "על המשמר"

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
אמנו, סבתנו ואחותנו היקרה

חנה הולצמן

(בת יקותיאל לבית קפלן)

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, כ"א חשון תשמ"ז, 23.11.86, בשעה 15.00 בבית־העלמין החדש בכפר־נחמן רעננה.
אוטובוס ייצא מבית המנוחה ברח' שברץ 15, בשעה 2.30 אחה"צ.

המתאבלים:
הבת: פוקס תמר
הבן והכלה: אביהוא ומזל הולצמן
הנכדים: גיא, מיכל וענת וכל המשפחה

בית יקום

אבל על מותה של חברתנו היקרה

רחל ורון

ומשתתפים בצער המשפחה

פרטים על מועד ההלוויה בטלפון
052—524111

"המשמר"
עתון יומי
عل همشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מנסור חדרים 102–121, טל' 02-225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

ישקל שינוי במדיניות כלפי אוסטריה

בעקבות המסקנה ש"אין ראיות מספיקות"

במשרד רה"מ ובמשרד החוץ הופתעו מחוות הדעת שאין בראיות נגד ואלדהיים בסיס מוצק להעמדתו לדין אילו היה בישראל ■ השגריר אליצור התבטא שיש לשוב לנורמליזציה עם אוסטריה ■ נכונות לשקול השינוי הביעו במשרד החוץ, ואולם במשרד רה"מ זעמו על דברי אליצור

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של על המשמר

בלשכת רה"מ, ובמשרד החוץ טרם התקבלה חוות דעת משרד המשפטים, לפיה אין עבירות שיוחסו לנשיא אוסטריה קורט ולדהיים משום ראיות שהיו מאפשרות להעמידו לדין אילו נמצא בישראל. שגריר ישראל באוסטריה מיכאל אליצור, הממשיך פורמלית בתפקידו, אך נמצא בישראל מאז נבחר ולדהיים לנשיא אוסטריה מסר אתמול, בראיון ב"קול ישראל", על חוות הדעת של משרד המשפטים.

בעקבות חוות דעת זאת הביע אליצור דעתו כי יש מקום לשקול מחדש את מדיניותה של ישראל כלפי אוסטריה, מתוך מגמה לחתור לנורמליזציה ביחסים ולא לשקוע בחשבונות העבר. דברי אליצור התקבלו במורת רוח בלשכת רה"מ. גורמים בלשכה ציינו, כי מוטב היה שישראלים, כולל מיכאל אליצור ינצרו את פיהם וימנעו מדיבורים מיותרים ומעצות לרה"מ ולשר החוץ איך לנהוג ביחסים עם אוסטריה.

נכונות לשקול שינוי

גורמים בכירים במשרד החוץ הביעו, לעומת זאת, נכונות לשקול שינוי בעמדה הישראלית לאחר שתיבדק חוות הדעת של משרד המשפטים. חוגים אלה הופתעו לשמוע, כי חוות הדעת של משרד המשפטים כבר הושלמה. הם אמרו, שאם אמנם משרד המשפטים קבע, שאין בראיות שנמצאו עד כה כדי לתבוע העמדתו לדין של קורט ולדהיים — תהיה חוות הדעת מרכיב בשיקול מחודש לגבי החזרת שגריר ישראל לוינה.

שמיר: מסע הנשיא היה מוצלח ויש תוצאות

מאת הכתבת המדינית של "על המשמר"

רה"מ יצחק שמיר שיבח ביום ו' בפגישה עם אנשי המגבית היהודית המאוחדת מבריטניה. את מסעו של נשיא המדינה חיים הרצוג באוקיאניה ואסיה.

שמיר אמר, כי עצם הביקור כבר סייע לקידום יחסי ישראל עם המזרח הרחוק, שהוא עתיד היצוא הישראלי. שמיר ציין, כי הביקור היה מוצלח מאוד, וכי הוא עומד להיפגש בימים הקרובים עם נשיא המדינה כדי לשמוע מפיו דיווח על מסעו.

הוקרה לעמדתה של מצרים בנושא המפגש ברומניה

בפגישה שהתקיימה בסוף השבוע שעבר בין שגריר מצרים מוחמד בסיוני לבין לטיף דורי, ראש משלחת השלום לרומניה, התבקש השגריר להעביר לעמה ולממשלתה של מצרים את רגשי התודה וההוקרה של חברי המשלחת ושל הוועד לדיאלוג ישראלי־פלשתיני שיזם אותה על ההודעה הפומבית התומכת במפגש שהתקיים ברומניה עם משלחת אש"ף כפי שנמסרה בשם ממשלת מצרים על־ידי בוטרוס גאלי, שר המדינה לענייני חוץ.

12 משפחות באו למצפה רמון בעקבות הפטור

12 משפחות חדשות נקלטו בחודש האחרון במצפה רמון, מאז הוחלט על הענקת פטורים מתשלום מס הכנסה לתושבי העיירה. בין הנקלטים גם שני רופאי שיניים, שפתחו מרפאה פרטית ביישוב, והיום היא מרפאת השיניים הפעילה היחידה בעיירה.

מאות אורחים ויזמים כלכליים מתעניינים באפשרויות הקליטה למגורים, עבודה והקמת מפעלים ביישוב. מאז הוחלט לפני כחודש על מתן פטור מתשלום מס הכנסה לתושבים ולמפעלים במצפה רמון.

12 המשפחות השתכנו בדירות ריקות בשכר דירה נמוך, בבניין דירות קוטג' מרווחות שעמדו ריקות אף הן.

ראש איגוד הימאים הדני: רבין משקר, הובלנו נשק לאיראן

רבין קורא לאיגוד "[illegible] את ההאשמות"

...ואפילו את שלב הספקולטיבי של ה"שאלות הקונות הציבוריות שהנושא מעורר" ... יישמעו בימים שלאחר מכן בכל סלון ישראלי שני:

— איך הוא לא פחד לעשות את זה?

— מי יודע כמה עוד כאלה מסתובבים בינינו

— בשביל מה, לעזאזל, מיליונר כמוהו צריך את זה?

— מעניין איך הצליחו לעלות עליו.

— ריבונו של עולם. לאן הגענו???

— לא כל־כך רחוק, אומר ניצב בנימין זיגל, מי שהיה ראש מחלק ההונאה של המשטרה ואימת העבריינים במשך יותר מעשר שנים. אולי זו נחמת טפשים. אבל בתחום עבריינות הצווארון הלבן מצבנו עדיין טוב בהרבה ממצבן של מדינות תעשייתיות מערביות אחרות. הרגש על ... זיגל מדגים: המצב בארה"ב הוא ..., שאת כלכלת המדינה מנהלת המאפיה. הבסיס הקיומי של כל מאפיה, ... היא, הוא סחיטה ושוחד. קרי, עבריינות צווארון־לבן. אם עושים השוואה ... בתחום הנ"ל בין ישראל לארה"ב, לפי זיגל, מתקיים אותו היחס שבין ... ישראלית בכלל לעבריינות ... בפרט. אותו פרינציפ. בארה"ב ... אנשים כמו שאצלנו נגנבים ...

אין שום קשר בין הדברים ... באותו פח שנפל בו השבוע ... אני רוצה מאוד להבהיר את ה...

— בשום מקרה, אף פעם אין לו ... בזה: היא גם לא מעוניינת בקיו... הזו. מי שיוצר אותה הם הש... השופטים. שופט שלא הס... התרגילים והטריקים עומד נ... סניגור ואומר לו: האיש הזה ... וזה יהיה על מצפונך (והרי ... בחזקת חף־מפשע). לא קל ... דילמה כזו. הם מביאים כל מ... חתומות על־ידי פרופסורים ... השופט מתרשם. נסוג. מא... מיוחדים. והגרוע מכל הוא, ש... בסמכותם של השופטים. הל... הראשי הוא זה שמופקד על ... בסמכותו להחליט באיזה מ... עציר.

— אתה מטיל דופי השופטים שלנו?

כן. לפעמים. יש, כמובן, ה... שהאדם באמת חולה ובאמת ... להחזיקו במעצר רגיל. אבל ל... פעמים ראיתי שופטים נופל...

— הלחץ הפוליטי ש... המשטרה במקרים של מט... ציבור ברוך בעליל — ...

...נשק מאולת לגמל בגדר ... במשרדי האגודה, הוא ... נשק ... עם נשק על סיפון האוניה ... הופיע אמש ימאי, שסיפר ... ושם הועמסו ... ללא שום כתובת, לפני שהגענו ... האוניה לכל ... עליה כל סימן

...ין ד' לדלק ...ד ב־85

...מאות שישים מיליון דולר לעומת 1,200 מיליון דולר ב־1985. על כך מסר לכתב "על המשמר" שמעון גלבוע ראש מינהל הדלק, ירידה של 660 ...

החבית והגיעו אף ל־8 דולר החבית ... באפריל 1986.

לדבריו, זה היה שפל זמני שנוצל היטב על־ידי חברות הדלק הישראליות.

לאחר מכן עלו מחירי הדלק והם התייצבו פחות או יותר על 15 דולר החבית. מחיר דלק גולמי מסוג "ברנט" מהים הצפוני, הפך לדלק המכתיב מחירים בעולם במקום הדלק הסעודי.

גלבוע הדגיש שהמחיר הממוצע ששילמה ישראל עבור חבית דלק בשנת 1986, הוא 12.14 דולר והוא נמוך מהדלק שרכשו מדינות אירופה.

משרד החינוך מקים ועדה לטיפול בשחיקה הנפשית של המורים

משרד החינוך והתרבות החליט להקים ועדת מומחים עליונה שתטפל בנושא השחיקה הנפשית של מורים. הוועדה, שתוקם במסגרת האגף לכח אדם בהוראה, תתבקש להסיק לקחים מהמחקר על השחיקה הנפשית של המורים בישראל ומחוות דעת רפואית שהוכנה בנושא זה באחרונה.

את המחקר ערכו ד"ר יצחק פרידמן וגב' אילה לוטן ממכון סולד בירושלים, לפי הזמנת משרד החינוך והג'וינט. במחקר נמצא, כי 16 אחוז מהמורים בבתי הספר היסודיים בארץ נמצאי במצב של תשישות או שחיקה נפשית וגופנית וחשים חוסר הגשמה אישית. הסיכוי לשחיקת המורים בארץ הן על פי המחקר, טיב יחסי הגומלין בין המורים לתלמידיהם, לחץ נפשי, דימוי עצמי בלתי מאוזן, מעמד אינטלקטואלי מתמיד ותחושת בדידות בהיתקלות עם קשיים בעבודה.

הרופא של אגף כח אדם בהוראה, פרופ' ז'אן אשכנזי, קבע בחוות דעת שהכין, כי השחיקה הנפשית של המורים מובילה בעיקר לשתי מחלות נפשיות — נוירוזיס וריכאון תגובתי. הוא הדגיש, כי התופעה היא בינלאומית ובמדינות שונות הצטבר כבר נסיון רב בטיפול בבעיה. לדעתו, יש לאתר את המורים השחוקים ולטפל בהם לפי שיטה שפיתח מכון "וולבר" בצרפת, בעזרת צוותים של פסיכולוגים ומורים ותיקים בעלי שיעור קומה.

משרד החינוך הציג ממצאי המחקרים וחוות הדעת הרפואית ביום עיון שנערך בירושלים בהשתתפות נציגי כל מגזרי מערכת החינוך, המורים, נציגות שרות המדינה ועוד.

(שע"ר)

"בתו של ערפאת" סולקה משוודיה

מאת עלי בהן, כתב "על המשמר" בסקנדינביה

קופנהגן. — שלטונות שוודיה הודיעו לנציגת אש"ף סלאם, כי עליה לעזוב את המדינה נוכח חשדות כי היא מקיימת קשרים עם ארגוני טרור בינלאומיים. האלה סלאם, המכונה "בתו של ערפאת", הועסקה במשרד ההסברה של אש"ף בשטוקהולם.

העיתון "אכספרס" השוודי טוען, כי החשד על קשריה עם ארגוני טרור. עלה בעקבות החקירה הממושכת לפיענוח רצח ראש הממשלה פאלמה. "אש"ף אינו מעורב ברצח פאלמה, אך התנהגותה של האלה סלאם בפרשה אינה יאה לאורחת במדינה" — כותב העיתון.

העיתון מציין, כי היא היתה קשורה עם ערבים, שהתברר כי שהו בשוודיה על סמך ניירות מזוייפים.

גירוש זה, עורר עניין מיוחד, מאחר והמפלגה הסוציאל־דמוקרטית השלטת, מקיימת קשרים ידידותיים עם ראשי אש"ף.

"אין טלפונים בגני הילדים משום שהם גורמים טירדה"

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

מיכה רייסר (ליכוד — חרות) קרא אתמול לשר החינוך ולרשויות החינוך לדאוג להתקנתם של טלפונים בכל גני הילדים בארץ.

בפניתו מציין רייסר כי לאחרונה הגיעו אליו תלונות רבות מהורים על כי בגנים אין טלפונים, בשל מדיניות מגבוה, זאת כדי להימנע מהטרדות חוזרות ונישנות של ההורים.

עם כל ההבנה למניע זה, קובע המלין, אין כל ספק כי הסכנות הטמונות בהעדר טלפון חמורות פי כמה מהטירדה שהוא גורם, מדובר בסכנות בטחוניות וגם בנושאים של בריאות הילדים.

קיסר: גוברים הלחצים לפגוע בשכר בתואנה של מניעת האינפלציה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, אמר כי שוב נוצר לחץ לפגיעה בשכר בנימוק של מניעת התחדשות האינפלציה. הוא ציין שלחץ מסוג זה הופעל בעת שהתברר שהחודש תשולם תוספת יוקר לשכירים, כאשר נעשו נסיונות למנוע תשלום תוספת זו.

הדברים נאמרו בסוף השבוע, בכנס ארצי של מזכירי מועצות פועלים, שנערך בשפיים. קיסר הבהיר שההסתדרות נאבקת נגד לחצים אלה. עם זאת הדגיש המזכ"ל שתביעות שכר צריכות לבוא בהתאם ליכולת. ההסתדרות לא תוכל לתמוך בתביעות שכר במקומות עבודה שמאזנם מצביע על הפסד, הבהיר. כן הודיע שההסתדרות תתנגד נמרצות לכל נסיון לפגוע במס המקביל, המשולם על ידי המעסיקים.

שריר: בתי המשפט סתומים ב־700 אלף תיקים

נגד כל אזרח עשירי מגיל 15 מוגשות תביעות פליליות. ההמתנה לבירור משפט היא ארוכה ומספר התיקים המחכים לבירור גדל מחצי מיליון ל־700 אלף. במשך השנה האחרונה. גדל מספר תיקים אלה ב־10 אחוזים. זאת אמר ביום ו' שר המשפטים אברהם שריר, בהרצאתו ב"בית הפרקליט" בתל־אביב.

השר שריר הוסיף, כי מספר התיקים גדל אך מספר השופטים לא גדל והוא ממשיך לעמוד על 262 בכל הארץ. דבר זה גורם למצב הקשה במערכת בתי המשפט, ובמיוחד בתל־אביב.

השר אמר, כי יש לבחון דרכים חדשות למינוי שופטים חדשים. אמנם השנה, ובשנה הבאה, לא יימצאו תקציבים להגדלת מספר השופטים, אך הוא כבר שוחח בעניין זה עם שר האוצר.

(עתי"ם)

אגוזי לוז (פיסטוקים) מתורכיה נגועים בחומרים רדיו־אקטיביים

מדינת סכסוניה התחתונה במערב גרמניה הזהירה את התושבים ביום שישי שלא לקנות ולאכול אגוזי לוז מאיטליה ומתורכיה בגלל רמה גבוהה של קרינה שנתגלתה בהם.

הדובר אמר כי עדיין לא ברור אם מקור הקרינה הוא באסון הגרעיני בתחנת הכח הסובייטית בצ'רנוביל באפריל שעבר, אך בידיעות קודמות נמסר כי אכן, היבולים בתורכיה נפגעו מנשורת רדיו־אקטיבית שהגיעה לתורכיה מאזור צ'רנוביל.

(רויטר עתי"ם)

יש עוד סיבה לחטוף אבוקדו
מבצע אבוקדו ברשתות:
קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרכל,
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע.
1.85 ש"ח לק"ג
מחיר מירבי לצרכן
המבצע על זני אטינגר ופוארטה
קח פרי ותהיה, לי בריא!
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

הרוג ו־6 נעדרים לצד״ל בקרב עם פלשתינים בג׳זין

6 אחרים נפצעו בקרב שבו כיתרו מחבלים מאירגונים שונים כוח של צד״ל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

חייל מכוחותיו של לחאד המוצבים באזור ג׳זין נהרג. ו־6 מאנשי הכוח נעדרים. בהתקפה של מחבלים פלשתיניים, דרומית מג׳זין.

ביום שישי לפני הצהריים נתקל כוח של גנראל לאחד המוצב בג׳זין בקבוצת מחבלים באזור ג׳בל צפי, כ־6 ק"מ דרומית מג׳זין, מספר ק"מ צפונית לרצועת הבטחון. במקום התפתח קרב שנמשך כמה שעות לסירוגין, כאשר אנשי לחאד מכותרים מכל עבר. למקום הוחשה תגבורת מאנשי לחאד שבג׳זין, ובמקביל הגיע כוח קטן של אנשי צד״ל מרצועת הבטחון.

הכוחות הגיעו בנגמ"שים בסיוע של טנק ועם רדת החשיכה, הצליחו להתגבר על המחבלים שנסוגו מהאזור. המחבלים נראו נסים למדרונות המערביים של ג׳אבל צפי לאורך הוואדי שבמקום.

סוכנויות ידיעות דיווחו שהקרב התנהל בין כוחות צה"ל וצד"ל, לבין מחבלים מ־3 ארגונים פלשתיניים ושהיו נפגעים לצה"ל.

בתשובה לשאלות כתבנו מסרו אתמול גורמים צבאיים בכירים בצפון שאין שום אמת בידיעות האלה וצה"ל לא היה מעורב בשום צורה כלשהי בקרב שהתפתח, ולכן לא היו נפגעים בין אנשי צה"ל שממילא לא השתתפו בקרב.

אתמול בשעות הבוקר שוב חודשה האש באזור ג׳בל צפי, כאשר מכמה מקומות נורו צרורות מנשק קל לעבר עמדות של כוח לאחד. לא היו נפגעים.

מפגינים זועמים במערב־ביירות: הלירה הלבנונית כבר לא שווה למחיר הנייר שעליו היא מודפסת. המחירים מרקיעים בעקבות האינפלציה המטורפת. אבל הזעם מופנה... לדולר שאחד המפגינים מעלה אותו באש (תצלום: אי.פי)

הרב־פרופסור עזרא ציון — חתן פרס ישראל בפרשנות המקורות

הרב פרופסור עזרא ציון מלמד הוא חתן פרס ישראל לשנת תשמ"ז בפרשנות המקורות — הודיע כמוצאי־שבת דובר משרד החינוך והתרבות בירושלים.

על הענקת הפרס המליצה בפני נבון ועדת שופטים מיוחדת שכללה את הרב יוסף קאפח (יו"ר), ד"ר זרח ורהפטיג ופרופסור שמואל ספראי. השר אישר את המלצת השופטים ובירך את חתן הפרס על פועלו המחקרי הרב ועל זכייתו.

פרס ישראל בפרשנות המקורות יוענק ביום העצמאות לרב פרופסור עזרא ציון מלמד על עבודותיו המרובות בשדה המחקר הרבני, הספרות התורנית, פרשנות המקרא והמקורות ובשל מקוריותם של מחקריו, היקפם הרב ועמקותם היסודית.

לקיבוץ יחיעם ולמעדני עוף יחיעם

ליובל 40 - כה לחי

"דפנה" ויסמן את לביא בע"מ

ישראלית איתרה סגן אוסטרי שהצילה מידי הנאצים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„אל תשכחי את שמי. מי יודע מה יהיה עתידנו", אמר הסגן האוסטרי ששירת בצבא גרמניה, לזלטה שולטהייס בעת שהעניק לה תעודת מעבר שהצילה את חייה ב־1943.

זלטה, ילידת יוגוסלביה, היום תושבת נהריה, היתה אז בת 20. עלתה לארץ ב־45'. במשך כל השנים ניסתה לאתר את מצילה שבכבל הנראה הציל גם יהודים נוספים, בנצלו את תפקידו כקצין בצבא גרמניה.

ואולם מאמציה לא נשאו פרי והעניין כמעט נשכח לחלוטין, עד שזלטה נרשמה לטיול מאורגן לאירופה. האישה ביקשה ממארגן הטיול מאיר בכר לנסות לאתר את הקצין שהציל את חייה ואת חיי רותה ועוד מספר יהודים.

זלטה סיפרה ששמו ולדר והוא היה תושב העיר הינסבורג שבאוסטריה. הוא העניק לה את תעודת המעבר ווירבן אותה להסתלק מהאזור. מאיר בכר פתח במבצע איתור, בעזרת קשריו במרכז אירופה, וכעבור חודש ימים אותר הקצין האוסטרי.

היום בן 65, דוקטור ולדר זכר את כל המעשה והתגאה בה. הוא סיפר כאשר נפגש עמה שרגשותיו הנוצריים לא הניחו לו לסייע לרוצח בוכל מעשה, או למנוע מהם עזרתו.

ראש העיר הינסבורג ששמע על המרגשה עמד על כך שהפגישה בין המציל לניצולה תיערך בחדר קבלת הפנים של העירייה.

ראש העיר דיבר על חשיבות הצלה בכל סיטואציה ולד"ר ולדר שהגיע עם אשתו ושלושת ילדיו, הוענקה תעודת הוקרה מטעם שגרירות ישראל באוסטריה.

הפגישה המרגשת בין המציל והניצולה מוסרה באמצעי התקשורת האוסטרית.

חוסיין מקיים שיחות בקהיר על ועידת שלום בינלאומית

על הנשק לאיראן: המדיניות האמריקנית מזועזעת — ובלתי מובנת

חוסיין מלך ירדן הגיע אתמול לקהיר לדיון עם נשיא מצריים חוסני מובאראק על איחוד המאמצים לכינוס ועידת שלום בינלאומית במזרח־התיכון.

המלך הירדני הגיע לקהיר ביחד עם ראש הממשלה זייד אל ריפעאי ושר החוץ טאהר אל מסרי. הוא נפגש עם מובארק מייד עם הגיעו. ביקורו יימשך יומיים.

מקהיר ימשיך המלך לבירות ערביות נוספות ומשם ללונדון ולוושינגטון. חוסיין אמר עם הגיעו כי ועידת שלום במזרח־התיכון היא מפתח לשלום באיזור.

עוד אמר חוסיין, כי ידון עם מובארק גם על מלחמת איראן־עיראק.

לדבריו, מישלוחי הנשק האמריקנים לאיראן „העליבו את כל הערבים" ולא יהיה בהם כדי לסייע בסיום מלחמת איראן־עיראק.

„המדיניות האמריקנית מזועזעת ומאכזבת וקשה להבנה", אמר המלך בראיון שהופיע ב„אל אהרם", „אכבר אליום" ו„גומהוריה".

המלך אמר: „הבהרנו לאמריקנים כי עמדתם מעליבה את הערבים כולם ואין בה כדי לסייע לסיום המלחמה".

הוא אמר עוד כי בדיקת העמדה האמריקנית העלתה שיש בה כדי לחוות „אתגר לכל אורח ערבי".

להלן אמר כי ועידה בינלאומית היא הנוסחה היחידה להשכנת שלום במזרח־התיכון.

(רויטר־עתים)

שמש לא תוכל להתמודד עם מפת האבטלה שתבוא כתוצאה מסגירת המפעל. לעומת זאת אומרים באוצר, שאין זכות קיום למפעל המפסיד מיליון וחצי דולר לחודש, ואשר כל גורם רציני שבדק את מצבו הגיע למסקנה שאין טעם לנסות להפעיל אותו.

באוצר מציינים גם, שמערכת הבטחון הבהירה לממשלה שהיא יכולה להדרדר בלי מפעל מנועי בית שמש, אשר היה אמור לייצר למעשה את מנוע של המטוס הלביא.

שר הבטחון לא ישים אגורה

ערב הדיון בממשלה הדגישו גורמים בטחוניים כי עמדתו של שר הבטחון למנות כונס נכסים היא נחושה. „שר הבטחון לא ישים אגורה אחת מתקציב הבטחון לטובת שיקום מפעל „מנועי בית־שמש" אמרו המקורות". גורמים בטחוניים אמרו, כי מנתוני שירות התעסוקה שהועברו למשרד הבטחון מסתבר, כי באם יורדו ממצבת העובדים במפעל כ־150 עובדי לא תהיה בעיה למצוא עבורם תעסוקה הולמת בענף המתכת באיזור בית־שמש.

בשעות הבוקר תתקיים עצרת באמפיתיאטרון המקומי בהשתתפות תושבי העיירה וכן ראשי ועדי עובדים גדולים מכל הארץ.

כנס סולידריות

בכנס סולידריות עם פועלי „מנועי בית שמש" שהתקיים אמש השתתפו מנכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם, ח"כ רן כהן, ח"כ מתי פלד, ח"כ אמירה סרטני, אפרים ז׳ילוני סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, וגדעון בן־ישראל.

אם אין זכות קיום כלכלית למפעל אז אין זכות קיום למדינה, אמר ז׳ילוני, אשר ציין שההסתדרות התייצבה בראש המאבק נגד סגירת המפעל.

ח"כ אמירה סרטני אמרה כי הגיעה עת מבחן לממשלה באמיתות סיסמת הצמיחה. לדבריה, סגירת המפעל משמעותה סגירת העיירה וחיסול עיירות הפיתוח.

חניכי המוסדות החינוכיים רמות חפר וצופית, וכן חניכי השומר הצעיר בירושלים וצעירי מפ"ם בילו את הלילה עם העובדים, ויצאו אתם הבוקר להמשך פעולות המחאה.

עובדי בית שמש

הסכם שיתוף פעולה בין האיגודים המקצועיים של פאריס וירושלים

מועצת פועלי ירושלים והאיגודים המקצועיים בפאריס חתמו שלשום על הסכם ידידות.

בשם ההסתדרות חתמו: ניסן הרפז ומזכיר ההסתדרות בירושלים ונפתלי שטורם הממונה על הקשרים הבינלאומיים. בשם הצרפתים: זאק מארה — יו"ר האיגודים וקריסטיין ברוויסט — הממונה על הקשרים הבינלאומיים ודובר האיגודים.

נפתלי שטורם אמר, כי מטרת הסכם זה לפתח בין שני האיגודים חילופי מידע וידע על הפעלים האירגוניים של האיגודים המקצועיים ושטחי פעילותם, המשותפים על עקרונות חופש הפרט, שוויון ודמוקרטיה וכן לידע ולתרום להכרה ששלום אמת בעולמנו ומצב כלכלי בקרב העובדים בכלל חד הם.

במערב מטילים ספק בהודעה הסובייטית שניתנו אשרות ל־98

וינה. — הודעת השלטונות הסובייטיים כי 98 תושבים קיבלו אשרות הגירה בשבועיים האחרונים, נתקבלה בספקנות רבה על־ידי צירי מדינות המערב לועידת בטחון אירופה.

ראש המשלחת הסובייטית לועידה זו יורי קאשלב, הודיע בנאום בפני הועידה, כי עוד 300 תושבים סובייטיים קיבלו רשות לבקר אצל קרוביהם במערב.

נציגי מדינות המערב אמרו כי הם מקדמים בברכה את ההודעה, אולם אין הם רואים בה שינוי עקרוני. יש לבחון אם כל זה אינו אלא תכסיס קוסמטי ואם יש בזה ממש", אמר אחד הצירים.

ציר אחר אמר: „עדיין יש שאנשים רבים הרוצים לצאת את ברית־המועצות".

השלטונות הסובייטיים הודיעו במקביל, כי העניקו אשרת־יציאה לריטה ברווה מסורבת עליה ממוסקבה בת 32, שלקתה בסרטן טרמינלי של הרחם. (עטמ, עתי)

כרוז מטעם עצירים בטחוניים — נגד ערפאת

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

במזרח ירושלים הופצו בסוף השבוע כרוזים המדברים בשמם של אסירים בטחוניים בבתי־הכלא של שכם חברון ונפחא, ובהם הם מתנערים מערפאת ומביעים את תמיכתם באבו־זעים, אחד ממנהיגי אש"ף שפרש מן הארגון, בגלל הקרע בין ערפאת לחוסיין והעביר את תמיכתו למלך חוסיין. זהו כרוז ראשון מסוגו. עד כה הופצו בגדה כמה כרוזים בשמו של אבו־זעים, ואף הוברחה מירדן והופצה בגדה חוברת הסברה שלו.

בתגובה הופצו כרוזים אחרים מטעם אסירים בטחוניים הנאמנים לערפאת, ובהם הם תוקפים בחריפות את אבו זעים, ומכנים אותו בוגד.

● קטטה המונית פרצה אמש בעזה ובמהלכה נפצעו שני אנשים באורח בינוני. המצועים הועברו לבית החולים. ו־4 ממשתתפי הקטטה נעצרו על־ידי המשטרה.

חברת החשמל לישראל

אגף האספקה והאחסנה - מח׳ חקר שווקים ומכרזים. ת.ד. 10. חיפה 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס׳ המכרז	הנושא
13527	ארונות פח למלתחה בתחה"נ „רוטנברג"
13528	ספסלים· מפוליאסטר משוריין עבור מלתחות בתחה"נ „רוטנברג"
13600	עמודים וחלקי עמודים מפורקים לקו 400 ק"ו
13640	כבלי נחושת
13642	כבלי נחושת

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 04.12.86

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09.00–13.00 למח׳ חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.

להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. - הצעה ללא אישורים ברי תוקף - לא תובא לדיון.

על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע למועדים המצוינים לעיל. שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

איך צדים לווייתנים

מועדון הצווארון־הלבן יכול להמשיך לקשור עניבות ולהדק אותן בסיכות מוזהבות. זיגל, צייד ותיק, אומר שאין סיבה לשקשק היום יותר מאתמול. מצב המשטרה גרוע, יחסית לעולם. רעיונות: עידוד דיווחים אנונימיים למס הכנסה.

מאת ורד לוי

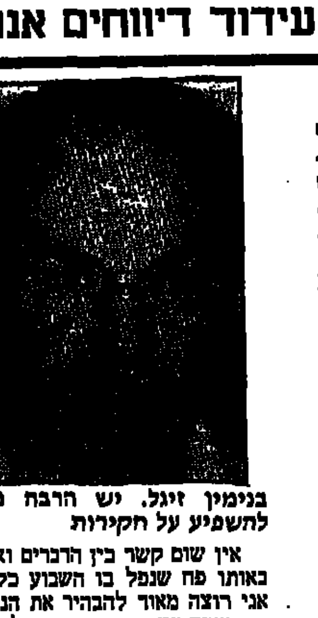

בנימין זיגל. יש הרבה נסיונות להשפיע על חקירות

אחרי תקופת אימונים קצרה אבל אינטנסיבית, הגיעה האוזן הישר־אלית למיומנות מרשימה לכל הדעות. כשמישהו בטלוויזיה אומר — „פקיד", היא עוברת להיכון ומתוקפת. אם הוא מגדיל לעשות ומשווי אליה את צירוף המלים הקסום — „פקיד בכיר", מיד מגיעה האוזן אל האופטימום שלה. ההתניה עובדת. אין אסם. והיום כל ילד יודע — או שמדברים על מישהו מהשב"כ או על מישהו שגנב כסף. והרבה. בדרך־כלל, לא יהיו לשומע (בעל האוזן) קשיים מיוחדים גם בחיווי השתלשלות העניינים סביב אותו פקיד נכיר אלמוני. יש יסוד סביר להניח שהתנבא יעבור בהצלחה אפילו את שלב העיסוש הספקולטיבי של ה„שאלות העקרוניות הציבוריות שהנושא מעורר" אשר יישמעו בימים שלאחר מכן בכל סלון ישראלי שני:

— איך הוא לא פחד לעשות את זה?

— מי יודע כמה עוד כאלה מסתובבים בינינו.

— בשביל מה, לעזאזל, מיליונר כמוהו צריך את זה?

— מעניין איך הצליחו לעלות עליו.

— ריבונו של עולם. לאן הגענו???

„לא כל־כך רחוק, אומר ניצב בנימין זיגל, מי שהיה ראש מחלק ההונאה של המשטרה ואימת העבריינים במשך יותר מעשר שנים. אולי זו נחמת טפשים. אבל בתחום עבריינות הצווארון הלבן מצבנו עדיין טוב בהרבה ממצבן של מדינות דמוקרטיות מערביות אחרות. הדגש על „עדיין". וזיגל מרגים: המצב בארה"ב הוא כזה. שאת כלכלת המדינה מנהלת המאפיה. הבסיס הקיומי של כל מאפיה, כאשר היא, הוא סחיטה ושוחד, קרי, עבריינות צווארון־לבן. אם עושים השוואה בחית בתחום הנ"ל בין ישראל לארה"ב, אז לפי זיגל, מתקיים אותו היחס שבין עבריינות ישראלית בכלל לעבריינות אמריקנית בפרט. אותו פרינציפ. בארה"ב נרצחים אנשים כמו שאצלנו נגנבים אופניים. אז זה בערך גם היחס לגבי עבירות הצווארון הלבן. למה זה ככה — זה כבר סיפור אחר וארוך".

זיגל, שועל חקירות משופשף ומנוסה (שלי הוותיק מכולם והמנוסה שבכולם) קוצע חד וחלק — אין שום אפשרות להעריך את היקף העבריינות הזו או את מספרם של אלה שעוסקים בה. הדבר היחיד שניתן לומר בוודאות הוא, לדעתו, בכלל שיש יותר כוח־אדם ואמצעים, כך נתפסים יותר עבריינים. נקודה. „מה שמתגלה ומתפרסם לא עומד בשום פרופורציה למה שמתרחש במציאות. זה קצה קצהו של החוט. אולי".

מי הם אותם צווארונים־לבנים? על מי, בעצם, מדברים? ההגדרה של זיגל לסוג זה של עבירות היא „עבירה שמטרתה הישג חומרי כלכלי ואשר מתבצעת ללא שימוש בכוח". מה שאומר, שגם סתם בן־אדם (ולא הכלל ידוע או ח"כ) שנותן המחאה בלי כיסוי, עונה על ההגדרה הזו. בתוך כלל עברייני הצווארון הלבן, יש ברנז׳ה לא קטנה, אומר זיגל, של פושעים לשעבר — אנסים, פורצים ואפילו רוצחים ש... יצאו לגימלאות. בגיל 60 זה לא כל־כך נעים לרוץ ולטפס על גדרות. אז הם עוברים לשיטה מקצועית ומשתלמים בתחום הצווארון הלבן. זה שמקובל לייחס את הגינוי „צווארון־לבן" דווקא לאח"מים — זו טעות של הציבור. אלה גם אלה, דגים קטנים כצד לווייתנים. נכללים בקבוצה הזו.

— נפריד בין הקטנים לגדולים. לגבי פקידים בכירים ואנשי ציבור למיניהם — לא קיימת במשטרה איפה ואיפה?

בכל מה שקשור לאנשי ציבור, ואין כל סיבה להכחיש או להעלים זאת — המשטרה נוהגת מישנה זהירות וזה בסדר גמור. זה צריך להיות. את הנזק שייגרם לאיש ציבור — ולכל מי שעברו נקי ואשר טפלו עליו עלילת־שווא לא יכול אף אחד בכלל להעריך.

— והטיעון הזה מצדיק תנאי כליאה מיוחדים? בתי־מלון בתקופת מעצר וכו'?

אין שום קשר בין הדברים ואת נופלת באותו פח שנפל בו השבוע כל הציבור. אני רוצה מאוד להבהיר את הנקודה הזו — בשום מקרה, אף פעם אין למשטרה יד בזה! היא גם לא מעוניינת בקיום התופעה הזו. מי שיוצר אותה הם השופטים ורק השופטים. שופט שלא התנסה בכל התרגילים והטריקים עומד נבוך — בא סניגור ואומר לו: האיש הזה ימות בכלא וזה יהיה על מצפונך (והרי, הוא עדיין בחזקת חף־מפשע). לא קל לעמוד מול דילמה כזו. הם מביאים כל מיני תעודות חתומות על־ידי פרופסורים מכובדים. השופט מתרשם. נסוג. מאשר תנאים מיוחדים. והגרוע מכל הוא, שזה בכלל לא בסמכותם של השופטים. הקצין החוקר הראשי הוא זה שמופקד על העניין ורק בסמכותו להחליט באיזה מתקן יוחזק עציר.

— אתה מטיל דופי בשיקולי השופטים שלנו?

כן. לפעמים. יש, כמובן, הרבה מקרים שהאדם באמת חולה ובאמת מסוכן יהיה להחזיקו במעצר רגיל. אבל לא פעם ולא פעמיים ראיתי שופטים נופלים בפח.

— הלחץ הפוליטי שמופעל על המשטרה במקרים של מעצר אנשי ציבור ברור בעליל — הביקור המפורסם של רוני מילוא, ביקורם של ח"כים מהליברלים אצל רגזאן. לא חסרות דוגמאות. מה זה עושה לחוקר ומה מידת ההשפעה על החקירה?

יש הרבה ניסיונות להשפיע. ויש השפעה עקיפה, מוסווית. ככלל, אף פעם לא ראיתי שסגרו תיק חקירה בעקבות לחץ פוליטי. בשטח, זה תלוי מאוד מי השוטר החוקר או מי עומד בראש צוות החוקרים. עקרונית, יכול לקרות, וחיו דברים מעולם, ששוטר מסוים ייבהל או יתרשם עמוקות מביקור של ח"כ מכובד ויושפע. בדרך כלל, זה פשוט לא עובד.

— מי שבסופו של דבר קובע אם יוגש כתב־אישום או לא זה היועץ המשפטי לממשלה. האם הוא תמיד נקי משיקולים פוליטיים, לדעתך?

אני לא יכול לקרוא את מחשבותיו או להיכנס לבטנו של יועץ משפטי. הוא בן־אדם כמו כולנו ויש לו בוודאי דעות ועמדות משלו. מה שאני יודע זה, שכאשר הוא סוגר תיק ומחליט לא להגיש כתב־אישום — הוא צריך לנמק: לעצמו, לציבור, למשטרה ולמבקר המדינה. בכל שנות עבודתי לא נתקלתי במקרה שיועץ משפטי לממשלה סגר תיק באופן שניתן היה לומר בבירור כי פעל כתוצאה משיקולים פוליטיים.

— העונשים שמקבלים עברייני מס, שוחד ומטבע, בארץ נראים לך יעילים ומרתיעים דיים?

על הנייר הם מאוד מרתיעים. לעתים, מרתיעים יותר מדי: צור קיבל בזמנו 18 שנה מאסר בפועל! בן־ציון קיבל 12 שנה! אלא שהם, כמובן, לא ישבו את כל התקופה הארוכה הזו. אבל זאת לא הנקודה. צריך להבין שבתחום הזה של „צווארון־לבן" אף עונש לא יהיה אף פעם מספיק מרתיע, מסיבה פשוטה: שיקולי העבריין הם סיכויי התפיסה שלו בראש ובראשונה. כל המחקרים בנושא הזה מראים שמה שמשחק פה תפקיד הוא אחוז הסיכויים שיתפסו אותו ולא שום דבר אחר.

— אז מה אתה מציע?

. אני לא מציע. אני יכול להעלות כמה נקודות שלדעתי אם היו מגיעים אליהן, הכל היה נראה אחרת. קודם־כל, הידוק הקשר בין כל הגופים החוקרים: של המשטרה, המכס, מס־הכנסה, מע"מ, ביטוח לאומי, זו נוסחה בדוקה. אחר־כך — עידוד ריווח אנונימי למס הכנסה על מעלימי מס. (בעברית פשוטה — הלשנה). אני גם בעד שיפורסם בכל שנה ספר — דו"ח הכנסותיהם של כל אזרחי המדינה. למה לא? וכמובן, במידת האפשר — הגדלת הצוותים. הכשרת חוקרים מיומנים ומנוסים, והקצאת משאבים גדולה יותר.

— לסיכום, היית אומר שלעבריין „צווארון־לבן" פוטנציאלי יש היום יותר סיבות לשקשק מאשר פעם?

לצערי, לא באופן מיוחד. כמובן, שהשתכללנו מאוד ונהיינו יותר מתוחכמים ואנו מכירים את הקונספציות החדשות. אבל מבחינה כלכלית ומבחינת כוח־אדם ומשאבים, מצב המשטרה שלנו יחסית לעולם — גרוע.

פריחה שחורה

[illegible] ...אבל לא יודעים מי יתאבד או מדוע, אחר כן ואחר לא. גם לעבירות צווארון־לבן יש תקופות „פריחה", בעיקר בתקופות של תנודות כלכליות חריפות. בעת אינפלציה למשל, עולה אצל רבים התיאבון. אבל אין יודעים מי יהיה זה שיבצע עבירת שחיתות, אלא לאחר מעשה. כאן נעצרות הקרימינולוגיה והסטטיסטיקה והפסיכולוגיה, בשלב של ספקולציות בלבד."

רונית מורגנשטרן

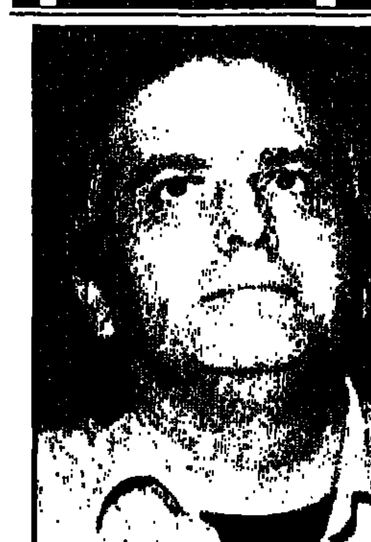

רפי לוי, „הפקיד הבכיר"

זורח גהל, יש מחיר לטבק

הערכים אבדו בדרך...

פרק נכבד מקדישה ועדת שמרון, שמונתה לבדיקת הפשיעה בישראל, לנושא השחיתות החברתית ■ שורשיה: ניתוץ ערכים ישנים וכישלון חינוכי בהנחלת ערכים חיוביים חדשים

מאת רונית מורגנשטרן

ב־1985 גדל מספר עבירות הצווארון הלבן ב־95 אחוז. גם השנה נראה שהחגיגה נמשכת: בנק צפון־אמריקה ונספחיו; זורח גהל מנכ"ל דובק; רפי לוי וגרורותיו; שלמה עמר, „רופאים שחורים" — והמשטרה מבטיחה חשיפה של פרשיות חדשות ומעצרים נוספים.

אבל שחיתויות אינן נחלת ההווה בלבד. גם מן העבר הלא כל־כך רחוק של מדינת ישראל זכורות פרשיות שחיתות, בעיקר בשנות ה־60 וה־70: סומרפין, נתיבי נפט, החברה לישראל, מיכאל צור, אוטוקרס, בנק בריטניה־א"י, ורד, אשר ידלין, סולל־בונה — פרשיות שזיעזעו את החברה בישראל. הזעזועים לא פסחו על השלטון: ראה פרשת חשבון־הבנק בחו"ל של לאה רבין, שהביאה בסופו של דבר להתפטרות רבין ולמהפך הפוליטי.

זמן קצר לאחר שהתחלף השלטון, ועל רקע הוויכוחים בעיתונות ובקרב הציבור על קיומו או אי־קיומו של פשע מאורגן בישראל, מונתה ועדה לבדיקת הפשיעה בישראל. ועדת־שמרון. דו"ח שמרון הוא המסמך המקיף ביותר שנכתב אי־פעם על הפשע בישראל. סוגי־פשע וגורמיו. הדו"ח מקדיש פרק מיוחד לנושא שחיתות חברתית, או מה שמכונה פשעי צווארון לבן.

הוועדה רואה קשר ישיר בין פשעי צווארון לבן לבין פשע בכלל ובין שניהם לאווירת ההפקרות וחוסר הערכים, שהשתלטה על החברה בישראל. הגורם לכך, בין השאר: אי־אכיפת חוקים בנושא בניה חריגה, השתלטות על קרקעות, חוק כנוביץ למניעת זיהום אוויר, התעלמות מאלימות, והעלמת־עין מרוכנים של סחורות מוברחות לעין כל.

עלייה ושבירה

אווירה זאת היא תוצאה של היבטים חברתיים ותרבותיים עמוקים יותר — טוענת הוועדה: בדו"ח נכתב: *„מאז הקמת המדינה עמדו שני נושאים בראש דאגותינו* — הביטחון וקליטת עלייה. גלי העלייה שהגיעו בשנות ה־50, עברו תהליך, שתוצאותיו היו ביטול ערכי המסורת ושבירת המסגרת הפטריארכלית שהביאו עמם העולים מהגלויות השונות... מערכת החינוך לא השכילה למלא בערכים חיוביים את החסר... תהליך זה הביא לשבר של חוסר ערכים... ההפקרות והזילזול בחוק השתלטו על החיים הציבוריים."

האווירה הזאת נובעת, גם מכך, שרבים נוכחים לדעת, שאין שוויון בפני החוק, אומרת הוועדה: „במידה שהחוק נתפס כמייצג אינטרסים של קבוצות מסויימות בלבד, בתחומים כמו חוקי־בנייה, ניקיון, חניה במקומות אסורים או כפיית חוקים, מתערער האמון בחוק כחסר־פניות. „ואז — אם לו מותר, אז גם לי מותר..."

מעורבות יתר

הוועדה ראתה גם במעורבות הרבה של השלטון בפעילות הכלכלית הציבורית והפרטית גורם, שתרם ליצירת מצבים של פיתוי — להערים על השלטון ולרמות: „פעילות כלכלית מחייבת מגע תמידי עם שלטונות המדינה והרשויות המקומיות... ככל שמתרחבת הפעילות הכלכלית הקשורה בפעילות השלטונית, נוצרים פיתויים, שיש בהם כדי להביא את האזרח ואת עובדי־הציבור, או נבחר, לדבר עבירה. היוזמה לדבר עבירה עלולה להיווצר כאשר גורמים מסוגים שונים מכשילים את השגת מטרתו של האזרח: בין מצד האזרח החפץ להשיג דבר מהשלטון, ובין מצד עובד הציבור, שיש בידו לגרום במישרין או בעקיפין למתן מבוקשו של האזרח.

„דרך להשגת המבוקש היא עבירת השוחד. השוחד היא רק שיטה אחת בהשגת הטבה שלטונית. שיטה לא פחות מסוכנת היא ניצול פרוטקציה וקשרים אישיים, פוליטיים או אחרים. עם אנשים שיש להם „מהלכים" או „קשרים" עם השלטון או המקורבים לו. צמיחת ממדי התופעה גדלה ככל שהשלטון מתערב יותר בחיי הכלכלה ויש בידו להעניק יותר ויותר רשיונות, הטבות ומענקים למיניהם."

בנספח ה' לדו"ח ועדת שמרון, שחובר בידי ד"ר מנחם אמיר, מובחן המושג שחיתות מהמושג פטרונז': „שחיתות — הפרה של חובות המצויינים בחוק על־ידי אדם בתפקיד ציבורי בעבור מטרות אישיות (כספיות או של סטאטוס) או משפחתיות או של קבוצת ההשתייכות שלו, או בעבור אינטרסים כלכליים או פוליטיים; שאותם רוצה בעל המישרה לקדם. השחיתות יכולה להיות ישירה או עקיפה (למשל — סחיטה ואיום), תהיה צורת השחיתות אשר תהיה, המושחת הופך לבעל חוב למשחית בצורת אי־פעולה. פעולה חלשה. או פעולה הנחוצה לאינטרסים של המשחית. פטרונז' — מתן טובות הנאה, בעיקר משרות, על־ידי השלטון, תמורת תמיכה פוליטית, שפירושה תמיכה כספית לנושאי משרה ציבורית, הבאת בוחרים, תרומות לבחירות וכד'. „כלומר, שחיתות פוליטית.

דוגמה אישית

מנגד, טוענת הוועדה, אין יד תקיפה של החוק. ישנו מצב של מחסור בכוח־אדם מקצועי וציוד לזרועות המופקדות על שמירת החוק.

שחיתות חברתית היא סוג העבירה היחיד שאין הוועדה יכולה להמליץ על דרך חוקית למלחמה בה: „אין בידינו להמליץ על דרך חוקית למלחמה בתופעה זו. לצערנו, האמצעי היחיד הנראה לנו יעיל ונאה הוא הדגשת הנורמות החברתיות המקובלות על־ידי ראשי־השלטון. החדרת נורמות אלה לתודעת הציבור והוקעתם של מפירי הנורמות והאשמים בשחיתות חברתית ובפני קהל ועדה." וזה המקום בו יש לתקשורת תפקיד חשוב ואמיץ.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עטות אנטר

הפעם לא רקדו בווינה

את פניה של המשלחת הסובייטית הגדולה לקונגרס לביטחון אירופה וזכויות האדם בווינה קידמו אסיפות סוערות ואסיפות מחאה. עוצמת ההפגנה הישראלית-יהודית גם חדרה אל מסכי הטלוויזיה בבריה"מ ■ דוברי המשלחת הרוסית: "צפוי שינוי"...

מאת יוסף גלילי

הקונגרס לבטחון אירופה וכיבוד זכויות האדם לפי אמנת הלסינקי, המקיים את דיוניו בימים אלה ב"הופבורג", ארמון הקיסרים לשעבר, נפתח בסימן הפגנות סוערות, אסיפות מחאה ומיצגי אמנות ביקורתית. המפגינים קידמו את פניהם של 35 שרי החוץ של אירופה, אמריקה וקנדה, מאות דיפלומטים, חברי המשלחות, עיתונאים ונציגי התקשורת מכל העולם, שבאו לסקר את הדיונים במפגש הבינלאומי בווינה.

בניגוד למסורת הווינאית, הפעם הקונגרס לא רקד: בכבה, מול ארמון הוועידה הפגינו ללא הרף יחידים וקבוצות, שבאו לכאן מכל קצווי העולם כדי לתבוע את עלבונו של סעיף באמנת הלסינקי לזכויות האדם מהגדולה במשלחות — מברית-המועצות. זו נאלצה להתגונן מול חיצי הזעם והביקורת שהטיחו נגדה המפגינים למיניהם.

בין המפגינים היו אסטונים, לטבים, אנשי קריישנה ובודהה מהודו, סטודנטים ויחידים שקרוביהם וילדיהם נשארו בבריה"מ. המשלחת הישראלית בלטה במיוחד. היא כללה אמהות "למען חופש", אסירי-ציון ומסורבי-עלייה לשעבר, פעילות מאירופה, ארצות-הברית וקנדה. המשלחת פעלה בהשראתה וביוזמתה של המועצה הציבורית למען יהודי ברית-המועצות בשיתוף עם הארגונים היהודיים בעולם הפועלים למען יהודי רוסיה. אליהם חברו קבוצות סטודנטים יהודים מאירופה. פעולות המחאה נועדו להביא לתודעת משתתפי הוועידה את הכורח ביישום הסעיף באמנת הלסינקי העוסק באיחוד משפחות ובזכות השיבה של יהודי בריה"מ הרוצים לעלות לישראל.

מנגנון ההסברה של קהילת וינה עם נציגי ישראל בה, של הארגונים היהודיים ושל המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בישראל — פעל ללא ליאות ובצורה מקורית בשבועיים הראשונים של הוועידה. העיתונות והטלוויזיה האוסטרית הקדישה מקום נכבד לאירועים בהם היו מעורבים הישראלים. יש להצטער שהעיתונות והטלוויזיה בישראל פיגרו, בלשון המעטה, אחרי הסיקור בווינה.

הטלוויזיה המוסקבאית צילמה

הפגנה רבתי של הארגונים היהודיים והורים שילדיהם מוחזקים כבני-ערובה בבריה"מ, שנשאו תמונותיהם של יקיריהם וכרזות-ענק הקוראות לגורבצ'וב "שחרר את יהודי בריה"מ" — נסקרו בהרחבה על-ידי התקשורת.

גם הטלוויזיה הסובייטית לא יכלה להתעלם מעוצמת ההפגנה הישראלית-יהודית. נציגה, בוריס שייניג, ראיין את

"אימהות למען חופש" בלשכת ראש ממשלה אוסטריה

לרעה: מנין אתה? שאל באנגלית. מישראל — עניתי. "איך בין האיד" (אני יהודי) השיב באידית. ונקשרה שיחה בינינו.

לשון מאופקת

הפגנתן המיוחדת של "אמהות למען חופש", שנשאו בשתי כרכרות פוסטר עם תמונותיהם של 109 בנים ובנות של מאתיים הורים בישראל — היוותה מוקד משיכה לעיתונאים וצלמים. האמהות: ד"ר ונדה אוסנוס מכפר-סבא, פרידה למברג מת"א, שרה ברודנסקי מבאר-שבע ואסיה פלושנסקי מירושלים — רואיינו וצולמו וראיונות עימן אכן פורסמו בעיתונות ובטלוויזיה האוסטריות.

לתהודה דומה ומרשימה זכו אילנה פרידמן, שנשאה את תמונת אחותה אידה נודל, ולדימיר מגאריק, ששבת רעב בימי הוועידה ונשא את תמונת בנו, אסיר-ציון אלכסי, הנרייטה אורלובסקי שנשאה את תמונתו של אסיר ציון ולדימיר סלפק, פליקס קושניר, שנשא את תמונת ידידו יולי אידלשטיין ואלכסנדר גונורובסקי עם תמונת אביו החולה במוסקבה, ד"ר ולדימיר ברודסקי.

במסיבת עיתונאים שכינסו הסובייטים במרכז העיתונות בווינה בארמון "הופבורג" נקטו הדוברים, א.ג. קובלב סגן שר-החוץ וגנדי גרסימוב, דובר המשלחת בוועידה, לשון זהירה, מאופקת ורצופה רמזים: "צפוי שינוי בגישה העקרונית של שלטונות בריה"מ כלפי ההגירה וזכויות האדם".

שאלותיהם של עיתונאים ישראלים בנוגע למהות השינויים הצפויים לא זכו למענה. התגובה לשתיקה הסובייטית הייתה הנפת כרזות ותמונות. למרות שפורמלית הסתיימה מסיבת העיתונאים, היא נמשכה 40 דקות נוספות. הדוברים הסובייטיים השתדלו להרגיע את הרוחות בשיחות אישיות עם הישראלים: "למה כל הרעש", "תפעלו בשקט", "נשתדל לעזור" וכד'.

אחד העיתונאים, מגמה זו בלטה בדברי שווארנדזה: "בריה"מ מייחסת חשיבות רבה לשבעת העקרונות של אמנת הלסינקי הנוגעות לזכויות האדם, לחירות הבסיסית, לרבות חירות המחשבה, ההכרה, הדת או אמונה. היום מאמצת בריה"מ אמצעים חוקתיים ואדמיניסטרטיביים לקידום הקשרים הבינלאומיים, כדי לפתור ברוח הומנית בעיות הנוגעות לאיחוד משפחות, ונישואי תערובת"...

לאחר שהאשים את ארה"ב "בהפרת זכויות האדם באורח שיטתי ומאסיבי" הפתיע שר החוץ הסובייטי את שומעיו בהזמינו את עמיתיו שרי החוץ, שחתמו על אמנת הלסינקי, ואת נציגי הוועידה בווינה להתכנס במוסקבה כדי לדון במיגוון הבעיות, לרבות: "זכויות אנוש, חילופי מידע, תרבות וחינוך.

הישראלים. "אני יכול רק לקלוט את הקולות ולמסור את החומר לתעורתו" — השיב בנימה של הצטדקות. באקראי, במהלך סיור בקונצרט בארמון אסטרהאזי באייזנשטט, בגבול אוסטריה-הונגריה, התוודענו איש

הרצון הסובייטי לשנות תדמית ניכר היטב. החל בהופעתו של שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארנדזה בוועידה וגמור בהתבטאויות הדוברים במסיבות העיתונאים. שינוי — ולוא "קוסמטי בלבד" — כהגדרת

בתקווה כי לדיונים יהיו תוצאות מעשיות להבנה הדדית. "שיפורו שיפור בשיאור ההומניטרי בכל הארצות המשתתפות — בוועידה וינה".

המפוקחים מבין המנהיגים. הדיפלומטים

והעיתונאים ראו בהצעה זו רצון להתחמק מהחלטות ברורות לגבי הסעיף "הבעייתי" באמנת הלסינקי במושב זה של הוועידה. הרוב, כמובן, העדיף מסקנות ברורות במהלך הוועידה. הסירוב להתיר יציאה לשניים ממסורבי העלייה, ויקטור פולמכט ממוסקבה ואהרון יוראלסקי מבאקו, אינו מתיישב עם התדמית החדשה.

הסוציאליסטים האוסטרים בתמונה

ראשי המפלגה הסוציאליסטית באוסטריה ומפלגת השלטון) פתחו את ליבותיהם ולשכותיהם לרווחה בפני משלחת "האמהות למען חופש" בישראל. פריץ מאריש, המזכיר המדיני של המפלגה, האחראי לקשרים הבינלאומיים והחבר בוועדה ליישום זכויות האדם באמנת הלסינקי, אמר בתשובתו לאמהות, כי ועידת וינה, בניגוד לפיסגת רייקיאוויק, תעסוק בעיקר ביישום זכויות

האו"ם. הוא הבטיח לפעול בדרך רשמית כבינות הוועידה, ובדרך בלתי רשמית, בפגישות עם עמיתיו. "לאוסטריה", אמר, "מעמד מיוחד בארץ נייטרלית, שינוצל למען איחוד המשפחות".

האמהות נפגשו למחרת עם שר החוץ של אוסטריה, פיטר ינקוביץ' וסוציאליסט, שהתפנה מעיסוקיו בוועידה ובמערכת הבחירות הכלליות באוסטריה, והבחירות יתקיימו ב-23.11). ינקוביץ' הפתיע באמרו כי הבוקר, בדבריו בוועידה, העלה את עניין חופש ההגירה והזכות של כל אדם לצאת בחופשיות מארץ לארץ. כמו כן הזכיר לדבריו, בהפגנתיות את גודל ההדרים בבריה"מ, איחוד המשפחות, הדגיש, הוא עניין עקרוני. "אוסטריה, שיש לה מסורת הומניטרית, פעלה בעבר ותפעל בזמן הזה עתה כדי להבטיח זכויות אלמנטריות אלה. שר החוץ האוסטרי הבטיח: הסוגיה האנושית שלכן תוסיף לנו מרץ ואני אף אפעל בכל המישורים כדי לסייע לכן".

ביום האחרון לשהותן בווינה נתקבלו האמהות אצל ראש ממשלת אוסטריה, פרנץ ורניצקי: למרות היותו טרוד בזמן הערב ובקבלת משלחות שחיכו באולם ההמתנה של ארמון "הופבורג" — הקשיב בתשומת לב רבה לדברי האמהות. בתשובתו הדגיש "אלמד את החומר שהגשתן לי. אנצל את קשריי עם נציגי בריה"מ כדי לסייע לכן. אני מצטער שהתוודעתי במאוחר לבעייה אנושית כאובה זו". בזמן הפגישה גילה ורניצקי רגישות רבה לדברים ששמע והשתדל להרגיע ולעודד את האמהות הנרגשות.

בתום הפגישה ביקשתי מראש הממשלה האוסטרי להתייחס ליחסי שתי המדינות בעתיד. הוא אמר: "אני וממשלתי מעוניינים מאוד לקיים קשרים קונסטרוקטיביים וידידותיים עם ישראל, כפי שקיימנו עד כה במישור הדיפלומטי ובכלל, לטובת שני העמים". בהתייחסו לבחירות הכלליות ב-23.11 אמר, כי אין להן כל משמעות לגבי יחסי אוסטריה-ישראל: "כמו עד עתה כך בעתיד נשתדל לטפח קשרים אינטנסיביים בין שתי המדינות". הוא ציין, כי אנטישמיות לא קיימת למעשה באוסטריה ואין בה דיבור של מיעוטים.

יש לציין במיוחד את תרומתו של צבי ויסביר, מבכירי הפעילים במפלגה הסוציאליסטית האוסטרית, מנכ"ל האגודה לעזרה לארצות מתפתחות, שסייע בהתוועדות הישראלים והאישורים לפעולות המחאה ובלעדיהם אי-אפשר היה לפעול בווינה. כן סייעה רבות חברת הפרלמנט גבי טרקלר, מראשיה של אירגוני הנשים הסוציאליסטים באוסטריה. שניהם הסדירו את הפגישה של האמהות עם ראשי השלטון באוסטריה.

האירוע האחרון והמרשים של האמהות היה הפגנת יוצאת-דופן — ריחוף בכדור פורח בשמי וינה. ההפגנה נערכה בשיא הלחץ שהופעל על המשלחת הסובייטית בוועידה לבטחון אירופה ליישום זכויות האדם והביא לסיקור עיתונאי הולם.

מכירה כללית

מאת חיים לנדאו

"אל-על" — זו רק התחלה למה לא למכור גם את מערכות הבריאות והחינוך ואת התעשיה הצבאית? ■ מהיורדים תבוא הישועה; מדוע אין משרד ותקציב לעידוד הירידה?

חברת התעופה הלאומית "אל על" עומדת להימכר לבעלי הון זרים. המשא-ומתן בהילוך גבוה. כמעט הכל סוכם, עתה מתמקחים רק על המחיר.

לא ירחק היום והמוביל הלאומי של ישראל יהיה בידיים זרות. אך זה אינו מדאיג את שר התחבורה. הוא מנסה להרגיע אותנו, שהשם העברי ישאר גם להבא, אפילו התואר "המוביל הלאומי של ישראל" יהיה שריד וקיים ומטוסי החברה ישארו בצבעי כחול-לבן. כמובן גם הכשרות תישמר ובשבת המטוסים לא ימריאו. ומה צריך עוד? כתלמיד תורת ז'בוטינסקי הוא יסתפק בצבעי הקנקן ולא במה שיש בו. העיקר הדיקלראציה, השם, הדגל, הסמל.

לשר הרביזיוניסטי — ולממשלת האחדות הלאומית — לא איכפת כלל, שהאינטרסים החיוניים ביותר של הקשר הכמעט יחיד של המדינה עם העולם יהיו תלויים בגורמים ובאינטרסים זרים, שדאגתם היחידה והעיקרית היא הפקת רווחים. בעלי הון זרים לא יהססו לסגור קווים בלתי רווחיים, אפילו כשאלה יהיו חיוניים לאינטרס של המדינה. ובשעת חירום ומלחמה בוודאי לא יסכנו את רכושם, וישתיקו את התחבורה האווירית. כפי שעשו זאת בעבר כל חברות התעופה הזרות כאשר האוויר באיזור "התחמם" ובאופק הופיעה סכנת מלחמה. ואם החברה לא תביא רווחים, היא תחוסל, ומי יודע לאילו ידיים יגיעו המטוסים והציוד.

כל זה אינו חשוב, הרי במכירת "אל על" יקוימו העצות הטובות של שר החוץ האמריקני ויומושו המאווים של הרביזיוניסטים והליברלים להיפטר סוף סוף מ"החטוטרת הבולשביקית". מה עוד, שהעסק יכניס כספים רבים, שיאפשרו להגשים את המטרה הנעלה של יישוב יהודה ושומרון.

להסוות את התוויות

מכירת "אל על" תהיה רק התחלה. למה לא למכור את שאר החטוטרות, כל מיני מפעלים ומוסדות, הגורמים רק כאב-ראש לממשלה? ואם קשה למכור מפעלים בלתי-רווחיים ומפסידים, נחסל את אלה ונמכור את הרווחים. יגיע גם התור לתעשיית הנשק ולתעשייה האווירית. אין דבר אם הטילים החדשים יוסיפו לכנות בשמות מלאכי-שרת, ואלה אינם חסרים בספרי הקבלה, ולמטוסים שיפותחו בעתיד נמצא עוד שמות נרדפים במשפחת האריות (שחל, למשל), וכך יישמר האופי הלאומי של התעשיות הללו גם כאשר יהיו בידיים זרים.

הגורמים הזרים יוכלו להרחיב במידה רבה מאוד את השווקים הקולטים את תוצרת התעשיות האלה: כלי נשק למיניהם, טילים, מטוסים — יוכלו להימכר לאיראן, לסעודיה ואולי אפילו לסוריה. אמנם יצטרכו להסוות את התוויות והשמות של ארץ הייצור. למה לא? למען הרבבות רווח, גם להסתיר את הזהות הלאומית.

בתי-חולים לפי "כוכבים"

ומדוע להסתפק ולמכור רק מפעלי תעשייה? אפשר גם למכור מפעלי שירות. אדרבא, למכירות יש יתרונות רבים העולים על יתרונות שבמכירת חברות תעשייתיות. מדוע לא למכור את מערכת הבריאות של הממשלה ושל קופת-חולים — את המרפאות ובתי-החולים? כך אפשר יהיה להיפטר אחת ולתמיד מהחטוטרת הבולשביסטית, מהעיקרון של "בריאות שווה לכול" וכן מכל הצרות כמו עיצומים, שביתות רופאים, אחיות, טכנאי רנטגן, עובדי מינהל. מערכת הרפואה בידי בעלי הון, בפרט זרים, תעשה סדר בתחום זה. היא תתבסס על העיקרון הבריא "השירות לפי התשלום". אפשר יהיה לסווג את בתי-החולים לפי "כוכבים", כמו בתי-המלון. בבית-החולים בעל ארבעה כוכבים אפשר יהיה לקבל סוויטה של כמה חדרים, טלפון וטלוויזיה, אחות צמודה, רופא מעולה ותרופות יקרות. אין דבר, תהיה גם דאגה לחולים חסרי אמצעים. לאלה יהיה מיועד בית-חולים בעל כוכב אחד ושירות בהתאם. כמובן בחוזה המכירה תובטח השמירה על הכשרות ועל השבת, ועל משרות משגיחים ורבנים. אלה האחרונים יהיו נוכחים בעת ניתוחים והם יקבעו, מתי החולה מת.

חינוך מבחר

ומדוע לא תימכר גם מערכת החינוך, כדי להיפטר משביתות וממשא-ומתן מייגע עם אירגוני המורים המתחרים זה בזה ועם אירגוני הגננות? כמובן, גם להבא יישמר האופי היהודי של החינוך. יוסיפו ללמד תודעה יהודית ואולי עוד יגבירו אותה.

מכירת "אל על" היא רק התחלה...

הייתי כולי מלא חרטה ומוכן להכות "על חטא" על אשר כתבתי מאמרים בגנות הירידה והיורדים. כאשר שמעתי בתוכנית "זה הזמן" בטלוויזיה את דברי היורד העומד להשקיע מהונו בארץ. צדקה עשה הקדוש-ברוך-הוא עם מדינת ישראל בירידתם של בני הארץ ולהפצתם בארצות הדולרים, כי מהם תצמח הישועה. הרי היורדים הם משמנה וסלתה של הארץ. הם בעלי תושיה ויוזמה, היודעים כיצד להתקדם בחיים. לכל הפחות חלק מהם נעשו מיליונרים וביניהם יש עוד אידיאליסטים הנכונים להשקיע מהונם בישראל, כמובן, על מנת להפיק רווחים... אלא מה?

הדובר עצמו הוא דוגמה לתושייתם של היורדים. מה יכול היה להיות גורלו, אילו נשאר בארץ? בוודאי היה מספסר בבורסה בימי ארידור לכל היותר היה אולי מגיע למישרה של מנהל מיסכן של בנק במשכורת עלובה של איזה עשרים אלף דולר. ואילו שם הוא עלה לגדולה, עשה הון ורכש יוקרה כזאת שמיניסטר (אמנם ישראלי) הציע לו כהונה רמה של יועץ. ועתה, מרצונו הטוב הוא בא להושיע את מולדתו הראשונה ממצוקתה הכלכלית.

הבו גודל ליורדים. סליחה לישראלים שבתפוצת הדולר. אני מתפלא, שאין עדיין בממשלת ישראל משרד ירידה ושר וסגן שר, עם מנכ"ל וסמנכ"ל ותקציב לעידוד הירידה. יכלה להיות להם יותר תעסוקה מאשר לשר העליה והקליטה...

מה ליברלית ארצנו: האדם הבא אליה להשתקע (עולה) מקבל מיד את אזרחות המדינה, ובלבד שהוא בן לאם יהודיה. הוא אינו צריך לשם כך לוותר על אזרחותו הקודמת. הוא יכול לבחור ולהיבחר לפרלמנט שלנו, אפילו אינו יודע את שפת המדינה. ואמנם כבר זכינו לכך, שפושע בינלאומי מבוקש ישב בבית המחוקקים העליון של המדינה. גם היום יושב בכנסת פאשיסט, שבכיסו גם דרכון של מדינה זרה. אדם בעל אזרחיות של ארץ אחרת יכול — תיאורטית — לכהן אצלנו גם כשר בממשלה ואפילו להיות ראש ממשלה או נשיא המדינה.

יורד, שאינו ממלא את חובותיו האזרחיות, אינו משרת במילואים, אינו משלם מסים, נשאר אזרח ישראל, גם כשכבר נשבע אמונים למדינה אחרת. אמנם היום היא ידידותית, אך מחר-מחרתיים היא עלולה לשנות את מדיניותה ולהיות עויינת.

אותו יורד שהופיע בטלוויזיה לא הכחיש שהוא בעל אזרחות כפולה. עובדה זו לא הפריעה לשר ישראלי להציע לו משרה של יועץ בענייני ביטחון. גם למדינות ידידותיות יש אינטרסים שונים ולפעמים גם מנוגדים לאלה שלנו. מסכן יועץ כזה כאשר הוא צריך להחליט לאיזו משתי המדינות שלו יקפיד אמונים. מסכנה יותר המדינה, שנזקקת ליועץ כזה.

לבעלי האזרחות הכפולה נוח מאוד, הם יכולים ליהנות מזיוון של שתי כבשות. השאלה היא, אם גם מדינת ישראל נשכרת מזה.

חברה חדשה

מאת גדי יציב

"אליאנס": הכתובת על קירות המפעלים הציבוריים

עובדי "אליאנס" בהפגנה בחצר המפעל (צילום: בועז לניר)

עכשיו כבר כאילו הכל בסדר. שני הצדדים הגיעו להבנה. והסכסוך ב"אליאנס" — חזרה נגמר. האמנם כך? בהחלט לא. הסכסוך הזה לא נגמר עדיין. בעצם הוא רק מתחיל עכשיו — ועוד לא ראינו את אפס קצהו.

ומה אנחנו עיוורים כל-כך? מתי איבדנו את הכושר לחזות תהליכים חברתיים? מדוע אנחנו מפגרים תמיד אחרי הארועים, ומבחינים בהם רק בשלב מאוחר כל-כך של התפתחותם?

שמעתי את תגובת ראשי "חברת העובדים". ולכן אני כותב את הדברים כלאחר יאוש, ואומר אותם רק מפני שהם חייבים להיאמר: תקופת הבעלות הציבורית על מפעלים יצרניים תמה לגורנו. הבעלות הציבורית, בצורות המוכרות לנו, מילאה תפקיד חשוב מאד בעבר — אבל היא מיצתה את עצמה, ומי שיאחר לגלות זאת דמו בראשו. האם פירוש הדבר שאנחנו חוזרים להתרכזות מחודשת של הבעלות הפרטית? אני מקווה שלא, לפחות לא אצלנו.

הבעלות הציבורית בצורתה המוכרת לנו סיימה את תפקידה משום שהסתבר כי "בעלות של אף אחד", וריכוז כל הסמכויות בידי ההנהלה הממונה. גם אצלנו, מסתבר, מפעלים שהם "בבעלות כל ציבור העובדים" אינם למעשה בבעלותו של שום עובד. הטענה "כל ציבור חברי ההסתדרות הם הבעלים האמיתיים של "אליאנס", כבר עברה את גבול הספקות והפיקפוקים, והיא עומדת לחצות עכשיו את גבול הגיחוך. השלב הבא — אם לא נקדים אותו ביוזמה שלנו — יהיה שלב ההתקוממות. כן, קראתם נכון ואני כותב כוונתי: השלב הבא יהיה שלב ההתקוממות ונגדי נגד צורת הבעלות הזאת.

צריך להוסיף עוד, שהדברים אמורים בתופעה כלל-עולמית. ממשלת יפאן מוכרת בימים אלה את חברת הרכבות הלאומית. ממשלת בריטניה מוכרת את חברת הגז הלאומית, ובשנה הבאה היא מתכננת את מכירת חברת התעופה הלאומית "בריטיש איירווייס". בצרפת מכינים עכשיו את מכירתן של שש-עשר חברות ממשלתיות. ממשלת גרמניה מוכרת את המניות שלה בחברת "פולקסוואגן", ואפילו ממשלת ספרד הסוציאליסטית מוכרת לאותה חברת "פולקסוואגן" את מניות השליטה שלה בחברת המכוניות שהיתה עד כה בשליטתה. מובן מאליו שתהליך ה"פרייבטיזציה" הזה (כפי שהוא נקרא בבריטניה) ניזון משיקולים אידיאולוגיים-ימניים ומחסרון-הכיס של הממשלות הנוגעות בדבר — אבל הוא לא היה בא לעולם אלמלא תמכה בו דעת-הקהל. תמיכה זו של דעת-הקהל לא היתה קיימת אלמלא נחשפו בציבור כל מגרעותיה של הבעלות האנונימית הזאת — המייצגת כביכול את "כלל הציבור" והפטורה למעשה מכל אחריות.

כדי לשבש את הגשמת מאוויי הימין, וכדי למנוע את חיזוק כוחו של מיעוט בעלי-הון תקיפים, נערכות עכשיו המפלגות הסוציאליסטיות ברחבי אירופה לניסוח הסדרי בעלות אחרים וחדשים, אשר בעת ובעונה אחת גם לא תהיה בהם שליטה אנונימית של "כל הציבור" — וגם לא תהיה בהם מסירת כוח כלכלי עצום כזה בידי בעלי הון יחידים.

דעת הקהל תומכת בהסדרים אלה — ואפילו הממשלה השמרנית של בריטניה הכירה בכך. מסיבה זו החליטה הממשלה להציע לעובדי החברות הנמכרות, ולצרכניהן, נתחים בעלי משמעות ממניות החברה. כך למשל, חילקה חברת הגז לעובדיה חבילת מניות בערך של 105 מיליון דולר, והכריזה כי צרכני החברה יהיו זכאים לתנאים מועדפים בעת קניית המניות. הסדר זה איננו מספק כמובן את האופוזיציה משום שהממשלה עומדת לגייס סכום אדיר, כ-8.7 מיליארד דולר, במכירת מניות החברה — אבל גם היא, האופוזיציה השמאלית, מנסחת עתה הסדרים חדשים ל"בעלות ציבורית", ולאו דווקא ממשלתית, על החברות הנמכרות. כדי להסיר ספקות מלב צריך לומר, שלא עולה על דעת אף מפלגה סוציאליסטית להציע משהו שדומה להסדר הבעלות של "חברת עובדים" אצלנו, מכיוון שמבחינת השליטה הריכוזית והביורוקראטית על המפעלים אין הבדל רב, מנקודת ראותם, בין הסדר זה לבין בעלות ממשלתית.

מה צריך לעשות עכשיו אצלנו? ראשית דבר, יש להפעיל את הדמיון, להרוג סוף-סוף מהטיפול השגרתי והביורוקראטי, להחלץ מאווירת השמרנות. השינוי במצב בוא יבוא — ומוטב לנו שנשלוט בשינוי הזה ולא נכנע ונשתעבד לו. אלה הם איפוא שיקולי היסוד שלנו: ראשית, פרייבטיזציה בנוסח האנגלי-צרפתי לא באה בחשבון אצלנו. הבעלות על המשק הציבורי היא נכס פוליטי רב-עוצמה ואין לוותר עליו בשום פנים ואופן. שנית, העברת מניות סחירות בשוק לעובדים או לציבור הרחב איננה מהווה מחסום יעיל מפני השתלטות קבוצות קטנות של בעלי הון שיוכלו לרכוש אותן על נקלה. שלישית, העברת כל אחד מהמפעלים לעובדים, מפעל-מפעל לידי עובדיו, איננה מעשית, וכדי שתהיה מעשית צריך הדבר להתבצע לאורך מספר רב של שנים, ואפילו היה הכל בר-ביצוע ספק גדול הוא אם סביר להפוך את כל המשק הציבורי לסידרה של מפעלים בודדים, אפילו הם קואופרטיבים, אבל בבעלויות נפרדות, שאין ביניהן כל קשר.

המסקנה המתבקשת היא שיש למצוא הסדר שיהיו משולבים בו גם הבטחת הזיקה הארגונית והסולידארית בין המפעלים השונים, וגם שמירת העוצמה הכלכלית הזאת בידיים נאמנות.

באחת, המודל שאני מציע לחברת העובדים דומה מאד לזה של התנועה הקיבוצית: יצירת יחידות מפעליות דמוקראטיות, בעלות אוטונומיה גדולה יחסית, המחוברות יחדיו במסגרת תנועתית והמבוססות על תקנון הקובע את מערכת היחסים ביניהן לבין התנועה הפוליטית שאליה הם משתייכים.

למינהלת "חברת העובדים" תהיה סמכות כלפי כל אחד מהמפעלים בערך כפי שיש למזכירויות התנועות הקיבוציות כלפי כל קיבוץ בודד — עם כל ההבדלים והשינויים המתחייבים מן העובדה שכאן אין מדובר במסגרת חיים שלימה אלא במקום עבודה בלבד.

כך תהיה "חברת העובדים" מה שמלכתחילה אמורה היתה להיות. היא תהיה לעובדיו ולגרעינו של סקטור חדש שיקום במשק הישראלי, בסקטור הדמוקראטי אפשר לקרוא לו, והיא תהיה חסינה מפני תהפוכות הדעת והרעה של הבוחר הישראלי. יחד עם זה — לא יהיה ספק בכך כי העוצמה הכלכלית הצבורה במפעלים אלה והסולידאריות החברתית המאפיינת אותם יקבעו זיקה ארוכת-טווח ורבת משמעות ביניהם לבין המאבקים הפוליטיים של תנועת העבודה בארץ.

עכשיו מישהו יכול להגיד לי: אתה יודע כמה בעיות כרוכות בסידור כזה, וכמה הן קשות הבעיות הללו, ובכלל זה לא פשוט מה שאתה מציע. למי שכך יאמר לי — זוהי תשובתי: כל הבעיות הללו אכן קיימות והן באמת קשות מאד — אבל הן כולן כאפס וכאין לעומת הבעיות שבהן אנחנו עתידים להתקל אם לא נבצע שינוי בכיוון המוצע. ובכלל, לא בגלל הבעיות הללו יסרבו האחראים לדבר ליזום ולבצע את השינוי המוצע. הבעיות הללו הן רק תירוץ לאפס-מעשה, מין צידוק מפוקפק לשיגרת החשיבה ולעצלות המחשבה ולהיעדר הדמיון והתעוזה. בגלל התכונות הללו שלנו. ולא בגלל הקשיים האובייקטיביים, נחכה כולנו באפס-מעשה עד שיגיע המשבר האמיתי. כאשר המשבר הגדול יגיע — תיזכר פרשת "אליאנס" כאפיזודה. או כמשחק ילדים, מבחינת היקפה ותוכנה. אבל גם כאות-מבשר-רע שצריך היה לקחת אותו בחשבון.

אי-אפשר לאסור את הרוח

טיול יומי בחצר הכלא (צילום: דובר צה"ל)

מזמן-מזמן כבר למדנו שרוחות, גם טובות גם רעות, אינן ניתנות להיאסר.

אי אפשר לכלוא את הרוח. אפילו נדמה לך שאתה תופס בשוליה, ואוחז בה חזק — והנה פתאום נושבת לך הרוח בין האצבעות וכאילו חומקת. אפילו אתה משוכנע שהצלחת לזהות את איש-הרוח שגורם לה לנשוב ומציב מפרשים כנגדה, ולכן אתה משליך אותו אל הכלא, או מרתק אותו אל ביתו, או מגרש אותו ממולדתו — בכל זאת הרוח נשארת איתך, והיא מטיחה עצמה אל פניך, ועוד יש לה מפרשים רבים לנפנף.

וגם כאשר אתה מצליח לאתר את האותיות שהרוח מולידה, וגם כאשר אתה מטיל חרמות ואיסורים על הספרים אשר בהם כתובות האותיות הללו, גם אז, ואף-על-פי-כן — הרוח עדיין שורקת אל אוזניך, ומיללת בלילותיך, ולא נותנת מנוח.

ואפילו הרוח רעה באמת — עדיין היא רוח, ואין דלת נעולה בפניה, ואין חלון מוגף שחוסם את דרכה, ולעולם היא איננה עוצרת מחוץ לכותלי הבית.

רק רוחות טובות משיבות מלחמה לרוחות הרעות, והן בלבד עצומות-כוח מן הרוחות הרעות, ורק הן מסוגלות להסיג אותן אחורה. מי שמבקש לאסור מלחמה על רוח רעה צריך לפיכך לפתוח אשנב לרוחות הטובות שמנגד, ואחר-כך חלון, ואחר-כך שער. ולבסוף אולי את הגבול כולו.

את כל הדברים היסודיים הללו, והמובנים-מאליהם כאילו, יש לחקוק באותיות של קידוש-לבנה על מזוזות דלתות משרד הבטחון, ועל משקופי החלונות במשרדי שירות הבטחון הכללי, ומעל שולחנות הכתיבה של כל האחראים לנושא, בממשל הצבאי האזרחי גם יחד, ביהודה בשומרון ובחבל עזה.

השורה הקורא

התמודדות קשה למחנה השלום

חברי אש"ף שבאו למיפגש עם משלחת השמאל מישראל הסתכנו ללא ספק יותר מן הישראלים; אלה אולי ייתבעו למשפט, ואילו הללו עלולים להירצח. עוד הוכחה שאין כל הקבלה בין מי שנימנה עם עם כובש — ויהא שוחר שלום ככל שיהיה — ומי שנימנה עם עם שהוא מוכה כיפליים: ע"י הכיבוש וע"י אירגוני הסירוב שלו.

ההתחמקות העיקשת של אש"ף להצהיר, ואפילו באופן מותנה בהדדיות, על נכונותו להכיר בזכות ההגדרה העצמית של היהודים בישראל, התחמקות עליה חזר אחרי המיפגש ברומניה מזכיר הוועד הפועל של אש"ף ג'מאל עומר סוראני, בטענה כי "מוגזם לדרוש מהלא-מוכרים להכיר במוכרים" — יש בה כדי להטיל ספק בערך ההידברות עם אש"ף כל עוד לא תחול בו תמורה.

אני שולל את התביעה שאש"ף יקבל ללא תנאים את החלטת מועצת הביטחון 242, בה הפלשתינים מוכרים במעמד של פליטים בלבד.

אילו אנו היינו במקומם של הפלשתינים, לא היינו מוכנים להשלים עם סטאטוס זה. אולם כאשר אש"ף מתחמק מהצהרת כוונות המותנית בהדדיות ובו-זמניות, וכאשר שוחרי השלום שלו בקוסטינשטי הם, על-פי עדותם שלהם, על תקן של קורבנות נוספים של חזית הסירוב — מהו המסר לשוחרי השלום בישראל? כל הכוונות הטובות של חברי משלחת השמאל אינן מסוגלות לסתור את ההתרשמות הקודרת, שלא המימסד הישראלי, הממשיך לשלול את זכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים, ולא המימסד הפלשתיני שואפים לשלום. ושניהם משלים את עצמם שהדם הנשפך משני הצדדים קל יותר מכובד הוויתורים למען השלום. לגבי ישראל, זהו הימור מסוכן לגבי הפלשתינים זה עלול לסתום את הגולל על תקוותם להיות עם חופשי. על מחנה השלום בישראל להתמודד עם המציאות הקשה הזאת כמות שהיא.

דן ויישניצר, (אביגדור) תל-אביב

מפלגה איננה מועדון

נסיעתו של לטיף דורי למפגש עם אנשי אש"ף ברומניה גרמה נזק קשה למפ"ם, המכריזה שאין שיג ושיח עם אש"ף כל עוד הארגון צמוד לאמנה הפלשתינית והטרור הוא רגלו.

אין לי טענות ללטיף דורי: הוא עקבי לכל דרכו הפוליטית, אך מפלגה איננה מועדון חברתי. חבר מהשורה, המזוהה ציבורית עם מפ"ם, אינו חופשי לעשות ככל העולה על רוחו. ואם עשה כן, על המפלגה להוקיעו ולהסיק את כל המסקנות מפועלו.

כל עוד איננה עושה זאת, הציבור הרחב יזהה את לטיף ומעשיו עם המפלגה וכולנו נצטרך לשלם את המחיר ביום הדין.

יעקב הכהן, רוחמה

ביקור מיותר

בתוכניתו "זה הזמן" הציג רם עברון את קן ליווינגסטון, איש השמאל בלייבור הבריטי, כאורח מפ"ם. מהשיחה עימו התברר כי הוא תומך אש"ף. אם כי אינו מקבל את כל תוכניותיו — אך גם לא הסתייג מביצועי טרור. ומן האמנה הפלשתינית, שתוכנה השמדת המדינה הציונית.

נשאלת השאלה, מדוע האיש צריך להיות אורח מפ"ם — האם נזקקת מפ"ם לרכישת אהדה בשמאל הבריטי, או היא חייבת לחזק את מעמדה בציבור הישראלי: האם ביקור כזה מוסיף לנו אהדה ותמיכה פוליטית? (שאלה צדדית: מנין למפ"ם האמצעים לאירוח מסוג זה?)

אגב, האירוח בא מיד לאחר שנציגי מפ"ם ו"על המשמר" עשו את מפלגתם ללעג בנסיעתם לרומניה, תוך הפרת משמעת פנימית.

האומנם נשקיע את משאבינו הדלים בצבירת אהדה בשמאל מפוקפק בעולם, תוך אובדן מעט האהדה בציבור הישראלי והמפ"מי?

צבי בן-חורין, עין השופט

בן-גוריון בשר ודם

פרשת האהבים שהיתה לדוד בן-גוריון מתוארת בעיתונות כמעט שוכבות מלא חן. למעשה, היתה כאן בגידה באשתו החוקית. מעשה מירמה המנוגד לערכי המוסר והדת היהודית.

בן-גוריון לא היה איפוא כליל השלמות, כפי שדמותו הצטיירה במשך שנות דור, ולדעתי הגיע הזמן להתייחס אליו בהתאם.

נורית גלבוע, ירושלים

תיאטרון | החיים כטראומה

מה גרם לנער צעיר שלא עבר את השואה להתחזות לנאצי?
מה הטירוף שדחף אותו להצית את בית הוריו?
טיפולו של הפסיכיאטר בנער זורק אור על בעיית הדור השני לשואה
„ביבוף" מאת יוסי הדר בתיאטרון הלאומי „הבימה"

מאת חנה רוזנטל

כשהובא איציק דביר רובינסקי אל בית־החולים הפסיכיאטרי הוא היה לבוש במדי קצין נאצי. הנער בן ה־18 נחשד בהצתת בית הוריו — הללו נמצאו ישנים בשעה זאת במיטתם. גם הדוד לן שם באותה עת.

בחדרו של ד"ר זיו (יוסי יבלונקה), שהובהל אל המחלקה, הציג איציק (אוהד שחר) את עצמו: הנס ביבוף, בית־הספר לקציני ס.ס., ברלין, מחזור 1937.

„ביבוף" — מחזה מאת ד"ר יוסי הדר, בימוי — מיכה לבינסון, בתיאטרון הלאומי „הבימה".

השנה היא 1968, המקום — תל־אביב. מה גרם „לנער צעיר, שלא עבר את השואה, להתחזות לנאצי (ביבוף — מפקד גיטו לודז')? מה הביאו להזדהות כזאת עם הרמות עד כדי פיצול אישיותו שלו? מהו הטירוף שדחף אותו להצתה? מהי הקופסה שנמצאה אותה עת בידיו?

טיפולו של ד"ר זיו באיציק יחשוף את סודות המשפחה, יגלה פינות אפלות בעברם של ההורים (ערה טל, נחום בוכמן, הדוד — שלמה בר־שביט) ויזרוק אור על בעיית הדור השני לשואה.

הטוב הרע והמוחלט

ד"ר הדר, לאחרונה עוסקים, סופרים בדור השני לשואה. האם יש לקבוצה זו מאפיינים משלה?

„כן. הייתי אומר כך: האנשים שעברו את השואה, נכנסו אליה אחרי פרק חיים נורמלי פחות או יותר. השואה לא היתה חלק מתהליך חייהם אלא פרצה לתוכם. אלה ששרדו יצאו עם תחושה פנימית חזקה מאד — להשתקם. הם נאחזו בחיים בציפורניים וחיו.

הדור השני נולד לתוך עולם שכולו שואה והם חיים בו עד עצם היום הזה: אם בסיוטי ההורים, קטעי זכרונות שעולים, בסורות, במשחקי מלחמה כמו ב„ביבוף". בעיני השואה במקרה זה היא מחלה ואין אחד מבני הניצולים שאינו נגוע בה. אצל הדור השני השואה היא לא טראומה שהיתה אלא חיים כטראומה, במובן מסוים.

דבר נוסף — המוות. במשפחה נורמלית מסועפת וענפה ישנם סבא וסבתא וזקנים שמתים. הילד יודע שאבא ואמא נשארים לשמור עליו. במשפחת שואה נותר רק גרעין. משפחות שלמות ניספו, אבל הילד לא הכיר אותן. הוא יכול להגיע לגיל 40 ולא להיפגש במוות מיידי, קרוב, כי הוריו היו צעירים. בשבילו המוות הפך למושג מיסטי ולא למושג שחיים איתו.

כל תפיסת המשפחתיות שלו שונה. כל הענפים שנגדעו הם בשבילו עולם כמעט קמאי, שלא נוגעים בו. אבל הגרעין המשפחתי, אבא, אמא, אולי גם דוד, נאחזים יחד, שומרים זה על זה — "כבר הוכיח את עצמו — לא נפתחים כי העולם בחוץ רע.

ישנו עניין הטוב והרע. הרי במחזה יש ילד שהשתגע והפך לנאצי. אנשים צעירים שיצאו מן השואה ידעו דבר אחד — שהיה רע, רע — זה נאצי, רע מוחלט. והם צריכים להפוך את העניין ולבנות משהו שכולו טוב. ואז, אנשים שכמעט לא הכירו זה את זה, מתחברים במין יצר ראשוני ומביאים ילד לעולם — והוא תמצית הטוב.

הילד חי בהרגשה שאסור לו להיות רע. הוא קולט את סיוטי האב, חש את פחדי האם ורוצה תמיד לספק, לרצות. הוא חי באופן לא טבעי. ילד צריך להיות גם אגרסיבי, כדי שיוכל להתפתח. אבל אם הוא יהיה רע — הוא יהיה נאצי...

ועניין השמות: ילד הוא המשך של החיים אצל המשפחות האלה, אבל הוא גם המשכם של המתים. הוא מקבל שניים שלושה שמות ומשמש נר זיכרון לאלה שעל שמם הוא נקרא. הוא לא ייצור שמתקיים בזכות עצמו, הוא נולד עם מטרה — להיות המשך של מי שהיו פעם, בעוצמה רבה.

שגעון

וזה מקור השיגעון של איציק?

ישנן משפחות של ניצולי שואה שאצלן כריאקציה למה שקרה, ישנו תהליך של הקאה התוצה. מספרים הכל — כל הזמן. הילד יודע כל דבר שאירע להוריו: נאצים, משרפות, תאי גז. וישנן משפחות שאצלן הכל עטוף סוד. אשה קודמת, בעל קודם... ילדים מגיעים לגיל 30־40 ולא יודעים שהיו להם אחים ואחיות קודמים. אבל פתאום עולה שם, מתגלה תמונה קרועה, מתחיל מלמטה הסוד הזה שכולם, בקשר של שתיקה, סוגרים עליו.

במחזה הזה קיים הסוד של האשה הקודמת של האב — שרה זילברג. היא לא מופיעה במחזה, היא פיקציה. בשביל איציק, שנתקע בתוך ביתו שהיה מין גיטו דחוס וסגור, עם אב נכבע, עם דוד שתלטן ועם אם ששיתפה פעולה עם הדוד, בשבילו שרה זילברג היתה מעין אם שניה, קרן אור. האופן האחר שבו ניתן לעבור את השואה — וישנו בהחלט אופן אחר, אחרת היה משתמע מתוך דברים שכל המשפחות שעברו את השואה הן בעייתיות, חולות ומעוותות. שזו מחלה חשוכת מרפא ולא כך הדבר.

אני חושב שניצני המחלה נמצאים אצל כל המשפחות האלה — אך יש מהן שנרפאו. כששרה זילברג מתה — איציק משתגע. המוות הוא סיבת השגעון וההתפרצות האלימה".

חתולים וכובע נאצי

הרופא במחזה, ד"ר זיו, מדבר על פחדיו שלו. ממה הוא פוחד?

הוא מפחד מפני מה שאיציק מסוגל לעשות. הרי הוא כבר שרף בית. הרג חתולים. אבל הוא מפחד יותר ממה שהוא עצמו, כרופא יכול לעשות. ד"ר זיו בוחר בדרך ריפוי שתעורר בוודאי התייחסות של הרמת גבה. הוא נכנס למשחק של איציק, לובש מדי נאצי ו„משחרר" את ביבוף מתפקידו.

קרה משהו מאיים בשלב התלבושות. שחקנים היו סקרנים לדעת מה קורה כששמים כובע של נאצי על הראש ואומרים „הייל היטלר". מה זה להיות במצב שאתה בו בעל כוח אבסולוטי, אתה רע אבסולוטי, חסר רגשות, שולט באנשים אחרים — התחושה היתה שהוא לא פוחד, כשחקן הוא הרגיש עליונות וחוסר פחד לחלוטין.

הכניסה הזאת, אפילו לרגע, לעולם מושגים כזה, להריח את הריח הזה, הפחידה מאד את הרופא. רעד לו הפופיק מהידיעה כמה קל לעשות שימוש באלימות בלי מחשבה. כמה קשה לרחוק אלימות פנימה ולא להשתמש בה. בחיים הפוליטיים שלנו, להיות „גוש אמונים", „התחיה", „כך" זה במובן מסוים הפתרון הכי קל שיש. להרוג ולזרוק זה לא קונפליקטואלי, הכי קשה זה לרחוק אלימות, להיות מיוסר...

אלימות — איציק במחזה תולה חתול. השחקנים לא הסכימו לשום פעולה בחתול אמיתי. דיברנו עם וטרינר, שהבטיח להרדים את החתול והוא לא ייפגע בכלל — השחקנים לא הסכימו. והרי אנחנו הורגים חתולים על ימין ועל שמאל — אבל לא על הבמה. יש בנו המון צביעות; אנחנו חברה עם יותר מטונה של אלימות, התאבדויות, רציחות, אבל כשמגיעים לדברים הקטנים ישנה איזו התיפיפות נפש. חתולים — זה העניין!

אנחנו לא נאצים, אך העניין הנאצי הוא מרתק ומעניין, כי הוא נקודה חשוכה אי־שם בנפש. נקודה שבאוכלן חושים עלולים להתקרב אליה... בכל אופן, על הבמה תליית בובת החתול מסומנת בלבד.

מציאות חיים ומציאות במה

האם הקהל רוצה היום מחזות על השואה. האם לא שבע את הנושא?

זה לא מחזה על השואה. אין פה אפילו דבר אחד שקשור ישירות אליה. מה זה שבעו? בארץ שלנו ישנה מצוקה עצומה של דור שני של ניצולי שואה שחיים במשפחות קשות, שסובלים ממחלה קשה וישנה התעלמות, לא רוצים לשמוע שואה. בארה"ב יש להם מפלט ופורקן — להיות בן של ניצולי שואה זה ייחודי. אנשים נפגשים ובלי עזרת מנחה מדברים על החוויה האישית. בארץ — לא. את התגובה שלך, שזה קשה, אני שומע הרבה. ישנה הסתייגות מן הנושא בלי קשר לאיכות הכתיבה. ה„צריף השבדי" שכתבתי עבר כאילו לא נכתב — קשה. את „אוסטרליה הדרומית" אהבו — זה קל לעיכול.

ד"ר הדר, אתה פסיכיאטר ומחזאי (טיוסים, חלם קרב...) לאיזה תחום של עיסוק שלך שייך „ביבוף"?

„אל „ביבוף" יש להתייחס כאל חומר ספרותי ולא כאל דיווח רפואי. המחזה מאפשר להביט דרך פריזמה צרה מאד אל עולם מורכב, בלי שנמצאים בידינו כל הפרטים שישנם במקרה פסיכיאטרי. יש כאן הרבה שאלות ללא תשובות, אבל היות שזו דראמה, מחזה, הדברים נראים חתוכים וברורים. בחיים זה לא כל כך חד משמעי.

„ביבוף" — דור שנולד לעולם שכולו שואה
„בתמונה: אוהד שחר (משמאל) ויוסי יבלונקה

הצגת ילדים

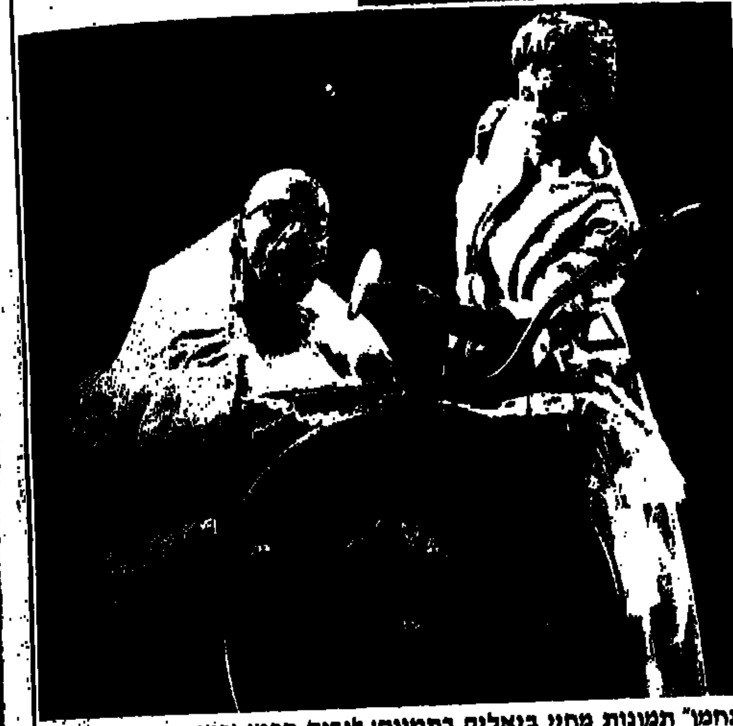

„נחמן" תמונות מחיי ביאליק בתמונה: ליבית חכמי ורמי ברוך

נעורי נחמל'ה

„נחמן" מאת עוזי בן כנען, בתיאטרון לילדים ולנוער

מאת יוסי ונונו

נחמן, סתם שם. במקרה גם השם המרטי של ביאליק, אתם זוכרים, המשורר הלאומי. מסתבר שביאליק היה פעם ילד, אני יודע שקשה לכם לקבל את זה, אבל זו עובדה. עכשיו גם הצגה, הילד נחמן והקורות אותו. או אם תרצו מחזה והצגה על איך נולדים שירים!

התיאטרון לילדים ונוער מעלה את המחזה פרי עטו של עוזי בן כנען, בבימוי ישראל גוריון.

אם חשבתם ש„נחמן" קשור ללבטים ואש היצירה תופתעו. הכיוון, לפחות במחזה הזה, הוא אחר. הסיפור פשוט, תמונות מחייו של הילד ביאליק, הוא חי עם הוריו בעיירה קטנה, האב והבן חולמניים, רגישים, לא מחוברים למציאות.

האם דווקא כן, זה לא עוזר לה. האב מת בשלב מסוים, והילד נשלח לבית סבו. התפקידים מתחלפים. הסבתא מרוחמת והסבא קפדן, מישהו כתב בתוכנייה דיקנסי. יש גם מלמד בחדר, ושתי שיכורות יהודיות שחולמות על ארץ ישראל. ויש אפילו עלייה. ובין לבין יש גם שירים של ביאליק, או יותר נכון חלומות של ילד. הכל ביחד סלט של מציאות וחלום, גולה וארץ ישראל, ילדים והורים, החיים ומעשה האמנות עצמו. המשורר הלאומי בשר ודם, ממש ילד.

בהתחלה, אני מבין, היה רעיון לכתוב מחזה שמטפל במיתוס ביאליק ושובר אותו, או לא שובר אותו, לא משנה. אח"כ נעשה תחקיר מעמיק על ילדותו של ביאליק, והתוצאה מפתיעה. מה שנשאר בסופו של עניין זה עוזי בן כנען — מחזאי, שכתב את הלהיט „אגדות מדרגות", מקורי, מצחיק, מפתיע, משתלט על הרמות, המחזה־הצגה ביאליק הוא רק תירוץ להשתוללות של מבוגר ילד, שנותן שיעור ב„איך לטפל בדברים כבדים בכיבול כמו ביאליק „אני מדבר על עשייה לילדים, כמובן.

שיבוץ השירים המפורסמים של ביאליק נעשה בדרך מיוחדת. שלא שוברת את רצף וקצב המחזה־הצגה. לא כמו בצורה המוכרת של שיר, קטע, שיר. יש ציפור ענקית, שמסתובבת וגורמת לנחמן צרות. האמא קוראת לזה ד"ר נחמן. בכל פעם שלא נוח לו עם המציאות הוא מסובב כפתור לפנטסיה, והיא בה בד"כ באופן מפתיע, השיר „רוץ בן סוסים", מבוצע על־ידי קאובוי, „פרפר נחמן" — זוכה לביצוע אופראי, שיר כמיהה לארץ ישראל מבוצע על־ידי שתי השיכורות בסגנון ה„קאן־קאן".

השיר היחידי שזוכה פחות או יותר לטיפול רציני הוא „הכניסיני תחת כנפך" — רמי ברוך מפתיע בקולו. המוסיקה קיבלה טיפול עכשווי — מתי כספי. הרבה סינטיסייזרים, וצליל מודרני הם חלק בלתי נפרד מההצגה.

שוב, אין כאן נסיון לספר את האמת ההיסטורית, יש כאן פרשנות מחזאית ובימתית על איך שצריך לטפל בנושא כזה כדי להגיע לכמה שיותר ילדים. אם כי אני כמעט בטוח, שהמבוגרים יהנו באותה מידה אם לא יותר. יש כאן תיאטרון, אשליה, כיף. נחמן זה אני, זה אתה, זה כל אחד ובמקרה זה גם ביאליק.

את המוסיקה הלחין מתי כספי. משתתפים: רמי ברוך, ניקה רבינוביץ, ליבית חכמין־איילי, אריאל פורמן, רוד כהן, לוי ודן שלגד.

פסטיבל חיפה

ג'אז, פלמנקו וכל השאר

מאת עמית רוט

שיכול להיות נקודת השיא בחלק הג'אז [illegible]

הג'ינסים של אנדראה

אנדראה אוהבת ג'ינס. היא מעצבת ממנו בגדים אלגנטיים, אבל לבישים מאד, כאלה שאפשר להתהלך בהם מהבוקר ועד לנשף. ג'ינס משולב אצלה עם אריג גובלן, מרשים מאד — בעיקר כשהוא משובץ במינון קטן, כמו תוספת, כאן מעין טלאי, חלק בשרוול או קישוט. גם עור או זמש משתלבים יפה, ובמיוחד קטנות, והג'ינס עצמו מגוון: שחור, ומתוקנות של קורדרוי, או במרקם בולט, אור ורוד.

אנדראה מעצבת חצאיות רחבות, חצאיות [illegible], לצד חצאיות צמודות מאוד [illegible] מבליטים. גם העליוניות מגוונות, לפי המידה של הלובשת או לפי טעמה. חליפות ג'ינס הולכות עם סווטצ'רים, חולצות סטאן, בצבעים משתלבים כגון ורוד, אפור, לבן, או ירוק זית. בספטמבר השנה הציגה אנדראה קולקצית „כתמים" בניו־יורק, ועתה יוצאת לשם הזמנה נסיונית ראשונה ובמקביל מתנהל מו"מ על מכירת כ־15 אלף פריטים לרשתות הגדולות בארה"ב.

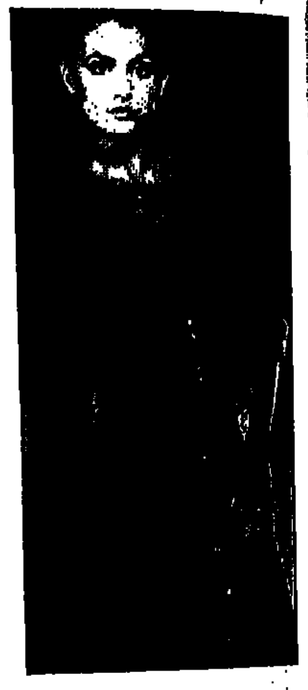

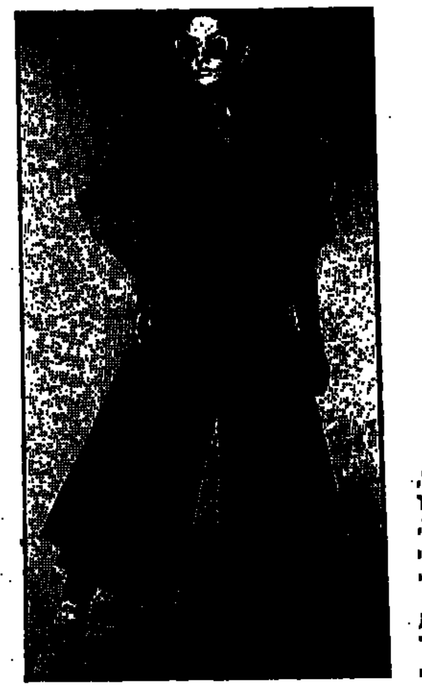

בתמונות: אנדראה מדגימה את הג'ינסים שלה.

צב"ש

רב מכר־ ספריית ג'נבה

שמעו סיפור:

כאשר החליט ארגון הבריאות העולמי שיש צורך בארגון מחדש של ספרייתו המרכזית בג'נבה הוא בחר, כיועצת למשימה זו, את ד"ר דבורה אבריאל מהאוניברסיטה העברית בירושלים, שהיא מנהלת הספריה הרפואית הלאומית, על־שם פיליפ ומוריאל ברמו, שבאוניברסיטה העברית. לאחר שסקר עולמי הראה כי הארגון של ספריה זו הוא מן הטובים והחדישים.

הספריה המרכזית של ארגון הבריאות העולמי בג'נבה, הנקראת המשרד לספריה ושירותי ספרות רפואית של ארגון הבריאות העולמי", מקיפה חומר בתחומי הבריאות והרפואה; היא משמשת גם כארכיון, ומחזיקה את כל המאמרים, הדו"חות והפרסומים של משרדי ארגון הבריאות העולמי ושל ארגונים של האו"ם, בכל התחומים שיש להם קשר עם רפואה ובריאות. ארגון שירותים ממוחשבים בספריה מורכבת זו היה נחוץ, כדי לאפשר הפצה יעילה של המידע המיוחד, המצטבר במוסד מעין זה. לד"ר אבריאל היה הידע והניסיון המתאימים, לאחר שתחת ניהולה עברה הספריה הרפואית הלאומית של האוניברסיטה העברית תהליך מיחשוב, אשר כתוצאה ממנו פותחו שרותי ספריה חדשניים. המערכות החדשות, שד"ר אבריאל עזרה ליישם בג'נבה, פועלות עתה בהצלחה רבה.

ד"ר אבריאל מנהלת את הספריה הרפואית הלאומית משנת 1974. היא בעלת רקע בביולוגיה ורפואה, ובעלת תואר דוקטור במדעי ספרנות ומידע מאוניברסיטת לונדון. עם סיום הארגון מחדש של שרותי הספריה בג'נבה, אשר נמשך שנתיים (1984־1986), חזרה ד"ר אבריאל לתפקידה באוניברסיטה העברית.

את הסיפור קיבלנו מהמחלקה לתקשורת ולפרסום של האוניברסיטה העברית תודה.

אל תקרא לזה פוך סינתטי

אם בשמיכות החורף חושבת, הממולאות בנוצות, נוצות או פלומה, לא כל אחד הבין, [illegible] כדי להתמצא בסוגי המילוי [illegible] ותכונותיהם צריך להיות מהנדס טקסטיל בעל מעבדה צמודה. הצרכן מן השורה יודע שבדרך יפו נמכרות שמיכות „פוך סינתטי" כ־80 ש"ח ובכל־בו אלגנטי מחירן מתקרב ל־200 ש"ח. כאן — אומרים לו — המילוי הוא אקריל טהור, כאן — פוליאסטר, שם דקוסילין (יש דבר כזה?) — אבל את ההבדל ביניהם הוא לומד בדרך הקשה, רק אחרי כמה שנים ושמיכות. [illegible] בצורות מחורות ביותר, תופס הצרכן מן השורה שיש בכל זאת הבדל של [illegible] אך כיוון שבתוך עמו הוא יושב אין לו ספק שהמחיר איננו פונקציה ישירה של הסיב, ולא נותר לו, בסופו של דבר, אלא לסמוך על הפירמה...

אחת הפירמות המובילות בעולם בייצור סיבים סינתטיים למילוי שמיכות היא דו־פונט (Du-Pont) השוויצרים. היא מייצרת סיבי פוליאסטר — שהוא החומר הטוב ביותר למילוי שמיכות, עמיד בכביסה, לא גורם לאלרגיות, וכאשר הוא מטיב מעולה (לא פלאסטיק משוחזר, למשל) הוא קל, אוורירי [illegible] ימים. בעיבוד מתאים הוא מחמם מאד. [illegible] לא רק סיבים אלא גם ייעוץ, שירותי [illegible] ותוויות הנושאות את שמה. תמורת זאת היא מחייבת פיקוח קפדני מאד וכפיפה לתקנים נוקשים של איכות, כגון צפיפות הבד העוטף את המילוי, מעבדות דו־פונט בארצות שונות עומדות לרשות הקונים [illegible] הסידוריים של התוויות מאפשרים לגלות את המפעל שתוצרתו נבדקת. מפעל שנתפס בקלקלה שלוש פעמים — נפסל לשיתוף פעולה עם דו־פונט, מה שגורר ירידה באיכות, כי הוא יתקשה להשיג סיבים באיכות מעולה — מבהיר הנק סיס הטכנולוג הראשי של „שמיכות כרמיה" ומדגיש שאצלם במפעל קיימת ביקורת טיב מתמדת ושוטפת, בכל שלבי הייצור ומה שמקבל תווית של דו־פונט זאת רק תוצרת סוג א'.

„שמיכות כרמיה" התחילו בקטן. לפני כעשר שנים — אומר זאב הדראל, מנהל המפעל — רכש הקיבוץ ציוד מיושן למדי. אך הודות למיומנות העובדים והקפדה על הטיב רכשו שמיכות כרמיה מוניטין של איכות. מכאן — ההתקשרות עם דו־פונט (בלעדית בישראל), ציוד חדיש, חומרים חדישים. יצוא לאירופה ועכשיו — גם שיווק מאסיבי בישראל, באמצעות כיתן. המפעל מייצר שמיכות חורף, כרים ושקי שינה — הכל בשלוש רמות, לפי טיב המילוי.

המילוי הוא תמיד פוליאסטר — מסביר הנק סיס — אבל יש פייברפיל, יש הולופיל ויש קוואלופיל. פייברפיל (Fiberfil) הוא סיב מלא, הולופיל (Hollofil) — חלול, על כן קל יותר ומגע שטח הפנים שלו עם האוויר (המוליך את החום) גדול יותר. קוואלופיל (Qualofil) — הלהיט החדיש ביותר, פיתוח בלעדי של דו־פונט — הוא סיב בעל ארבעה חללים, עוד יותר קל, עוד יותר אוורירי. אגב, כל הנקבים מתגלים במיקרוסקופ בלבד, הדיוט לא יבחין בין סוגי הסיבים.

הסיבים מגיעים לכרמיה מחו"ל בגלילים ענקיים, של משהו שנראה כמו צמר גפן מדובלל. הם נשאבים דרך צנרת עילית למכונה המכונה מסרקה, המסרקת אותם ומסדרת זה לצד זה — ברוחב הנדרש — על גבי סרט נע. הסיבים, שהם מסולסלים בצורות שונות של ספירלה — נאחזים זה בזה שכבה על גבי שכבה, בשלב מסוים מקבלת כל השכבה מקלחת של תרסיס דביק נוספת. לתנור־ייבוש, יוצאת, מתהפכת, מקבלת ריסוס מהצד השני, שוב מתייבשת (מכסה את טיב החומר — אומר הנק סיס) ומגולגלת לגלילים. באולם הסמוך פועלות מכונות תפירה חדישות, רב־מחטיות, מתוכנתות בעזרת מחשב. כל אחת מהן חוסכת עבודה של ארבעה אנשים ומגדילה את הייצור ב־80 אחוז — אומר זאב הדראל. המכונה תופרת את המילוי לציפוי, שתי וערב, למשבצות גדולות או קטנות, לפי דרישת הלקוח (בגרמניה — מעדיפים גדולות, בבלגיה — קטנות, באנגליה — פסים...) וגם מחברת בשני צדדים וחותכת באורך הרצוי. השמיכות נוסעות למכונות תפירה ידניות לחיבור שני הצדדים הנותרים, אחר כך אריזה וזהו. הציפוי תואם את המילוי, לפי דרישות דו־פונט. שמיכות במילוי קוואלופיל מקבלות אריג צפוף מאד, השומר היטב על האוויר המחומם, שמיכות פייברפיל, הצריכות להיות זולות יותר — מסתפקות בציפוי יותר פלבאי.

בימים אלה נפתרות גם בעיות השיווק המקומי של כרמיה, כי אחרי מו"מ של שלושה חודשים נחתם הסכם בין המפעל לבין חברת כיתן. בשנים האחרונות נכנסה כיתן חזק מאד לנושא הטקסטיל לבית — אומר ניצן הדס, סמנכ"ל התשלובת — חסרו לה רק שמיכות ואחרי שסקרו את השוק בחרו בכרמיה, כי הם חברה רצינית, אמינה ובדוק שהשמיכות צריכות להיות על רמה. תודות לכיתן יוחדרו שמיכות כרמיה לחנויות מעליות (לוועדי עובדים), לבתי כלבו ולחנויות רשת שתה.

שמיכות כרמיה אינן זולות. אלה במילוי קוואלופיל מחירן 185.82 ש"ח ו־287.47 ש"ח (לפי הגודל) ואלה מהולופיל — 109.94 ו־170.11 ש"ח. האגורות זה בכלל המע"מ.

אין ספק שבדרום תל־אביב ובאזורים מקבילים בערים אחרות ניתן להשיג שמיכות חוף במילוי סיב סינתטי הרבה יותר זולות. אולי גם טובות; אלא שאין לכך כל ערובה. כל אחד צריך לעשות חשבון כיס וכדאיות. אם הוא זקוק לשמיכה שתחזיק מעמד שנים (הנק סיס אומר שקוואלופיל זה סיפור לדורות, כמו שמיכות פלומת אווז, המכונות שמיכות פוך), או שזאת שמיכה רזרבית, בשביל אורחים; משתמשים בה שלושה ימים בשנה או בשביל הילד לצבא. העיקר שתחמם שנתיים וחצי. אגב, שמיכות במילוי סינתטי זקוקות לציפה. מותר לכבס אותן ויש הוראות ניקוי. אבל זה לא מוסיף לחן אריכות ימים...

אגב, בכרמיה לא קוראים למילוי „פוך סינתטי". אין. היה כזאת „פוך" — מצאנו באבן־שושן — „צבע שהקדמונים נהגו לצבוע את עפעפי העיניים וגם אחת מן האבנים היקרות"... וזה גם זה יכול להיות סינתטי, אבל לא מחמם.

צב"ש

פרסומת נוסח שוויץ: מה שטוב לכובשי אברסט

זה מה שיש

„מסירות" לבית „שמע"

בבית „שמע" בתל־אביב הוסר הלוט מעל פסלו של יצחק עופר „מסירות" לזכרו של יוסף מן ז"ל, מי שהיה יו"ר ארגון „שמע". הפסל נתרם ע"י חוג חבריו של המנוח.

יוסף מן, תעשיין, היה פעיל בארגונים ציבוריים שונים, ביניהם ועד ותיקי חטיבה 7, ממקימי המשמר האזרחי בשכונת מגוריו, עסק רבות בסיוע פרטני בכל אדם כאשר הוא אדם ולכל נצרך בתחומים שונים.

בבית „שמע" בתל־אביב מוצגות עבודותיהם של האומנים רוברט בוזה, זהבה פז לודוויג שוורין. ארגון „שמע" מטפל בכ־5000 תלמידים לקויי שמיעה בכל רחבי הארץ.

בתמונה: יהודית מן, אלמנת יוסף מן, לצד פסל „מסירות".

סולם נעלם

סולם אלומיניום נעלם, או כמעט נעלם, לאחר שמקפלים אותו ומקפלים, עד שהוא הופך למוט — הוא פתרון מצויין למי שאין בביתו מקום לאחסן סולם נורמאלי, ואצל מי ישנו יש כפול, 3־5 שלבים, ויש הנשען על הקיר, (5־9 שלבים). שניהם בגובה מטר עד מטר וחצי והמחירים נעים בין 120 ל־240 ש"ח לפי המודל. היצרן, חברת סולן, טוען שהסולמות יציבים וקלים.

תיק־תיק מקרמיקה

הלהיט האחרון בדרניש פלוס הם שעוני קרמיקה לחדרי ילדים, תוצרת איטליה, 48 ש"ח, חשמלי — או על בטריות, אין לי מושג. למי שאוהב קיטש חמוד שכזה, וילדים דווקא אוהבים.

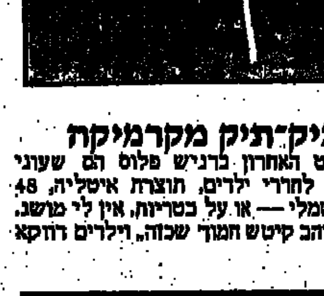

נוסטלגיה אמריקאית

אם זה נכון שכל אמריקאי באשר הוא שם, (וזה כולל גם את היהודים שעלו מארה"ב לארץ הקודש) מתגעגע לסעודת חג ההודיה — יש מי שדואג לנוסטלגיה שלהם. ביום חמישי אחרון של חודש נובמבר (ה־27/11) תגיש מסעדת טוקסידו, שבבית הטקסטיל התל־אביבי, ארוחת חג ההודיה המסורתית, שכל אמריקה חוגגת באותו יום. הארוחה תוגש בין שעות 12.30 ־ 2.30. תיכלול תרנגול הודו ממולא, רוטב חמוציות, תפודים מתוקים ומבחר סלטים ומנות אחרונות נוסח אמריקה. המחיר הוא 20 ש"ח לאיש, לא כולל שירות ובעלי המסעדה מקווים לראות גם הרבה ישראלים שיגלו במה שנים כארה"ב ומתגעגעים.

• זה סודי ביותר. קרא ובלע!

פעילות ב„אם וילד" במרכז שכונתי

קבוצת אמהות, לפעוטים בני שנתיים־שלוש, מתכנסות לפעילות קבוצתית במרכז שכונתי בכפר־סבא. מטרת המפגש הבנת תהליכים התפתחותיים ויישומם. האמהות עם ילדיהן זוכות להדרכה ולהעשרה בתחום התיאורטי על־ידי פסיכולוגית, מרפאה בעיסוק, מרפאה בדיבור ועוד. הפעילות מתקיימת בבית „הגיל הרך", שהושלם לאחרונה, במסגרת שיקום השכונות, בשיכון על־שם יוספטל בכפר־סבא.

תושבי השיכון ארחו, לאחרונה, משלחת בת־50 איש ואשה מקרב הקהילות היהודיות בערים: פורט לודרדיל, וסאונט קאנטי ארה"ב, אשר אימצו את השיכון; והם ממשיכים מזה שנים לעזור במימון הפעילות המתקיימת למען התושבים וילדיהם.

(חנה נדל)

מבצע טעימות בשוק הכרמל

לראשונה בארץ, מתקיימים מבצעי טעימה בשוק הכרמל, בתל־אביב. דיילות המועצה לשיווק פרי ההדר פשטו על השוק ונתנו לעוברים ושבים לטעום את „הפומלית" — פרי הדר המתוק שהינו שילוב של פומלו ואשכולית. קהל הצרכנים בשוק נראה מרוצה מאד מהטעימות ומי שטעם — ניגש בדרך כלל מיד לדוכן הסמוך ורכש מהפרי. גם בעלי דוכני פרי ההדר היו מרוצים מהגדלת המכירות והם מוכנים לשתף פעולה להמשך מבצעי טעימות וקידום המכירות.

סלט גזר ופומלית

1 פומלית; 4 גזרים; 1 תפוח; 1 כף סוכר (לא הכרחי); 1 כף צימוקים.

מקלפים את הגזר ומגרדים אותו על מגררת דקה. מקלפים את הפומלית, מרחיקים את הקליפה הדקה, חותכים את ציפת הפרי לחתיכות, מוסיפים לקערה עם הגזר. סוחטים מיץ מתפוז אחד ומוסיפים לקערה. מוסיפים סוכר וצימוקים ומערבבים קלות. מקררים ומגישים בצלוחיות, לקינוח.

(מוסרת: המועצה לשיווק פרי הדר)

עוגת ג'יג

כנס קנון, של קנון — חברת הסרטים בבעלותם של מנחם גולן ויורם גלובוס; (שלה סניפים בכל אירופה ובארה"ב) נערך לראשונה בישראל. לכנס הגיעו מנהלי החברה; מנהלי בתי הקולנוע, מנהלי ההפצה והחשבים מאנגליה, הולנד, צרפת ואיטליה, ועסקו בדיונים, הרצאות, קבוצות עבודה, הקרנות סרטים חדשים, טיולים בארץ ועוד.

מנחם גולן, מבעלי חברת קנון, הגיע במיוחד לכנס, שגם שר התקשורת אמנון רובינשטיין ואייבי נתן כיבדו בנוכחותם. הקונדיטור של גן אורנים, אבנר אשרף, הכין עוגת־ענק עם „ג'יג", שבאטרקציה [illegible] בעפרה הזה.

אין לו ברירה

באוי ביג'בה, שלחופה המערבי של אפריקה, קיים עד היום מנהג עתיק שהכל מכבדים: כאשר אחת מבנות האי רוצה להינשא לבחור ליבה, חייב הגבר להסכים לנישואין, משום שאין לו ברירה...

בני־יהודה ת"א, היחידה שלא נוצחה בתשעת המחזורים בלאומית – 1:1 נגד הפועל ת"א, עם פיזנטי

בית"ר י־ם: הפסד ראשון בבאר־שבע 1:0

★ כפר־סבא שנייה – גברה על מכבי חיפה 1:2 ★ שמשון דוהרת – 0:3 נגד יפו
★ יום גדול לפ"ת בחוץ: הפועל פ"ת – מכבי נתניה 0:4; מכבי פ"ת – מכבי ת"א 0:1
★ נצחון ראשון לבית"ר נתניה – 0:1 נגד יבנה ★ לוד – בית"ר ת"א 1:1

מאבק מרתק ליד שער בני־יהודה במשחק אתמול נגד הפועל ת"א בבלומפילד (1:1)
(תצלום: אריה קנפר)

● לאומית

1. בית"ר ירושלים	8	5	3	1	21:9	18
2. הפועל כפר־סבא	9	5	2	2	12:7	17
3. שמשון תל־אביב	9	4	4	1	9:3	16
4. מכבי חיפה	9	5	1	3	9:6	16
5. בני־יהודה תל־אביב	9	3	6	—	13:9	15
6. הפועל פתח־תקוה	9	4	2	3	10:4	14
7. מכבי תל־אביב	9	3	4	2	12:6	13
8. מכבי פתח־תקוה	9	3	3	3	10:8	12
9. מכבי נתניה	9	3	3	3	8:12	12
10. הפועל תל־אביב	9	2	5	2	7:8	11
11. בית"ר תל־אביב	9	3	2	4	11:14	11
12. הפועל באר־שבע	9	2	4	3	4:7	10
13. מכבי יבנה	9	1	5	3	4:7	8
14. הפועל לוד	9	1	4	4	5:8	7
15. מכבי יפו	9	1	3	5	7:17	6
16. בית"ר נתניה	9	1	1	7	3:20	4

● כדורגל

גם בית"ר ירושלים, המובילה הלאומית בכדורגל — במספידות. אתמול, במחזור ה־9, המרתק, נוצחו אורי מלמיליאן וחבריו, לראשונה העונה, בבירת הנגב, ע"י הפועל באר־שבע (עלתה מהמקום ה־13 ל־12) — 1:0.

כדורגלני הפועל כפר־סבא התקרבו למובילה עד כדי נקודה אחת. ערב המשחק ביניהן השבת בבלומפילד, כשניצחו באיצטדיונם החדש את סגנית האלופה, מכבי חיפה — 1:2. על־אף שרניאל בראיילובסקי מחיפה היה ראשון להבקיע. כפר־סבא עלתה מהמקום ה־4 ל־2 ולמעשה החליפה מקומות עם החיפנים, שירדו מהמקום ה־2 ל־4.

בני־יהודה ת"א, שסיימה בתיקו 1:1 עם הפועל ת"א בבלומפילד, היא אמנם בלתי־מנוצחת אך ירדה אתמול מהמקום ה־3 ל־5. גם האלופה, הפועל ת"א, בשורותיה ערך הופעת־בכורה דוד פיזנטי, ירדה מהמקום ה־9 ל־10.

קבוצת שמשון ת"א דוהרת קדימה. נצחונה המשכנע ביום שישי על מכבי יפו במגרשה — 0:3, הזניק אותה מהמקום ה־6 ל־3, בעוד שיפו שקעה עמוק בתחתית (15). שמשון ניצחה בארבעה משש משחקיה האחרונים ושניים סיימה בתיקו. חמישה משחקים לא ספגה שמשון ת"א שער!

יום גדול לקבוצות פתח־תקוה במשחק חוץ: מכבי פ"ת חוללה הפתעה גדולה בבלומפילד כשלאחר 23 שנה ניצחה בחוץ את מכבי ת"א — 0:1. מכבי ת"א המאוכזבת נסוגה מהמקום ה־5 ל־7 ומכבי פ"ת טיפסה מהמקום ה־11 ל־8.

הפועל פ"ת הדהימה בנצחון חוץ על מכבי נתניה — 0:4 ; הפועל פ"ת עלתה מהמקום ה־8 ל־6 בעוד שמכבי נתניה הדרדרה מהמקום ה־7 ל־9.

בליגה הלאומית אין יותר קבוצות ללא נצחון. זאת אחרי שבית"ר נתניה, האחרונה קצרה באיצטדיונה נצחון לאומי ראשון במאבק תחתית על מכבי יבנה — 0:1. יבנה נותרה במקום ה־13.

ביום שישי נפרדו בלוד בתיקו 1:1 קבוצות הפועל לוד ובית"ר ת"א. לוד עדיין במקום ה־14 ובית"ר ת"א ירדה מהמקום ה־10 ל־11.

17 שערים הובקעו במחזור אתמול שהתנהל במזג־אוויר מצויין.

דוד פיזנטי, לראשונה במדי הפועל ת"א, מול גיא שרעבי מבני־יהודה
(תצלום: אריה קנפר)

שים לב

הבסיס המוסרי התערער

היחידה להונאות במשטרה, שחקרה את אנשי בית"ר נתניה על חשד להונאת מועצת ההימורים, עלתה תוך כדי עבודתה גם על חשדות לגבי אישים במכבי נתניה, שגם היא משפצת את מגרשה במטרה להסבו למתקן ראוי לשמו. החשד הוא שאנשי בית"ר ומכבי נתניה "ניפחו" את הוצאותיהם על־ידי הגשת חשבונות שלא תאמו את המציאות.

האם זהו ראשיתו של קרחון, העלול לסחוף עמו אגודות נוספות? אני מקווה מאוד שלא. מסתבר שאנשי המשטרה אינם מקילים ראש בשני המקרים. הם נוברים בתיקי־החשבונות במוסדות שונים כדי לבחון אם אותה שערוריה לא יצאה אל מחוץ לתחומי העיר.

מבחינה יוקרתית ומוסרית ספג הספורט הישראלי מהלומה כבדה. האימון התערער עוד יותר. דימוי אגודות הספורט הפך שלילי, מה גם שנוספו כמה גורמים שלא תרמו לכבודו (החשד בפרשת המשקולאי אדוארד וייץ...).

בשבוע שעבר כבר שמעתי רינונים שמוטב לא לחזור עליהם, או להעלותם על הנייר. אם מישהו ידבר בימים הקרובים על ספורט וחינוך, כפי שנוהגים לעשות מדי פעם, הוא יגרום רק לחיוך של ביטול.

עד שלא יוכחו המקרים הרי שכל הנחקרים והחשודים הם בבחינת זכאים. אבל לספורט הישראלי כבר נגרם נזק חמור.

לא לחזור לאחור!

הביקורת שהוטחה בשבוע שעבר ע"י אתלטיות, ונתמכה ע"י איגוד האתלטיקה בישראל, ביחידה לספורט הישגי, ובראשה תואמס למסרט. הזכירה לי את העבר העכור בספורט הישראלי. מערכת של לחצים שהובילה תמיד לכוון מסוכן והרסני. די להזכיר שיגור אתלטים מיותרים למשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס.

בתוך ה"שמחה" הזו תפסו טרמפ גם כמה מאנשי אתלטיקה, שלא התביישו לכנות בשמות־גנאי אנשים הפעילים ביחידה לספורט הישגי. אילו היו להם "קבלות" על הישגים — ניחא, אבל הם בין האשמים ש"מלכת הספורט" שלנו חדלה להיות "מלכה", ונשרכת בתחתית הענפים הספורטיביים בארץ.

גישתי שיש לתת ליחידה לספורט הישגי לעבוד וללא אינטרסים אישיים ולא לחצים. אין ערובה שתצליח. אבל השוני בעבודתה הוא: תבנית מסודרת, מודרנית, המדריכה את ראשיה והמקרינה סמכות לספורט הישראלי.

הישגי מינימום צריך לקבוע בתחרויות רשמיות בין־לאומיות, כאשר המאבקים הם רציניים, ולא במסגרת ביתית כאשר מאמן ניצב ליד האתלטית, או בעיירה קטנה אי־שם בגרמניה או בבלגיה.

אינני בא להטיל ספק בהישגה של קופצת הרוחק סיגל גונן, הטוענת שקופחה בדירוג הספורטאים על־ידי היחידה לספורט הישגי, אבל אפשר גם אחרת. לא ברעש־חוצות ניתן להשיג את מה שרוצה האתלטית, אלא על המסלול, בשקט ובנימוס.

ברגע שראשי היחידה לספורט הישגי יסטו מהקריטריונים שקבעו לעצמם — תרד עבודתם, וירד ממון רב, לטמיון. בטוחני שאין איש רוצה לראותה פושטת־רגל. אינני יכול לשכוח את ההופעה העלובה של האתלטים הישראלים בלוס־אנג'לס. גם אז הושגו, לפני האולימפיאדה, "תוצאות מצויינות", בתחרויות שוליות, ורק בסיוע מערכת לחצים הגיעו האתלטים למשחקים האולימפיים.

די לנו בבזיון וקצף. לא עוד לחצים. אסור לחזור לאחור שלא קריטריונים ספורטיביים ברורים קבעו מדיניות.

העתיד הוא הקובע

מוסדות הספורט הגיעו להסדר עם מס הכנסה לגבי חובות העבר. סכומים אדירים ישולמו על מיגורים של שנים. על אזלת־יד של עסקנים ש"ציפצפו" על שלטונות המס ועשו כרצונם. אותו הסדר הציל לא מעטים ממשפטים ומעונשים.

אבל מהעבר צריך ללמוד לקח. אמנם בשנתיים האחרונות מנסים לכפות הנהלת חשבונות תקינה באגודות, תוך הפרשות הסכומים למסים ללא איחורים. תקוותי שכל האגודות, ומכל המרכזים, ינקטו בתהליך של תשלומים תקינים וניהול חשבונות כמו שעסק גדול בספורט מחייב זאת.

אגודות שונות, הנקלעות לצרות צועקות חמס: מתדפקות על דלתי המרכזים שיצילו אותן; אפילו מעיזות לאיים בפירוק.

יש להסיק מסקנות מאותו עבר, שהוסדר עתה, עם הרבה כאבים. בעתיד אי־אפשר יהיה להסל חובות כמו הפעם. לכן, הכלל הראשון של אגודות הספורט חייב להיות ניהול תקין, בטרם יהיו התוצאות הרות־אסון. זה יעניק לספורט, ולספורטאים, תוקף מוסרי. ימנע גם אי־נעימויות של עיקולים למיניהם.

יאני ומרגון: מפיגור לנצחון

הפועל כפר־סבא — מכבי חיפה 1:2 (0:0)

קבוצת הפועל כפר־סבא הצליחה אתמול, תוך עשר דקות במחצית השנייה, למחוק פיגור בן שער, לגמול בצמוד לרשת מכבי חיפה ולזכות בנצחון יקר וחשוב — 1:2.

חניכיו של המאמן נסים כבר, על אף שפיגרו כבר בפתיחת המחצית השנייה, לא נבהלו, יצאו להתקפות־נגד, השוו ואף כבשו שער־נצחון.

כפר־סבא של אתמול היתה טובה יותר מהחיפנים. היא הבליטה הגנה יציבה, עם שוער מצויין כאדיר שמיר, שהציל את שערו ממספר מצבים מביכים. חוליית הקישור היתה פעלתנית וידעה להניע נכון את הכדור, ולשלוח את החלוצים להתקפות על שערו של אבי רן. שני החלוצים, אלי יאני ומאיר נוהר, שהטרידו שוב־ושוב את המערך האחורי של האורחים.

מנגד, ציפינו להרבה יותר ממכבי חיפה. אמנם בפתיחה גילתה ניצוצות־של־כדורגל משובח, כשתקפה את שער הפועל כפר־סבא והצליחה להגיע למצבי־הבקעה קורצים ליד שערו של שמיר, אולם יכולתו של שוער כפר־סבא מנע מהם לכבוש.

אט־אט נחלשו החיפנים ואיפשרו לכפר־סבא להשתלט על מרכז השדה ולתקוף את שערם.

במחצית השנייה עלו שתי הקבוצות במטרה ברורה להכריע את גורל המשחק. ואכן, חלפו רק חמש דקות והכדור הראשון שכן ברשתה של כפר־סבא. היה זה זאהי ארמלי, שהוכשל בתוך הרחבה, ודניאל בראיילובסקי שלח את כדור העונשין מ־11 מטר לרשת וקבע — 0:1 למכבי חיפה.

המשחק התעורר. כפר־סבא החלה לתקוף גלים־גלים, ובדקה ה־55 השוותה בנגיחה של אלי יאני — 1:1.

השער עורר את הכפר־סבאים להמשיך במתקפה ובדקה ה־65 הצליחו המארחים לכבוש גם שער־נצחון. היה זה מאיר נוהר, שפרץ לרחבה, אולם רפי אוסמו הכשילו בגסות. גדי מרגון הפך את כדור ה־11 לשער מכריע — 1:2 לכפר־סבא.

שפט אריה פרוסט, לעיני 1000 צופים, באיצטדיון החדש בכפר־סבא.

השחקן המצטיין: אדיר שמיר

● הפועל כפר־סבא: שמיר, אוירנבר (תמיר בן־חיים), סיימון, גרמיש, אינשטיין, מרגון, יופה, מימוני, רבינו, יאני, נוהר.

● מכבי חיפה: רן, אוסמו (גבעול), אלי כהן, קלינגר, אבו־קרט, ליאור רוזנטל, בראיילובסקי, ממן (סלקטר), ארמלי, איתי מרדכי.

חיים לוי

מלך השערים

1. אוחנה (בית"ר ירושלים) 8
2. מלמיליאן (בית"ר ירושלים) 7
3. יאני (הפ. כפר־סבא) 5
4. בראילובסקי (מכבי חיפה) 4
5. רבינזון (מכבי פ"ת) 4
6. ארביב (שמשון) 4
7. בסון (הפועל פ"ת) 3
8. מימוני (הפ. כפר־סבא) 3
9. מלכה (בית"ר ירושלים) 3
10. מרקוס (הפועל פ"ת) 3
11. עובדיה (שמשון ת"א) 3
12. שירזי (בני־יהודה) 3

נעמן הבקיע ולביא נפצע

הפועל לוד — בית"ר תל־אביב 1:1 (0:1)

שער בכל מחצית חילק ביום שישי את הנקודות בקרב־תחתית בין קבוצות הפועל לוד ובית"ר ת"א — 1:1.

1000 הצופים השתעממו במרבית שלבי המשחק. אירועי כדורגל כמעט שלא ראו אולם לעומת זאת חזו בפגיעות גופניות רבות, שנעלמו, משום־מה, מעיני השופט יצחק רוזנברג. כך, למשל, בדקה ה־22, לאחר הגבהה של קשר לוד, רפי שמואל, פגע יצחק נעמן בשומרו דוד לביא, שהשתרע על הדשא ונעמן נגח מחמישה מטר את הכדור לרשת — 0:1. לביא קיבל טיפול, אבל הסתבר כי הפציעה קשה והוא הובהל לבית־החולים.

שחקני בית"ר ת"א מחו בפני השופט ותבעו ממנו להתייעץ בקוונו. רוזנברג סירב ואישר את השער.

גם במחצית השנייה לא חזו הצופים באירועים מיוחדים. להוציא את שער־השוויון של ירון כהן בדקה ה־63. ירון כהן קלט את כדורו של נסים כהן, חדר לרחבה ומזווית חדה הכניע את שוער לוד, יעקב בנודים, בבעיטה מ־14 מטר — 1:1.

בדקות הסיום לחצה לוד עם ארבעה חלוצים אבל כל שעשו היו שתי בעיטות בלבד. ולא חזקות במיוחד, לעבר שערו של נסים ג'רבי.

על־אף הרד־קרב הנוקשה שלף השופט רוזנברג רק שני כרטיסים צהובים לשחקני בית"ר, השוער נסים ג'רבי והקשר נסים כהן.

השחקן המצטיין: רפי שמואל

● הפועל לוד: יעקב בנודים, יצחק בנודים, נעמן, יעקב הלל, שלמה חביב, אורי בנודים, רפי שמואל, סמדגה (בן־מכמם), שרביט, רונן הלל (מאיר), ויקי פרץ.

● בית"ר ת"א: נסים גדבי, בן־נתן, צמח, ידיד, אבן־צור, יוסי מזרחי, נסים כהן, עמרן, ירון כהן, לביא (יחזקאל), בלחסן.

משה רוזנברג

ארז לולו ממכבי ת"א מנסה לפרוץ בהגנת מכבי פ"ת (1:0)
(תצלום: אריה קנפר)

ארמה מנע נצחון ה"שכונה"

הפועל ת"א — בני יהודה ת"א 1:1 (1:1)

דוד פיזנטי, בהופעת בכורה במדי הפועל ת"א, הותיר אתמול אלפי אוהדים ברגשות מעורבים במשחק נגד בני־יהודה ת"א — 1:1.

פיזנטי, שתופקד בעמדת המגן השמאלי, הוסיף בטחון רב לשחקני הקבוצה. הוא הירבה לתקוף את שער בני־יהודה. אך ביצע מספר מיסים בהגנה, שכמעט ועלו לקבוצתו בשער. משימתו העיקרית היתה להצר את צעדיו של אהוד כהנוביץ, משימה שהצליח בה, לבד מפעם אחת, בדקה ה־15 כשבן־טובים כבש את שער־המשווה לבני־יהודה.

לעיני 12 אלף צופים בבלומפילד התפתח משחק מרתק ודו־צדדי. שתי הקבוצות תקפו במהירות את השער שמנגד, ייתכן שהשער המוקדם אותו כבשה הפועל ת"א, ברגליו של מודיס ז'אנו, כבר בדקה ה־3, הכניס את שחקני שתי הקבוצות למוטיבציה גבוהה, ומכך נהנו הצופים הרבים.

השער הראשון נכבש כבר בפתיחה: גיל לנדאו השתחרר משני מגיני בני־יהודה, שניסו לסגור עליו; לנדאו שלח כדור לז'אנו, שגבר על הבלם יעקב סגל, ומול השוער יעקב אסייג שילח כדור מדוייק לפינה — 1:0.

בדקה ה־13 הגביה בן־טובים כדור מימין לשמאל, הכדור הגיע לדיין, שמזווית קשה בעט מהאוויר, אולם המטפתע הדף בקושי לקרן. כעבור שתי דקות: לא יכול היה אלטר להושיע. גורדנה קיבל כדור באגף שמאל, בעט לעבר אלטר, שהדף; לכדור הגיע ראשון בן־טובים ומקרוב דחק לרשת — 1:1.

בני־יהודה נסחפה להתלהבות ועמדה לכבוש פעם נוספת, אולם הכדור לא "התלבש" על רגלו של גורדנה, שבעט מתוך הרחבה לחוץ. רק לאחר 30 דקות התעוררו שחקני הפועל ת"א, סיני, ז'אנו ואייזנר כשלו בבעיטותיהם. בדקות ... רמי ארמה, שסחף את שחקני קבוצתו לעבר שער בני־יהודה. בתחילת המחצית השנייה החליף המאמן תמיר לינהרט את מיקי בן־סירה.

בני־יהודה המשיכה לנסות ולהפתיע את אלטר בבעיטות כמו מרגלי דיין (57), אולם מי שבלט הוא משה אייזנברג, חלוצה המצויין של בני־יהודה. בדקה ה־61 זינק אלטר לרגליו של אייזנברג ומנע שער בטוח. בדקה ה־69 איבד פיזנטי כדור בשטח ההגנה, מסר לאייזנברג, שכשל מול אלטר.

בדקה ה־78 ההחמצה של המשחק. אייזנברג חלף על־פני כל הגנת הפועל ת"א, כולל השוער אלטר, ומזווית קשה בעט החלוץ לשער, אך רמי ארמה צץ כאי־שם והציל שער בטוח.

בין ההחמצות של אייזנברג לא ניצלו גם סיני (63), עונשין מ־30 מטר ולינהרט (73) הזדמנויות, ונבלמו בעיטותיהם של הכניים.

שיפוטו של צבי שריר לא קיפח אף קבוצה. שני כרטיסים צהובים נשלפו לבן־שיטרית (הפועל ת"א) וסגל (בני־יהודה).

השחקן המצטיין: רמי ארמה

● הפועל ת"א: אלטר, עמר, אקהרויז, זאנה, פיזנטי, ארמה, אלי כהן, ז'אנו, סיני, בן־שיטרית (לינהרט), לנדאו.

● בני־יהודה: אסייג, שרעבי, סגל, אדיב, חזקיה, גורדנה (רמי לוי), דיין, אייל חיים, מלחי, אייזנברג, בן־טובים (מנצור).

יצחק ויסהוף

● **הניחוש הנכון**

1. בית"ר נתניה־מכבי יבנה	1
2. הפועל לוד־בית"ר ת"א	x
3. מכבי יפו־שמשון ת"א	2
4. הפ. באר־שבע־בית"ר י־ם	1
5. הפ. כפר־סבא־מכבי חיפה	1
6. הפועל ת"א־בני־יהודה	x
7. מכבי ת"א־מכבי פ"ת	2
8. מכבי נתניה־הפועל פ"ת	2
9. הפועל חולון־בית"ר נהריה	1
10. מכבי שעריים־הפועל חדרה	x
11. הפועל טבריה־הפועל ר"ג	2
12. הפועל עכו־הפ. בית־שאן	1
13. הפועל חיפה־הפועל יהוד	1
14. הפועל י־ם־הפועל דימונה	1

אוחיון: שער מפתיע בדקה ה־83

מכבי פ"ת — מכבי ת"א 0:1 (0:0)

חלפו 83 דקות, ויורם אוחיון פרע שטר ראשון למכבי פתח־תקוה. אוחיון, שרק בתחילת השבוע הועבר ממכבי יבנה למכבי פ"ת, כבש שער נצחון והעניק לקבוצתו שלוש נקודות ליגה, נגד מכבי ת"א בבלומפילד — 0:1.

כדי לעשות סדר כדאי שנתחיל דווקא בדקה זו, ה־83: הצעיר אלון ירוחם פרץ באגף שמאל, ושיגר כדור חזק לקורת שער מכבי תל־אביב; על הכדור החוזר עט דורון רבינזון, שניסה לדחוק אותו לרשת; השוער בוני גינצבורג הצליח רק להאט את עוצמת הכדור, וליורם אוחיון, שניצב סמוך לקו השער, לא נותר אלא לדחוק מקרוב פנימה, ולהשאיר את אוהדי מכבי ת"א המומים.

מכבי פ"ת הגיעה אתמול לבלומפילד בהרכב חסר. ללא אייל בגלייבטר, אלישע לוי ורפי כהן. הציב המאמן ליאון קונסטנטינובסקי הרכב צעיר. כמו שזה נראה לאורך כל המשחק חיפשו האורחים את התיקו. מכבי פ"ת התבססה על שמירת שטח, ועל עורף מוצק, בראשות הבלם ירון פרסלני והשוער עופר פביאן, שהדפו את כל נסיונות ההבקעה של מכבי ת"א.

מכבי פ"ת ניסתה מדי פעם לבצע התקפות מתפרצות, כאשר אביטל ושעשוע שלחו קדימה את דורון רבינזון ויורם אוחיון, שלבד למקרה הבקעת השער נבלמו בקלות על־ידי הגנת מכבי ת"א.

מכבי ת"א עלתה אתמול למשטח־הדשא בבלומפילד כפייבוריטית. אך זה לא הספיק לה. נכון, מכבי ת"א סיכנה יותר את שער האורחים, אולם שחקניה לא היו תכליתיים.

בני טבק יכול היה להעלות את מכבי ת"א ליתרון פעמיים בדקות־הפתיחה. בדקה ה־8 בעט מול פביאן מעל לשער, וכעבור ארבע דקות בעט לרגלי פביאן שזינק כשיצא מולו.

כניסתו של אלי דריקס במחצית השנייה הפיחה אמנם רוח במפרשי מכבי ת"א, אך לא יותר מכך. הוא נשמר היטב על־ידי יעקב אוזובל, שהצר את צעדיו.

שפט היטב רוחמים דינצ'י, ששלף כרטיס צהוב לירון פרסלני, לעיני 10,000 צופים, באיצטדיון בלומפילד.

השחקן המצטיין: עופר פביאן

● מכבי פ"ת: פביאן, אוזובל, פרסלני, גד מכנס, זאן, נוריאל (דניאל), ירוחם, שעשוע (מאיר כהן), אביטל, רבינזון, אוחיון.

● מכבי ת"א: גינצבורג, קרמר, אבי כהן, מנשה שמעונוב, קרייס, לולו (דריקס), גולדברג, אלון נתן, גריאני, עודד מכנס, טבק.

אורי שטינבך

הגבשושית הטעתה את לסנר

בית"ר נתניה — מכבי יבנה 0:1 (0:0)

גם בית"ר נתניה במנצחים. לאחר שמונה מחזורים בהם נחלה העולה החדשה שבעה הפסדים והשיגה תוצאת תיקו אחת, זכתה הקבוצה הנתנייתית בנצחון בכורה בליגה הלאומית — 0:1 על מכבי יבנה.

ייאמר מייד: אסור לשחקני בית"ר נתניה לחגוג יותר־על־המידה. נצחון זה הושג בקושי רב, וגם השער היחידי נכבש בעזרת גבשושית חול שגרמה לפרדי לסנר, שוער מכבי יבנה, לטעות בהערכת כוון הכדור.

השער היחיד במשחק נכבש בדקה ה־71: יוסי תשובה הגביה כדור־קרן מימין, הכדור נחת על גבשושית חול, היטעה את לסנר והותיק ישראל פוגל עט על המציאה ומחמישה מטר, מול שער חשוף, בעט לרשת — 0:1.

חיים לוי, קשר בית"ר נתניה, היה השחקן הבולט במשחק חסר־האירועים.

בדקה ה־50 בעט דוד ועקנין כדור חזק מ־20 מטר שפגע במשקוף שערו של שמעון לביא. היתה זו ההזדמנות היחידה של יבנה לכבוש שער.

לנתניה, לבד מכיבוש השער, ניתנו שתי הזדמנויות בדקות ה־42־43. בשתיים לוי החמיץ מקרוב, ודקה לאחר־מכן נגח ישראל פוגל מעמדה קורצת לחוץ.

שפט דאוד סוהיל, לעיני כ־2000 צופים. במהלך המשחק שלף סוהיל כרטיס צהוב לאילן עוזריה, חלוץ בית"ר נתניה.

השחקן המצטיין: חיים לוי

● בית"ר נתניה: לביא, קירט, סאסי, סרוסי, גולן (גבריש), יונה, סימנטי, חיים לוי, תשובה, אודי, (פוגל), עזריה.

מכבי יבנה: לסנר, אבי פרץ, אלקבץ, סלומון, אזולאי (רמי אוסמו), עלואה (שלום לוי), סלה, ציון יעקב, אבי כהן, ועקנין, גורדון.

דוד בבר

המשחק המרכזי

שמעון ביטון — מלך חדש בבאר־שבע

הפועל באר־שבע־בית"ר ירושלים 0:1 (0:0)

מאת אברהם בר־לב

הדקה ה־67: דב רמלר קיבל כדור מדויד מרפי בן־חמו; רמלר נמצא במצב של אחד מול אחד; בעיטה חלשה ולא מדוייקת נהדפה בגופו של יוסי מזרחי; הכדור הגיע לתיבת מלבן־החמש, ושחקנים משתי הקבוצות עטו עליו; שמעון ביטון, בהופעת־בכורה לאומית בבאר־שבע, היה למאושר מבין שחקני קבוצתו; ביטון רץ לעבר הכדור ועם גופו דחק אותו פנימה — 0:1.

הפועל באר־שבע הציגה אתמול את אחד ממשחקיה הטובים העונה. הדבר מתייחס בעיקר לרוח־הלחימה שגילו כל שחקני הקבוצה.

כדורגלני בית"ר ירושלים, מובילת הטבלה הלאומית, שטרם נוצחה עד לאתמול, היו חיוורים, בלתי־מדוייקים וחסרי־מעוף. במיוחד היה חלש אורי מלמיליאן. חולשתו של הכוכב הירושלמי סחפה את הקבוצה כולה למשחק כדורגל ירוד.

אלי אוחנה היה בין הבודדים שניסה לשמור על רמת משחק נאותה. אוחנה גילה ניצוצות של משחק יעיל ומסוכן ליד שער באר־שבע, אך יכולת טובה של שלמה אילוז, מנעה ממנו כיבוש שערו של זוכוביצקי.

באר־שבע, בהרכב צעיר אך מבטיח, עלתה למשחק במטרה נחושה להפתיע את היריב הירושלמי, ולהיחלץ מסבך התחתית. ללא אלי וייצמן ומאיר עוזרן פתחה באר־שבע עם ביטון, צרפתי וחיון. היכולת שהציגה אתמול באר־שבע היקנתה לה את הנצחון החשוב והיקר.

בדקה ה־3 נסיון כיבוש ראשון של באר־שבע: יוסי שושני העלה כדור־גובה; יובל אוחנה חדר מבעד לשני מגינים ובעט לעבר השער; השוער יוסי מזרחי היה במקום.

דקה לאחר־מכן ניצל הירושלמי סמי מלכה מישגה בהגנת באר־שבע, כאשר אפרים דוידי מעד מול מלמיליאן, אך סמי מלכה סיים בבעיטה חלשה.

בדקה ה־23 כדור־עונשין לזכות באר־שבע: שושני הגביה לאילוז, שבנגיחה חזקה שלח בחצי־גובה סנטימטרים מעמוד השער. דקות הסיום של המחצית הראשונה היו שייכות לבאר־שבע.

במחצית השנייה קיבל משחקה של בית"ר ירושלים תאוצה יתר. אך הגנת באר־שבע ידעה להסתדר עם מלמיליאן, שנשמר בצורה יעילה ביותר על־ידי אבי חיון הצעיר. אילוז לא נתן מנוח לאלי אוחנה.

שיפוטו של יעקב שיינר, לעיני קהל־שיא העונה — רבבת צופים — היה מדוייק.

השחקן המצטיין: שמעון ביטון

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז, אוזן, חיון, צרפתי, שושני, רמלר (עוזרן), ביטון (וייצמן), יובל אוחנה.

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי, אבי כהן, חנן אזולאי, אשש, שירזי, שמואלי (שוורין), קדוש, סמי מלכה, מלמיליאן, ברוגלר (גולדר), אלי אוחנה.

הפועל פ"ת – ללא רחמים

הפועל פ"ת — מכבי נתניה 0:4 (0:1)

יום גדול של הפועל פ"ת, מול חולשה מדהימה של מכבי נתניה, היווה את תמצית סיפור המשחק בין שתי הקבוצות. אתמול בנתניה, האורחים מאם־המושבות ניצחו 0:4, לאחר יתרון בן שער במחצית.

כבר בדקה ה־2 אותתה הפועל פ"ת על כוונותיה. אלון חזן, מהבולטים במגרש, הגביה כדור־קרן, וניר לוין התרומם לכדור, כשיחד עמו ברוך חסן, בלם מכבי נתניה: לוין היה גבוה יותר ונגח לפינה השמאלית של השוער יעקב בלרב — 0:1. היה זה שער־בכורה של לוין העונה.

שחקני מכבי נתניה, שחסרו את שלום תקווה המורחק, התאוששו מהר מהשער שספגו. הם יצאו להתקפות־נגד, שנעצרו הרחק משער הפועל פ"ת. בדקה ה־35 החמיצה מכבי נתניה הזדמנות־פז להשוות. בני לם, בהופעת בכורה העונה, הגביה כדור־עונשין, ויגאל מנחם, שניצב לבדו ברחבה, בעט בשלנות מעל למשקוף.

לאחר ההפסקה המשיכה מכבי נתניה בלחצה על שערו של הפתח־תקוואי רוני ג'רבי, אך היה זה לחץ עקר ובלתי־מסוכן. מנגד יצאו שחקני הפועל פ"ת להתקפות מתפרצות. כמעט כל התקפה היתה מסוכנת.

בדקה ה־72 בעט אלון חזן עונשין לרחבת שער נתניה: מני בסון ניצל הססנות בהגנת נתניה, ושלח במהירות לרשת — 0:2.

שחקני נתניה נראו המומים. הם ניסו לתקוף בחמת־זעם את שער הפועל פ"ת, אך שוב ללא סיכון ממשי.

בדקה ה־78 ביצעה הפועל פ"ת התקפה מתפרצת נוספת: שוב היה זה בסון, שקיבל כדור מלוין, השתחרר ממגן ומול בלרב בעט לרשת — 0:3.

דקותיים מאוחר יותר (80) הגביה חזן כדור־קרן מימין, ועוז אליה התנשא באין־מפריע וממרחק של שמונה מטר נגח פנימה — 0:4.

השחקנים המצטיינים היו אלון חזן, ניר לוין ורן קלמנוביץ' מהפועל פ"ת. ואילו במכבי נתניה בלט לעיתים רק בני לם.

שפט עובדיה בן־יצחק, לעיני 4500 צופים בנתניה. גבע מרקוס ורן קלמנוביץ' מהפועל פ"ת ספגו כרטיסים צהובים.

השחקן המצטיין: אלון חזן

* הפועל פ"ת: רוני גדבי, קרזושווילי, בורניק, אלון, דוד לוי, קלמנוביץ', חזן (מחמוד) אליה, מרקוס (לפרי), לוין, בסון.
* מכבי נתניה: בלרב, שמעון מנחם, בר, חסן (מסיקה), גואטה (עזריה), בוארון, חלפון, לם, שמעון פרץ, יגאל מנחם, רוני לוי.

דוד בבר

עובדיה כבש פעמיים ב־3 דקות

שמשון ת"א — מכבי יפו 0:3 (0:1)

הגנת מכבי יפו הקלה ביום שישי את מלאכת כיבוש השערים על שחקני שמשון ת"א, שניצחו במשחק חוץ ללא־קושי — 0:3.

מי שלא צפה במשחק יכול להתרשם כי השמשונים גילו עדיפות ברורה. לא כך היו פני הדברים באיצטדיון גאון ביפו. על כר־הדשא התנהל משחק שווה־כוחות, אולם הגנת יפו החדירה, ומנגד משחק יציב של הגנת שמשון, בראשות הבלם נסים ברדה — היו הגורמים לנצחון השמשוני הגבוה.

שוער שמשון, אבי חדד, הוטרד רק פעמיים וכדוריהם של עופר רגמי ומנשה מזרחי, במחצית הראשונה, הגיעו לידיו. במחצית השנייה היה מחוסר־עבודה.

השמשונים הוליכו כבר בדקה ה־29 בעקבות משחק־צירופים נאה של שחקני מרכז השדה, שהיו החלק החזק בשמשון. אפרים ארביב קיבל כדור, בתום התקפה מתוכננת, וכשניצב בתוך הרחבה היטעה את השוער לביא קוניצקי ובבעיטה קשתית קבע 0:1.

המגן־תוקף אבינועם עובדיה, שעלה לשחק פצוע, היה המצטיין במשחק. תוך שלוש דקות כבש פעמיים.

בדקה ה־72 משך גדעון רמתי שני מגינים. ואז פרץ עובדיה באין־מפריע ומ־16 מטר בעט כדור שטוח לפינה הימנית — 0:2.

עובדיה, ששיחק יותר בהתקפה מאשר בתפקידו כשחקן־עורף, קלט בדקה ה־75 כדור מארביב ומתוך הרחבה בעט משמונה מטר שוב כדור שטוח לרשת — 0:3.

היפואים ההמומים, בשורותיהם בלט רק המחליף יוסי לוי, ספגו נוקאאוט נוסף בדקה ה־79: רוד אמיגה נגח בפניו של קשר שמשון, שלמה מזרחי: השופט משה אשכנזי שלא ראה את האירוע נועץ בקוונו. ואז שלף את הכרטיס האדום לאמיגה.

בדקות הסיום לא ניסו כלל השמשונים להגדיל את התוצאה על־אף עדיפותם המספרית.

1500 צופים חזו במשחק באיצטדיון גאון ביפו.

השחקן המצטיין: אבינועם עובדיה

● שמשון ת"א: חדד, עובדיה (זכרוני), ברדה, אורי כהן, הלוי, אפרים שמעונוב, ארביב, יוסי כהן, שלמה מזרחי, שוקרון (תגיע, דמתי).

● מכבי יפו: קוניצקי, סלימן (שמואל לוי), דניאל, בוטפיקה, מאיר, כהקיצוק, אלקלומברה, מנשה מזרחי, אמיגה (הורחק), ציפרוט (יוסי לוי), דגמי.

אלכס קליין

אפרים ארביב משמשון נאבק עם אורי סלימן ודוד מאיר מיפו (0:3)
(תצלום אריה קנפר)

הפועל חיפה בפיסגה ניצחה את יהוד 0:2

שעריים – חדרה 0:0; הפועל ר"ג – טבריה 0:1; ירושלים – דימונה 1:3

קבוצת הפועל חיפה זינקה אתמול לפיסגת הליגה הארצית בכדורגל לאחר שניצחה בקרית־אליעזר במאבק־הראשונות את המובילה, הפועל יהוד – 0:2, והורידה אותה למקום ה־2.

במאבק צמרת ברחובות סיימו בתיקו אפס קבוצות מכבי שעריים והפועל חדרה.

קבוצות הצמרת של הפועל עכו (0:2 נגד הפועל בית־שאן) והפועל חולון (1:2 מול בית״ר נתניה) ניצלו את ביתיותן וזכו בנצחונות.

את הפתעת המחזור חוללה קבוצת הפועל רמת־גן שניצחה בטבריה – 0:1, בדקה ה־88.

הפועל ירושלים קצרה נצחון שלישי ברציפות, בימק"א, על הפועל דימונה – 1:3. הכח רמת־גן סיימה בתיקו 2:2 עם בית״ר רמלה, ומכבי עמידר גברה על הפעל מרמורק – 0:1.

ליגה א'

דרום

* רמלה: הפועל קרית־אונו — הפועל רמלה 0:1 (0:1). שער־הנצחון: אבי בקר (19). חיים ועקנין מרמלה הורחק (44). שפט מאיר בנישתי, לעיני 300 צופים.

* בת־ים: הפועל בת־ים — הפועל בית־שמש 0:2 (0:1). שערים לבת־ים: משה עובדיה (16) ומאיר בן־גיגי (55). שפט עובדיה צבי. לעיני 700 צופים.

* אזור: הפועל אזור — מכבי קרית־גת 1:2 (0:1). לאזור כבשה: שלום אחיאל (13) ואבי אייזנברג (90). לקרית־גת יוסף מור (71). שפט יהושע לויה, לעיני 100 צופים.

* אשקלון: הפועל אשקלון — לזרום חולון 0:1 (0:0). שער־הנצחון: אלי לוי (59). שפט יצחק יחבס, לעיני 400 צופים.

* רמת־השרון: הפועל רמת־השרון — הפועל ראשל"צ 1:2 (0:0). שערים לרמת־השרון: דני אשכנזי (75,69). לראשל"צ: נצח מסובי (67). שפט מרדכי ואנה, לעיני 350 צופים.

* אור־יהודה — הפועל אור־יהודה — הפועל ירוחם 0:0. שפט בני כר, לעיני 500 צופים.

* קרית־מלאכי: הפועל קרית־מלאכי — בית״ר באר־שבע 0:2 (0:1).

הטבלה הדרומית (לאחר המחזור ה־9)

1.	הפ. קרית־אונו	3"14	15
2.	הפועל בת־ים	3"10	14
3.	הפ. בית־שמש	9"12	12
4.	מכבי קרית־גת	6" 8	11
5.	הפועל אשקלון	5" 7	11
6.	הפועל ראשל"צ	8"17	10
7.	הפועל אזור	9"12	10
8.	הפ. קרית־מלאכי	8" 4	9
9.	הפועל רמלה	8" 7	8
10.	הפ. רמת־השרון	12" 7	7
11.	הפ. אור־יהודה	6" 3	6
12.	בית״ר באר־שבע	16" 5	5
13.	הפועל ירוחם	12" 7	4
14.	לזרום חולון	15" 7	4

צפון

* טירה: הפועל רעננה — הפועל טירה 1:3 (1:2). לרעננה הבקיעו: ארז גיטלמן (16), יוסי כרשיש (36) והראל קירשנברג (75). לטירה: חמדן (44). שפט יוסף ריאמנט, לעיני 4000 צופים.

* טירת־הכרמל: הפועל קרית־שמונה — הפועל טירת־הכרמל 0:1 (0:1). שער־הנצחון: שאול בן־סימון (21). שמעון קוזיה מקרית־שמונה החטיא כדור־11 (61). שפט שלמה אנקונינה, לעיני 150 צופים.

* טירה: הפועל טייבה — הפועל עליה כפ"ס 1:2 (1:2). לטייבה כבשו: ויזן (21), וחג' יחיא (31). לכפר־סבא: מדואל (17) בבעיטת־11. שפט גבי פרץ, לעיני 4000 צופים.

* קרית־אתא: הפועל קרית־אתא — מכבי טמרה 1:1 (1:0). שער לטמרה: ואחיד (3); לקרית־אתא: יפרח (60). שפט מאיר ברקה, לעיני 400 צופים.

* חיפה: בית״ר חיפה — מכבי אחדי נצרת 1:1 (1:1). לנצרת כבש: סלח חמוד (16). לחיפה: אליאס פרג' (25). בדקה ה־60 הורחקו עוזמאן מנצרת ואלי כהן מחיפה. שפט אריה וולף, לעיני 200 צופים.

* טמרה: הפועל בני־טמרה — מכבי חדרה 0:0. שפט יצחק שגיא, לעיני 800 צופים.

* אור־עקיבא: מכבי אור־עקיבא — מכבי עפולה 0:0. שפט ארז ויטלמן, לעיני 300 צופים.

הטבלה הצפונית (לאחר המחזור ה־9)

1.	הפועל רעננה	0"10	18
2.	בית״ר חיפה	7"13	11
3.	מכבי חדרה	6"11	11
4.	הפ. קרית־שמונה	5" 8	11
5.	מכבי נצרת	5" 8	10
6.	הפועל בני־טמרה	7" 9	10
7.	מכבי טמרה	7" 8	10
8.	הפועל טירה	10"10	9
9.	הפועל טייבה	16"10	8
10.	מכבי עפולה	10" 7	7
11.	מכבי אור־עקיבא	9" 5	7
12.	הפ. טירת־הכרמל	12"13	6
13.	הפ. קרית־אתא	12" 7	6
14.	עליה כפר־סבא	14" 7	5

הפועל חיפה – הפועל יהוד 0:2 (0:0)

בקרב־צמרת זכתה הפועל חיפה בנצחון 0:2 על הפועל יהוד. נצחון שהושג תוך דקותיים במחצית השנייה.

החיפנים גילו עדיפות ברורה — מדווח כתבנו יוסף גלזר. רק יום־טוב של שוער יהוד, אריה פלוסמן, מנע מקבוצתו תבוסה.

בדקה ה־57 פרץ רונן רוקמן, השחקן המצטיין בשדה, באגף שמאל. רוקמן שלח כדור־רוחב לאלי בן־אמו, שבעט משמונה מטר לרשת — 0:1.

חלפו שתי דקות ויוסי עמר, שנכנס חמש דקות קודם־לכן, קיבל כדור מרוני מלכה, ומקרוב בעט לרשת — 0:2.

בדקה ה־71 הורחק דניאל שור מיהוד, לאחר שפגע ללא כדור באבנר חרד.

שפט בני כהן, לעיני 3000 צופים, בקרית־אליעזר.

מכבי שעריים – הפועל חדרה 0:0

כדורגלני הפועל חדרה השיגו את מבוקשם במשחק־החוץ מול מכבי שעריים וחזרו עם נקודה תיקו ללא שערים.

האירוע המעניין במשחק היה כאשר החדרתי רונן שפירא לא ניצל בדקה ה־51 אי־הבנה בהגנת שעריים, ובעט משמונה מטר כדור חוק מעל המשקוף.

היטיב לשפוט יצחק בן־יצחק, לעיני 500 צופים, ברחובות.

הפועל ר"ג – הפועל טבריה 0:1 (0:0)

יעקב (שוקו) גומרד, חלוץ־הרכש של הפועל רמת־גן המשיך להבקיע שערי נצחון, זו השבת השנייה ברציפות. אתמול חיכה גומרד עד לדקה ה־88, ואז כבש את השער לזכות קבוצתו, נגד הפועל טבריה, בעיר הכנרת.

80 דקות לחצו שחקני טבריה את יריביהם לעבר שערם. לפחות עשר פעמים החטיאו הטבריינים מצבי הבקעה.

שפט עמית קליין, לעיני 2000 צופים.

הפועל עכו – הפועל בית־שאן 0:2 (0:1)

קבוצת הפועל עכו ניצחה שוב ביום שישי הצליחה עכו לגבור במגרשה 0:2 על הפועל בית־שאן.

גיבור־הנצחון היה הקשר דוד חלפון. הוא נע היטב על כל המגרש, ולשחקני בית־שאן לא היה מענה לפעילותו. חלפון "בישל" את שני השערים. בדקה ה־43 הגביה כדור ונסים אורדי נגח לרשת — 0:1.

שבע דקות לסיום שוב הגביה חלפון את אחד מכדוריו הרבים ועופר רווה קבע בנגיחה — 0:2 לעכו.

שפט דני ימפולה, לעיני 1500 צופים, בעכו.

הפועל חולון – בית״ר נהריה 1:2 (1:1)

אריז שקרוקה, חלוץ הפועל צפרירים חולון, המשיך להבקיע. ביום שישי כבש בפעם ה־33 דקות שער במשחק־הנצחון הביתי של קבוצתו על בית״ר נהריה - 1:2.

בדקה ה־33 הגביה גיל זיתוני, הבולט במגרש, כדור למרכז רחבת שער בית״ר נהריה, ושקרוקה קבע בנגיחה - 0.1.

שחקני נהריה שהתגוננו עד לדקה זו הגיבו בהתקפות ובדקה ה־38 השיווה עוזי כהן מקרוב ל־1:1.

עד לסיום תקפו החולונים ללא הרף. הירבו להחטיא (לפחות שש פעמים) מול השוער המצטיין צדוק אברהמי, אולם זה נאלץ להיכנע בדקה ה־66 לכדורו של שקרוקה ממרחק חמישה מטר — 1:2.

שפט יוסף שועי, לעיני 200 צופים, בחולון.

ארצית

(לאחר תשעה מחזורים)

1.	הפועל חיפה	6"14	18
2.	הפועל יהוד	11"16	17
3.	הפועל חדרה	9"15	16
—.	הפועל עכו	9"15	16
5.	הפועל חולון	5"10	16
6.	מכבי שעריים	7"12	14
7.	הפועל טבריה	13"15	13
8.	הפועל רמת־גן	5" 4	13
9.	הפועל בית־שאן	11" 8	11
10.	בית״ר רמלה	12" 8	11
11.	מכבי עמידר	11" 7	11
12.	הפועל ירושלים	13"10	10
13.	הכח רמת־גן	12" 7	10
14.	הפועל מרמורק	15" 8	7
15.	הפועל דימונה	11" 6	6
16.	בית״ר נהריה	7" 2	5

הפועל ירושלים – הפועל דימונה 1:3 (1:2)

נצחון שלישי רצוף קצרה הפועל ירושלים, והפעם 1:3 בימק"א על הפועל דימונה.

כבר בדקה ה־3 קבע הירושלמי יאיר אסייג בנגיחה — 0:1, לאחר הגבהה של חברו, אשר ששון, שהיה המצטיין במגרש.

אסייג המעלתן הצליח בפריצה אישית נאה לקבוע בדקה ה־14 — 0:2 כשחלף על פני שלושה משחקני־העורף של דימונה.

שלוש דקות הפסקה צימק עובדיה צבי מדימונה ל־1:2, כשרחק מקרוב מתוך עירבוביה.

חינגת־השערים נסתיימה בדקה ה־68: אשר ששון "בישל" שער נוסף. אותו כבש מרדכי ועקנין.

הזדמנות לצמק ניתנה לדורון ממן מדימונה שכשל בבעיטת־11 בדקה ה־72.

שפט רחמים שאשאו, לעיני 1000 צופים, בימק"א.

הכח רמת־גן – בית״ר רמלה 2:2 (1:2)

עופרי צעירי, שחקן־הרכש החדש של הכח רמת־גן, הוכיח שרכישתו השתלמה. הוא כבש צמד שערים והיה גם מהבולטים בהכח במשחק התיקו 2.2 מול בית״ר רמלה — דיווחו של יוסף חכם.

האורחים מרמלה הוליכו 0.1 בדקה ה־17, בהתקפתם הראשונה במשחק, כשמאיר בלושטיין הכניע את השוער שלמה נורדמן בבעיטת־סיבוב. לשחקני הכח הגיבו מייד ובדקה ה־28, לאחר טעות בהגנת רמלה, השווה צעירי מקרוב ל־1.1.

חלפו 120 שניות וצעירי, בהטעיית־גוף נאה, חלף על פני מגן יריב ומקרוב קבע — 1:2 להכח.

תוצאה זו נשמרה עד לדקה ה־84, בה השיגה רמלה שער־שוויון שעורר סערת־רוחות. בלושטיין הגביה מימין; הגנת הכח ציפתה לשריקת־נבדל של החלוץ נח איזוב; השופט יעקב אלימלך הורה להמשיך, ואיזוב נגח לרשת. שחקני הכח התנפלו על השופט ותבעו ממנו להתייעץ עם... יו"ר האיגוד, אברהם קליין, שנכח במשחק. השופט סירב, אישר את השער על־אף מחאות שחקני הכח — 2:2.

300 צופים חזו במשחק באיצטדיון וינטר ברמת־גן.

מכבי רמת־עמידר – הפועל מרמורק 0:1 (0:1)

שער מהנקודה־הלבנה העניק למכבי רמת־עמידר נצחון ביתי — 0:1 על הפועל מרמורק.

בדקה ה־37 הובקע שער־הנצחון: עזרא אליהו הגביה כדור לרחבת שער מרמורק; ירון תמיר נגע בכדור בידו, והשופט יעקב בן־חמו הורה על בעיטת־11. אלי תגר לא נכשל והעניק לחבריו נצחון.

300 צופים חזו במשחק

מנסדורף בגמר ביוהנסבורג כבר זכה ב־30 אלף דולאר

אלוף ישראל בטנים, עמוס מנסדורף, זכה בהצלחה גדולה בטורניר ביוהנסבורג. דרום־אפריקה, בשעלה לגמר, ויתמודד היום עם מאט אנגר מארה"ב. אלוף אשתקד. שגבר על יוהאן קריק — 6:7, 6:8. מנסדורף כבר זכה ב־30 אלף דולאר ונמנה על 50 הטניסאים הטובים בעולם.

ברבע־הגמר הצליח הישראלי לנצח את הטניסאי מספר 10 בעולם, והמדורג מספר 1 בטורניר זה, אנדרס גומז מאקוודור — 4:6, 4:6. כדור הסיום שלו היה בחבטת־ההגשה, כאשר גומז טען כי הכדור יצא לחוץ...

בחצי־הגמר, אתמול, גבר מנסדורף על השחקן המקומי, ארי ארוארדס — 0:6, 5:7.

שלמה גליקשטיין נוצח בסיבוב השני של הטורניר ע"י אלוף אשתקד, מאט אנגר, שיתמודד בגמר עם מנסדורף, לאחר שהישראלי ניצח במערכה הראשונה — 6:7, ונוצח בהמשך — 6:1, 6:2.

רומני ואמריקני בגמר ביפו

משחקי־הגמר במסבב הבין־לאומי בטנים יתקיים היום ביפו. אתמול, בחצי־הגמר, הדיח דירור מרומניה

טניס

את עמית נאור מישראל — 6:3, 3:6, 3:0. הוא יתמודד נגד קנדי מארה"ב, שגבר על לואיס מניו־זילנד — 4:6, 7:5, 6:7.

בתואר לזוגות גברים זכו הרומנים דירוז וסגרסיאנו, שגברו על עמית נאור והיל מארה"ב — 6:4, 2:6, 2:6.

בתואר לזוגות נשים זכו ולה קוריאט ושגית דורון שניצחו את אכבום והיין מהולנד — 6:0, 6:2.

נוער

מכבי פ"ת הפתיעה גם בליגה לנוער

מכבי פ"ת המשיכה להפתיע בליגה הלאומית לנוער בכדורגל. אתמול, במחזור ה־9 גברו שחקני מכבי פ"ת על מכבי ת"א 0:1, בדיוק כמו הבוגרים, וביססו את מעמדם בראש הטבלה.

הפועל פ"ת, אלופת הליגה, שוב איכזבה, כשנוצחה ע"י מכבי נתניה — 2:0.

יתר התוצאות: מועדון כדורגל נוה־יוסף חיפה — הפועל ירושלים 2:3; הפועל חיפה — הפועל חדרה 2:5; הפועל באר־שבע — בית״ר ירושלים 0:2; הפועל ת"א — בני־יהודה ת"א 0:1; מכבי יפו — הפועל רמת־גן 1:1; הפועל כפר־סבא — מכבי חיפה 1:1.

צמרת הטבלה

1.	מכבי פ"ת	8"18	16
2.	מכבי חיפה	12"26	14
3.	מכבי נתניה	10"18	11
4.	נוה־יוסף	9"13	11

במחזור הבא

ליגה לאומית

מכבי יבנה — הפועל פ"ת; מכבי פ"ת — מכבי נתניה; בני־יהודה ת"א — מכבי ת"א; מכבי חיפה — הפועל ת"א; בית״ר ירושלים — הפועל כפר־סבא; שמשון ת"א — הפועל באר־שבע; בית״ר ת"א — מכבי יפה; בית״ר נתניה — הפועל לוד.

ליגה ארצית

בית״ר נהריה — בית״ר רמלה; הפועל מרמורק — הכח רמת־גן; הפועל דימונה — מכבי רמת־עמידר; הפועל יהוד — הפועל ירושלים; הפועל בית־שאן — הפועל חיפה; הפועל רמת־גן — הפועל עכו; הפועל חדרה — הפועל טבריה; הפועל חולון — מכבי שעריים.

שני מחזורים מעניינים יסיימו השבוע המחזור ה־11

כדורסל

שני מחזורים בליגה הלאומית בכדורסל — מחר המחזור ה־10, עם משחק בין מכבי ת"א ובית״ר ת"א כבר הערב, וביום חמישי המחזור ה־11 — יסיימו השבוע את תורויות הסיבוב הראשון.

שני המחזורים טומנים בחובם כמה מיפגשי־צמרת מעניינים (מחר, הפועל חולון — הפועל הגליל־העליון וביום חמישי, אליצור נתניה — מכבי ת"א), וכן קרבות מסקרנים בין קבוצות תחתית (מחר: הפועל חיפה — הפועל רמת־גן; הפועל ירושלים — הפועל איתן גבת. וביום חמישי: הפועל איתן גבת — הפועל חיפה).

תכנית השבוע בליגה הלאומית:

● הערב: מכבי ת"א — בית״ר ת"א.

● מחר: הפועל ת"א — אליצור נתניה; מכבי רמת־גן — מכבי חיפה; הפועל חולון — הפועל הגליל־העליון; הפועל ירושלים — הפועל איתן גבת; הפועל חיפה — הפועל רמת־גן.

● חמישי: אליצור נתניה — מכבי ת"א; הפועל רמת־גן — בית״ר ת"א; הפועל איתן גבת — הפועל חיפה; הפועל הגליל־העליון — הפועל ירושלים; מכבי חיפה — הפועל חולון; הפועל ת"א — מכבי רמת־גן.

הערב: מכבי ת"א – בית״ר ת"א

משחקי המחזור ה־10 בליגה הלאומית בכדורסל יתחילו כבר הערב כאשר מכבי ת"א תארח ב־8 בהיכל־הספורט ביד־אליהו את בית״ר ת"א.

האלופה הבלתי־מנוצחת, מכבי ת"א, לא תיתקל ביריבה רצינית ותגבר, קרוב לוודאי, על בית״ר ת"א ללא קושי.

אופניים

● שי שמעוני מאגודת גלגלי העץ בת"א, ניצח אתמול במירוץ אופניים שהיה באיזור רמלה ויער הנשיא, לאחר שעבר 21 ק"מ בזמן של 47.13 דקות.

כדורסלן מכבי ת"א והנבחרת פוצץ משחק בליגה ב...קט־סל

פיצוץ ראשון של משחק בליגה בקט־סל, מאז הוחל המפעל לפני שמונה שנים, חולל כדורסלן מכבי ת"א והנבחרת ישראל לשעבר, שבתאי (סבו) בן־בסט, על־אף שאת המשחק ניהל שופט לאומי...

הפיצוץ אירע במשחק בין ילדי מכבי ת"א [illegible] במגרשה הישן של מכבי ת"א. בדקת ה־6, במצב של [illegible] פ"ת, תפסו השופטים זאב ניטן ומנחם [illegible] ילדי מכבי ת"א, שישבו בתחום המגרש, לעלות [illegible] ואחד שירב. המסרב היה שבתאי בן־בסט [illegible] בקבוצה. כל נסיונות השכנוע עלו בתוהו [illegible] התיק הובא ביום חמישי [illegible] הפדרציה. מכבי פ"ת זכתה [illegible] ב־פסג שת.

ארבעה ישראלים ינהלו משחקים בגביעי־אירופה

ארבעה שופטים ישראלים קיבלו ביום שישי זימונים לנהל משחקים במחזורים הראשונים בבתי־רבע־הגמר בגביעי־אירופה בכדורסל, בתחילת חודש דצמבר.

טוד ורניק ישפוט בשני משחקים ביוגוסלביה: ב־2 בדצמבר בספליט בגביע למחזיקות־גביע ולמחרת בשיבנק, בגביע־קוראץ'.

אברהם זגול ישפוט ב־3 בדצמבר בקאורטה, איטליה, בגביע־קוראץ' ודוד דנן ינהל באותו ערב משחק בגביע־קוראץ' בזאגרב.

ברוך זלינגר ישפוט בשני משחקים בבלגראד: ב־9 בדצמבר בגביע למחזיקות־גביע וב־11 בגביע־אירופה לאלופות נשים.

מרדכי נהרי ישמש משקיף ב־3 בדצמבר בבלגראד, בגביע־קוראץ'.

נקבעו השופטים למשחקי מכבי ת"א

הבלגי פול דה־קלסטר וההולנדי יאן ואן־דיאנן ינהלו את משחקה הראשון של מכבי ת"א בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות, נגד זאדאר, ב־4 בדצמבר ביד־אליהו. המשקיף יהיה אוריגין מתורכיה.

במשחק בין קבוצות מכבי ת"א וטרסר מילאנו, שיתקיים ב־11 בדצמבר בת"א, ישפטו קונסטנטינו ריגאס מיוון ופייר ברייס מבלגיה. המשקיף יהיה פטר לגוטור מהולנד.

ליברפול ואברטון – בדרבי מסקרן היום באנגליה

ארסנל התבססה בפיסגה ניצחה את קווינס־פארק 0:3

הליגה האנגלית

למעלה מ־42 אלף צופים צהלו אתמול באולד־טרפורד, כאשר מנצ'סטר־יונייטד ניצחה את קווינס־פארק־ריינג'רס — 0:1. משער אותו הבקיע הדני הבין־לאומי ג'וני סיוובאק בבעיטת עונשין.

מנצ'סטר־יונייטד טיפסה מהמקום ה־19 למקום ה־16 בטבלת הליגה האנגלית בכדורגל עם 18 נקודות, והיא מקדימה בהפרש שערים את אסטון־וילה, שסיימה בתיקו 1:1 בלונדון עם ווסטהאם. ה"פטישים" הבקיעו ראשונים ע"י טוני קוטי (שערו ה־13 העונה), אך ג'רי תומפסון הישווה.

ארסנל מוסיפה לצעוד בראש הטבלה עם 31 נקודות מ־16 משחקים, לאחר שהביסה את קבוצת־התחתית של מנצ'סטר־סיטי — 0:3. משעריהם של קווין אנדרסון ואדמאס.

ארסנל מקדימה בשתי נקודות את נוטינגהאם, שגברה בקושי על ווימבלדון — 2:3, תודות לשעריהם של נייג'ל קלאף, בבעיטת־11, שער עצמי ושער־נצחון של הבלם ההולנדי ג'וני מטחור.

טוטנהאם השיגה נצחון־חוץ על אוקספורד 2:4. מצמד שעריו של קלייב אלן (שערו ה־18 העונה).

נצחון־חוץ השיגה גם סאותהמפטון על צ'רלטון — 1:3 (במשחק זה הורחק שוערה של צ'רלטון), ובאותה תוצאה ניצחה ניוקאסל, בלונדון, את צ'לסי.

את הנצחון הגבוה במחזור ה־16 השיגה ווטפורד על לסטר — 1:5, כאשר את השערים לזכותה הבקיעו: רובסון, בארנס, קלהאן, גאקט ופאלקו.

יתר התוצאות: שפילד — לוטון 0:1; קובנטרי — נוריץ' 1:2 (פיליפס כבש את שני השערים לקובנטרי).

המשחק ה־11, והמרכזי במחזור ה־16, יהיה היום בליברפול, כאשר אברטון תארח את ליברפול.

צמרת הטבלה האנגלית

1.	ארסנל	16	8"28	31
2.	נוטינגהאם	16	22"35	29
3.	ליברפול	15	20"34	27
4.	ווסטהאם	16	23"26	27
5.	לוטון	16	12"18	26
6.	קובנטרי	16	12"16	26
7.	נוריץ'	16	23"24	26
8.	אברטון	15	17"24	25
9.	טוטנהאם	16	16"19	25
10.	שפילד	16	23"30	35

הסוד הנורא של אינשטיין

שוער הוותיק והמצטיין של הפועל כפר־סבא, נוח אינשטיין, קיבל אתמול כשעה לפני שריקת הפתיחה למשחק בין קבוצתו ומכבי חיפה, ידיעה קשה: אמו נפטרה.

אינשטיין הודיע למאמנו [illegible] כבר כי הוא מבקש [illegible] אך הסתיר את הדבר [illegible], ואכן אינשטיין שיחק [illegible] מהבולטים בנצחון [illegible] על מכבי חיפה — 2:1. [illegible] של המסור נודע [illegible] בסיום המשחק, והם [illegible].

[illegible]

אחרי שבן־חור מזרחי הודיע על התפטרות

מאמן בולגרי או מוטל'ה למכבי יפו

מאת נפתלי כהן

מוחי בן־חור, מאמן מכבי יפו, הודיע ביום שישי לאחר הפסד קבוצתו 3:0 לשמשון תל־אביב, על התפטרותו.

מוחי בן־חור, שהוזעק לפני כשנה לאמן את מכבי יפו, במקומו של מוטי ליאון, הציל את הקבוצה מירידה וזכה לשבחים.

העונה פתחה עמו הקבוצה ברגל־ימין, בנצחון על הפועל ת"א (2:3). לאחר־מכן באה סידרת־כשלונות, שהגיעה לשיאה ביום שישי, בעקבותיה הודיע להנהלה כי לטובת הקבוצה עדיף לו להגיש התפטרות, צעד שאולי יביא בעקבותיו לזעזוע.

כבר אמש נפגשו חברי ההנהלה לאסיפות־חירום, ויצרו קשר טלפוני עם מאמן בולגרי. בר־כבר התקשרה ההנהלה עם מוטל'ה שפיגלר, שאף נכח במשחק הליגה מול שמשון.

היום יתברר אם שפיגלר יטול את שרביט האימון או שיוזעק מאמן מבולגריה.

גם שייע פייגנבוים, המשמש היום מאמן הפועל ירושלים מהארצית, "נכנס לתמונה".

ג'ודו

הפועל פ"ת: ארבעה [illegible] מתוך שישה

ג'ודאי הנוער של הפועל פ"ת זכו אתמול בארבעה מקומות [illegible] מתוך ששת המשקלים בתחרות הפועל לבוגרים, שהיתה [illegible].

התוצאות:

● 60 ק"ג: 1. שוקי קואו (הפועל [illegible]); 2. אורי עותמי (הפועל סגאפו [illegible]).

● 65 ק"ג: 1. אדי קואו (פ"ת); 2. [illegible] (סגאפו ראשל"צ).

● 71 ק"ג: 1. ארז ג'רמי (בת־ים); 2. [illegible] (ת"א/קאנטרי־קלאב).

● 78 ק"ג: 1. יעקב ברוך (פ"ת); 2. משה חבקוק (נעורים/[illegible]).

● 86 ק"ג: 1. משה פונטי (ר"ג); 2. [illegible] (פ"ת).

מעל 86 ק"ג: 1. סימון [illegible] (פ"ת); 2. יצחק רואה [illegible].

שחייה

הפועל נתניה הצטיינה בשחייה

יותר מ־200 שחיינים השתתפו אתמול בתחרויות פתיחת העונה במישחי [illegible], נוער, וילדים [illegible] (נתניה).

[illegible] ניצחה בין הגברים הפועל נתניה, עם 35 נקודות, לפני הפועל [illegible] — 27 נקודות, [illegible] ומכבי ת"א, שסיימו יחד במקום השלישי, עם 21 נקודות.

בתחרות לנשים זכתה הפועל נתניה, עם 42 נקודות, לפני הפועל [illegible] — 37 והפועל־ימק"א ירושלים — 16 נקודות.

קליעה

עונסי: הישג טוב מהשיא

יצחק יונסי מהפועל אשקלון, אלוף ישראל בירי ברובה זעיר, [illegible] אולימפי שלם, קבע אתמול [illegible] באליפות הפועל הישג טוב יותר מהשיא הלאומי בו [illegible].

יונסי צבר 1147 נקודות, תוצאה הטובה ב־3 נקודות מהשיא, אולם ההישג לא יאושר. שני דורג גיא סדריק מהפועל ירושלים — 1128 נקודות.

סיוף

קורן – אלוף הקדטים בסיוף

אייל קורן מהפועל כפר־סבא זכה אתמול באליפות הפועל לקדטים, עד גיל 17, בסיוף, בסגנון חרב. קורן גבר בגמר על מאיר בסר 6:10.

בתחרות לנערות זכתה [illegible] שגברה על גלית רם 3:8.

באליפות הדקר זכה אלי בניטה, שניצח את בני ליפסיקס — 4:5.

לברקוזן (1:2 נגד הומבורג) לפני באיירן (0:0 בארדינגן)

הליגה הגרמנית

המאבק בצמרת הליגה המערב־גרמנית בכדורגל מתנהל בעיקר בין לברקוזן, באיירן מינכן והמבורג, כאשר נקודה אחת מפרידה ביניהן.

במחזור ה־15, אתמול, השיגה לברקוזן נצחון־חוץ על הומבורג — 1:2, ולה 22 נקודות. היא מקדימה בנקודה את האלופה, באיירן מינכן, שסיימה במשחק־חוץ בתיקו 0:0 עם ארדינגן.

המבורג, השלישית בטבלה עם 20 נקודות, נפרדה במגרשה בתיקו 1:1 עם קבוצת התחתית של נירנברג.

את הנצחון הגבוה במחזור אתמול השיגה שטוטגארט על שכנתה בטבלה, איינטרכט פרנקפורט — 1:4, וטיפסה מהמקום ה־6 ל־4 עם 19 נקודות.

תוצאות נוספות: קלן — קייזרסלאוטרן 2:2; מנהיים — בלאו־וייס ברלין 1:1; דורטמונד — ברמן 1:2; ריסלדורף — מנשנגלאדבאך 1.1; שאלקה — בוכום 0:0.

בסקוטלנד: אברדין – ריינג'רס 0:1

בליגה הסקוטית ניצחה אברדין את ריינג'רס — 0:1. שחקן מריינג'רס הורחק.

סלטיק מוסיפה לצעוד בראש, ביתרון ניכר, כשגברה על פאלקירק 2:4, ולה 33 נקודות מ־19 משחקים. היא מקדימה ב־4 נקודות את דנדי־יונייטד, עם משחק עודף שגברה על הוברניאן — 0:1.

תוצאות נוספות: הארטס — דנדי 1:3; מאדרוול — קלייד־בנק 2:3; המילטון — סנט־מירן 1:1.

שיא מיוחד של ג'ורדן בנצחון שיקאגו בניו־יורק

מייקל ג'ורדן "מטריף" את ליגת האן.בי.איי. אור לשבת הוליך את קבוצתו, השיקאגו־בולס, לנצחון על הניו־יורק ניקס 99:101.

ג'ורדן קלע בסיום 18 נקודות, כאשר 16 מהן היו רצופות, וכיניקן סל־נצחון (זהו שיא בליגת האן.בי.איי). בסך־הכל קלע ג'ורדן 44 נקודות.

לארי בירד, כוכבה של הבוסטון־סלטיקס, הוליך את חבריו לנצחון 120:135 על הגולדן־סטייטס. בירד קלע 32 נקודות.

תוצאות נוספות: לוס־אנג'לס לייקרס — ניו־ג'רסי נטס 195:111; וושינגטון־בולטס — סאקרמנטו 99:115; דאלאס — פיניקס 122:130; דטרויט — פילדלפיה־76 120:76; פורטלנד — סאן־אנטוניו 114:127.

[illegible]

מוצקין – נתניה במוקד בארצית

דו־קרב צמרת יהיה הערב ב־8 בליגה הארצית, צפון, בכדורסל, כשקבוצת מכבי קרית־מוצקין תארח במאבק־המוקד במחזור ה־9 את הקבוצה הבלתי־מנוצחת של מכבי נתניה.

הפסד מכבי מוצקין יגרום לנשירתה ממאבק־העליה.

בדרום יהיו לשלוש הקבוצות המאבקות בצמרת יריבים נוחים.

כדוריד

הפועל ר"ג – ואשאשו היום בבודפשט

משחק־הגומלין בסיבוב השני בגביע־אירופה למחזיקות־גביע בכדוריד, בין קבוצות הפועל רמת־גן וואשאש־ג'ור, יתקיים היום ב־4 אחה"צ בבודפשט.

בהתמודדות הראשונה, בשבוע שעבר בתל־אביב, לא התאמצו ההונגרים המצויינים, מחזיקי גביע הטורדציה האירופית, לנצח — 25:32.

מאחורי הקלעים

בניסטר מצטיין ב... שחמט

ה"פטנטים" יוצאי־הדופן של אלן לונין * החוגרים לא העזו לשתות בירה * לנדאו בא לעודד את... הפועל בת־ים * שריר לא הגיע לבית־הקפה * הפועל דימונה מתלבטת אם לצרף את אביטן * מי מעליט תוצאות?

* * * קני ("חיה") בניסטר, כדורסלן הפועל חולון, הוא גם שחקן שחמט מצטיין. בניסטר נרשם לאליפות חולון ומהווה אטרקציה. כדורסלן אמריקני נוסף המכבב על "שולחן המלכים". הוא רון דייויס מבית"ר ת"א, המעיד על עצמו: "אני שחקן לגמרי לא רע" — דיווחו של יצחק ויסהוף * * * מאמן הפועל חולון בכדורסל, מולי קצורין, היה אחד המועמדים לשמש כעוזר־מאמן הנבחרת הלאומית, לאחר שהמאמן הלאומי צבי שרף תבע הפסקת שיתוף־הפעולה בינו לבין עוזרו במשך זמן רב, משה וינקרנץ. מיכאל (מישקה) לפרדון, שמונה כמנהל הנבחרת, החליט שלא להתערב בהצבעה בוועדה המקצועית בטענה שהוא וקצורין משתפים פעולה באותה אגודה * * * אגב, כאשר הועלה שמו של רני בהנא בוועדה המקצועית כעוזר המאמן הלאומי היה היחידי שהתנגד לו משה קובר. איש מכבי חיפה * * * עשרה ימים גדושי־אירועים היו למאמן רני בהנא. תחילה מונה כמאמן נבחרת אס"א; לאחר־מכן הודח מאימון הפועל חיפה, ולבסוף מונה כעוזר־מאמן הנבחרת הלאומית * * * האמריקני אלן לונין הוא כנראה אחד המאמנים המוזרים בארץ. הוא הנהיג דברים בלתי־שיגרתיים באימוני הפועל חיפה. למשל, שחקנים ש"מזייפים" באימונים לא מתלבשים בין ה־12. הקורבן הראשון היה אבנר שם־טוב, שכלל לא התלבש במשחק הליגה נגד מכבי ת"א. ביום רביעי ערך לונין אימון בן ארבע שעות. הכדורסלנים "נפלו מהרגליים". בגלל האימון המתמשך בוטל אימון קבוצת הנוער והשחקנים הצעירים חזרו כלעומת שבאו. כבר באימון הבכורה חילק המאמן האמריקני לשחקנים דף מודפס באנגלית עם הוראות כיצד לשמור בהגנה. יוסף גלזר מספר שאחרי שלונין הירבה לעשן באימונים ובחוזהו הוכנס סעיף האוסר עליו את הדבר מצא המאמן פטנט מקורי להערים על סעיף זה. כל חצי שעה הוא מכריז על "הפסקת שתייה", והוא עצמו ממהר למסדרון כדי לחסל סיגריה * * * עכשיו כבר מותר לגלות מי היה השושבין להחתמת לונין בהפועל חיפה. זהו הכדורסלן הבין־לאומי של הפועל ת"א, ובעבר שחקן הפועל חיפה, ג'ון ויילים. השניים התיידדו ווויליס שיגר לחיפנים. באמצעות איש קשר, את שמו של לונין * * * בתום משחק הליגה בין מכבי ת"א והפועל חיפה (77:107), נערכה מסיבת עתונאים. כרגיל, בהיכל ביד־אליהו. לונין התלונן: השופטים "עוזרים" למכבי ת"א לנצח. אמנון אבידן, יו"ר הוועדה המקצועית של מכבי ת"א, רגז והשיב: "תראו מי מדבר... הוא נמצא בארץ כמה חודשים וכבר מתנהג כאילו נמצא שנים בישראל... מישהו דאג לפטם אותו בשקרים"...

* * *

האכזבה של גרשון

* * * מאמן מכבי חיפה בכדורסל, פנחס גרשון, נראה בשבוע שעבר כאילו חרב עליו עולמו. מקורביו ידעו לספר שנצחון ליגה על הפועל ת"א היה חשוב לו מכל נצחון אחר. ההפסד המרומה (88:61) דיכא אותו לגמרי. בעונה שעברה היה אחד המסמרים שננעץ ב"ארונו" של גרשון הפסד הפועל ת"א, אותה אימן, ל... מכבי חיפה. זאת אחרי שהפועל ת"א הוליכה 19 הפרש תשע דקות לסיום * * * לאחר שכדורגלן־עבר, מיכאל (מישקה) לפרדון מונה כמנהל נבחרת הכדורסל, מצא יוסף גלזר כדורסלן־עבר שמנהל קבוצת כדורגל. זהו אלי אריז (לשעבר מנגה), הרכז הלהטוטן של מכבי חיפה בשנות השישים. המנהל כיום את קבוצת הנוער של מועדון־כדורגל נוה־יוסף בליגה הבכירה לנוער. בשורותיה משחק בנו * * * הישג נאה רשם לזכותו כדורסלן־הציר של הפועל נהריה, אילן וקנין, כאשר בנצחון־החוץ על מכבי בת־גלים (66:83), ניצל 14 מ־15 זריקות עונשין וקלע 19 נקודות במשחק כולו. כוכב נהריה ג'ף דוה, המצוע בקרסולו, שגרר רגל, הוכנס ע"י מאמנו רוני שיפמן שש דקות מהסיום ביתרון בת־גלים, וסייע לנהריה להשיג את הנצחון * * * אין סנטימנטים. זאת הוכיחו שתי כדורסלניות הפועל גבעת־חיים, שקבוצתן טרם נוצחה בליגה הלאומית לנשים. זיוה רון ורונית דימנט, שסייעו לנצח את קבוצת־העבר שלהן, הפועל חיפה. השתיים הצטיינו בקליעות. מי שמאמן את הפועל גבעת־חיים הוא יואב מינין. מאמן... הפועל חיפה לשעבר * * * אורלי קסטן, כדורסלנית מכבי ת"א, מתגוררת בפרדס־חנה. ברוך תורה ממשחק־הליגה עם הפועל גלבוע (65:91), ערכה לחברותיה מסיבה בביתה — סיפורו של יוסף חכם * * * מאמן הכדוריד, אלכס ברוייאר היה המלווה של קבוצת ואשאש־ג'יור ההונגרית בכדוריד, ששיחקה נגד הפועל רמת־גן בגביע־אירופה (25:32) ברוייאר סיפר לכתבנו יוסף חכם כי ההונגרים הירבו לשתות משקאות קלים. הם הסתכלו בקנאה על הבירה הישראלית אבל היו כל־כך ממושמעים עד שלא ביקשו כלל לטעום אותה * * * במהלך המחצית השנייה היה השחקן ההונגרי זולטן קארד מתוח במיוחד. הוא חיפש בכל פינות האולם את הכדור עמו התאמן בהפסקה ולפתע נעלם. הכדורוידן נבהל. לטענתו זה כדור יקר מציאות מאחר ששיחקו בו בגמר אליפות העולם בלוזאן, במשחק בו נוצחה הונגריה ע"י יוגוסלביה (24:22) * * *

"יאשין" שבר את ידו

* * * השם אברהם בואנו אינו אומר דבר לחובבי הכדורגל בארץ. אבל השם "יאשין" מוכר להם. לא, אין זה השוער הסובייטי האגדי לב יאשין, אלא האוהד נמוך־הקומה של הפועל ת"א, המלווה אותה בכל משחקיה וקופץ ומחבק את הכדורגלנים לאחר שהם מבקיעים שער. "יאשין" יוצא אפילו עם הקבוצה למחנות־אימונים באירופה. הוא פשוט חלק מהנוף. בשבוע שעבר ארע מקרה מצער. אלי כהן שבר ל"יאשין" את ידו. תחילה זה היה בצחוק, אבל כאשר לפתע הבחינו השחקנים כי ידו של האוהד נשברה, נתקפו חרדה. עכשיו מסתובב יאשין עם גבס על ידו * * * גיל לנדאו, חלוץ הפועל ת"א — מספר מרדכי חביב — ניצל ביום שלישי את העובדה שקבוצתו התאמנה בשעות הבוקר והגיע בשעות אחה"צ למגרש לורוס בחולון כדי לעודד את הפועל בת־ים בליגה א', במשחק הדרבי שלה נגד הפועל ירוחם. לנדאו אף אירגן מקהלת־ילדים לעידוד בת־ים. ללנדאו חברים רבים בהפועל בת־ים. באותו משחק הופיעו בהרכב הראשון לא פחות משישה שחקנים ששיחקו בעבר בהפועל ת"א: השוער משה מרקוביץ, המגן נמרוד דרייפוס, הקשרים דרור מזור ודוד נמני והחלוצים בני רובין ומאיר בן־גיגי. שאף, כבש את השער־הנצחון (0:1). הוסיפו לאלה את המאמן אריה בזזינו ותבינו מדוע לנדאו מקורב כל־כך לקבוצת עיר מגוריו. * * * קבוצת הוותיקים של מכבי ת"א כוללת שמות זוהרים כגיורא שפיגל, צבי רוזן, דרור ברינור, ירון עוז, שמשון לבקוביץ, רחמים טלבי, מיקו בלו, דור קרקו, מאיר נמני, נסים בכר ואחרים. קבוצה זו ממשיכה בפעילותה כאורח סדיר ואף שוקלת ברצינות רבה להירשם בעונה הבאה למשחקי הליגה. כמה מהוותיקים עדיין פעילים בליגות: לבקוביץ משחק בהפועל הרצליה. ירון עוז במכבי הרצליה וצבי רוזן רשום בהפועל קרית־שלום. הכוונה שיקבלו בעונה הבאה שחרור וישחקו ביחד בליגה בשם "מכבי ותיקים ת"א". אגב, לקבוצה זו לא תהיה בעיית מאמן. כמעט כולם מאמנים מוסמכים שלבטח יוכלו לבצע רוטציה * * *

מאבק בין "שפרים"

* * * שני "שפרים" חיסלו בשבוע שעבר אי־הבנות ביניהם: עמנואל שפר, יו"ר ארגון המאמנים, ואורי שפר, מנהל בית־ספר למאמנים. השניים נפגשו במכון־וינגייט בנוכחות מנהל רשות הספורט, יריב אורן וראשי ההתאחדות לכדורגל, היו"ר שאול סוויירי והמ"מ עזריקם מילצין. הרקע לסיכסוך: עמנואל שפר טען כי יש עודף של מאמני־כדורגל ולא צריך עוד קורסים ואילו אורי שפר התלונן על חוסר מאמנים. * * * בבית־הקפה של שלמה ודוד, מנהלי מכבי יבנה. השוכן ברחוב הארבעה, מתחת למשרדי הוועד האולימפי. היה בשבוע שעבר שמח בעקבות משחק־השערוריה ביבנה, בין מכבי יבנה ומכבי נתניה (1:1), בו הורחקו שלושה שחקנים. השופט צבי שריר, המרבה לבקר בבית־הקפה, לא נראה. כן נעלמו מהנוף פעילי בית״ר נתניה, שהירבו לשבת במקום, וכן שייע פייגנבוים. העסוק באימון הפועל ירושלים. דמות חדשה שהופיעה — מוטל'ה שפיגלר * * * במחלקת הכדורגל של מכבי חיפה חידשו את המנהג של הטלת עונשים מקוריים על כדורגלנים שסרחו — מדווח יוסף גלזר. העונש הוא כאילוץ הכדורגלן להזמין את חבריו לארוחה על חשבונו. לראשונה הוטל העונש העונה על משה סלקטר. בעבר הוטל עונש דומה שלוש פעמים על רפי אוסמו (הגדול). ועל כדורגלנים נוספים * * * דיין ביה"ד המשמעתי מיכה ויתקין ביקש להטיל עונש ראריוס על בית״ר ירושלים, לאחר שאוהדיה מרבים לזרוק רימוני־עשן, אולם מאחר שהסתבר לדיין כי מגרשה הביתי של בית״ר ירושלים, העונה הוא איצטדיון בלומפילד. אמר בבדיחות־הדעת: "אם אטיל עליהם עונש ראריוס הם עלולים לחזור לימק"א... לכן הטיל עונש הרחקה על־תנאי ל־50 ק"מ. הן מבלומפילד והן בימק"א — דיווחו של אשר גולדשלגר * * * הפועל דימונה, המשתרכת בתחתית טבלת הליגה הארצית בכדורגל, מתחבטת בבעיות קשות עם חלוצים. מוטי חביב מגלה שבאחרונה הוזכר שמו של הבין־לאומי שלום אביטן, כמי שמועמד לחזק את הקבוצה. אבל חלק מחברי ההנהלה התנגד בתוקף לביצוע ההעברה, ואביטן נשאר בינתיים חסר־מעש * * *

מנסדורף בשורות אל־על

* * * עמוס מנסדורף, הטניסאי מספר 1 של ישראל, פועל בשורות אל־על. כתבנו מוטי חביב ששב בשבוע שעבר מאוסטרליה מספר כי בטיסות אל־על מופיע מנסדורף על המירקע ומספר על התקדמותו עד הגיעו למספר 1. במהלך תשדיר השירות מוקרנים סרטים על מגרשי־הטניס בארץ והפעילות בהם. את מנסדורף מראים באימונים ובמשחקים מוצלחים * * * על מצבו העגום של ענף הרמת־המשקולות יעיד סיפורו של יוסף גלזר: מכבי חיפה זכתה במקום השני במחזור הפתיחה בליגה הלאומית על־אף שהיה חסר לה משקולן להשלמת ההרכב. בלית־ברירה שיתפה את מאמנה אנדריי וולצר, בן ה־40, שאינו פעיל שנים רבות * * * המאמנים הוותיקים חוזרים לפעילות בהפועל קרית־חיים: ראשון מאמן הרמת־המשקולות, טוביה סוקולסקי, ואחר־כך חזר מאמן ההיאבקות, זאב זיגלבוים. גם את קבוצת הנוער בהיאבקות מאמן מיכאל גורפינקל (גור), שהיה אלוף ישראל * * * דו־שיח חריף התנהל בין עמנואל בן־עמרם, יו"ר איגוד הקליעה, לבין תומאס למפרט, יו"ר היחידה לספורט הישגי. בן־עמרם טען כי היחידה משתלטת על הספורט בעוד שלמפרט הגיב שבן־עמרם מסתיר את תוצאות הקלעים באליפויות, ובעיקר באליפות העולם האחרונה, מאחר שהיו גרועות * * * הכדורעף הישראלי קיבל לאחרונה תגבורת רצינית עם הגיעו־שובו של ד"ר מארק ורטהיימר, איש הכדורעף שסיים את לימודיו בגרמניה וכיום מטפל, בין השאר, בצעירי הכדורעף המתוגנים במכון־וינגייט * * *

פינה סזיפית

איך מחליטים

החלטות, תורת ההחלטות. מי מחליט עבורנו? האם בכלל קיים ביישוב המאורגן שלנו גוף החושב ועוזר למחליטים להחליט? ההרהור הזה קינן בי לאחר שגיליתי, כמה גופי חשיבה וייעוץ ממשלתיים עומדים לרשות האמריקנים. ניסיתי לבדוק מי הם הגופים החושבים אצלנו. או מי הם הגופים המעניקים למחליטים אסטראטגיות אפשריות רב־תחומיות, ומי בכלל יושב וחושב על מטרות לאומיות? גיליתי שאין!

אינני יודע מה מצבכם בעקבות הגילוי הזה, אבל אצלי מבצבצת אותה בועת זיעה קרה, המעידה בדרך כלל שאני עומד להיכנס לסינדרום ההיסטריה הידוע שלי, והפעם הוא יהיה מהול כנראה במנה לא קטנה של פחד הישרדות.

מי לכל הרוחות חושב בגדול על הדרך האסטראטגית שעל־פיה צריך יישובנו הקט לנהוג בעניין הסיוע האמריקני, מזכרי ההבנה הטכנולוגיים עם האמריקנים, הלביא, מלחמת הכוכבים, האינפלציה, ורמת השירותים בבית־הקברות בחולון? חמישה אנשים שאין ביניהם כל קשר, מעולם לא היה קשר, וזאת על אף שההחלטות הספציפיות שהם נאלצים לקבל, על־כורחם כמובן, קשורות בקשר ברור, ואמורות לינוק מאותה אסטרטגיה גדולה שאיננה. הייתם פעם בשירותים בבית־הקברות בחולון?

הרוצח הרביעי

הסימפטומים של מחלת אלצהיימר דרמאטיים מספיק — בתחילה שיכחה של חפצים קטנים כגון: מפתחות ותאריכים, אחרי כן בלבול מעמיק והולך, עוינות ודכאון. לאחר הפתיחה הזאת, שוקעים מוכי האלצהיימר בתלות "ילדותית" עד לשלב שהם אינם מסוגלים לשבת, לדבר או ללכת לשירותים, משהו הדומה לסניליות.

הקושי הגדול בקשר למחלה טמון בעובדה, שאין כל אפשרות לזהות אותה כל עוד החולה בחיים. רק לאחר מותו ניתן לבצע אוטופסיה שתביא לבדיקת סיבי עצבים בגרעין המוח, ובעזרתה ניתן לקבוע אם החולה היה נגוע במחלת אלצהיימר. כלומר, קביעת סיבת המוות בלבד. כיום מוכרת המחלה כרוצח הרביעי בממדיו באמריקה.

הסיבה למחלת אלצהיימר ואופן ריפוייה הם עדיין בגדר תעלומה. בשבוע האחרון נולדה בוושינגטון פריצת דרך חשובה, כאשר נמצאה דרך לקבלת אינדיקציה איבחונית לזיהוי מחלת האלצהיימר בעוד החולה בחיים. הממצא הזה, יש בכוחו להוביל לטיפול ושיפור בגורמי המחלה, וייתכן שבעתיד יביא גם לזיהוי מקורות המחלה.

האינדיקאטור ואותו אוסף סימנים שבעזרתם ניתן לאבחן את המחלה, שהוגדר על־ידי הביוכימאי פטר דייוויס, הינו סוג מסוים של חלבון, A 68. שנתגלה כי הוא מופיע במוחותיהם של חולי האלצהיימר וכן בנוזל השידרה שלהם. לא ברור עדיין אם אותו חלבון הוא גורם המחלה, אך ברור כמעט ללא ספק שהוא מהווה סימפטום ייחודי. אם אמנם העובדה הזאת תוכח סופית והקשר הייחודי שבין אלצהיימר והחלבון, ניתן יהיה לאבחן את המחלה תוך שנה מהיום.

המחלה עצמה אותרה לראשונה על־ידי הרופא הגרמני א. אלצהיימר בשנת 1906, לאחר שניתח את מוחה של אשה שסבלה מסניליות קלאסית. מאחר שהאשה המנותחת היתה צעירה יחסית לסובלים הטיפוסיים מסניליות, לא הוכרה המחלה אלא רק לאחר 1960. כיום מעריכים ש־5־10 אחוזים מהאוכלוסיה האנושית מעל גיל 65 לוקים במחלה.

פטר דייוויס מאמין שהמחלה מקבלת "עידוד", אם לא נגרמת, על־ידי גן אנושי פגום. החיפוש אחרי הגן מתרכז כיום בכרומוזום 21, שידוע כיום, כהופעה מעוותת שלו (מוכפל בשלוש) גורמת מצב חמור של עייפות.

שלוש חברות המייצרות תרופות כבר פנו אל פטר דייוויס, מתוך כוונה לפתח מבחן קליני לאיתור המחלה. על אף הפנייה הזאת, נראה שהנסיון הזה יתממש רק בעוד זמן רב.

קולוניאליסטים בדם

קיימות שתי דרכים לטפל בסרטן: האחת היא חיסול הגידולים, אם על־ידי טיפול כימי, או על־ידי הקרנה או על־ידי ניתוח. הדרך השנייה — על־ידי האצת המכאניזמים הטבעיים בגוף שמתפקידם להילחם בגידולים סרטניים. גן אנושי חדש, שעל גילויו פורסם בשבוע האחרון, יש בכוחו לגשר על הפער.

מהנדסים גנטיים מצאו כבר מספר גנים שתוצריהם עשויים להילחם בהצלחה בגידולים סרטניים. לדוגמא — האינטרפרונים למיניהם. הבעיה באינטרפרון טמונה בתופעות הלוואי שהוא מייצר כאשר הוא מופעל במינון אפקטיבי, תופעות חמורות לפחות כמו הסרטן עצמו. מצד שני, כאשר משתמשים במינון שאינו גורם תופעות לוואי, הוא לא אפקטיבי.

קבוצה שנייה שגילתה סימנים מבטיחים היא קבוצת ה"אינטרלייקן 2", שהספיקה בינתיים לאכזב.

אך הביוטכנולוגים לא נואשו. הם פיתחו דרך חדשה, הנקראת Colony stimulating Factors. במוח העצמות, שהוא בית־החרושת לדם של גוף האדם, התאים מתחלקים ומתרבים ותאי הכת שלהם הופכים לתאים שאנו מכירים בדם — כדוריות אדומות וכדוריות לבנות, המהוות חוד החנית של מערכת החיסון של גוף האדם. החלוקה והפיזור של התאים האלו, לפני כניסתם למחזור הדם, מופקדת בידי מספר חלבונים, שיש להם כנראה מערכת "שיקולים" מסוימת להעדפת תאים כאלו או אחרים. החלבונים האלה מהווים את אותה קולוניה חדשה.

לדוגמא — אריתרופואיתין, שהוא חלבון המעדיף תאים אדומים על פני האחרים. מכאן איפוא, שעל־ידי עידודו ניתן להתגבר על מחלות או תופעות המביאות לאנמיה חמורה (שהיא מחסור בתאים אדומים).

מתברר איפוא, שקיימים בקולוניה הזאת מספר חלבונים נוספים, שהם חשובים לענייני הסרטן. בעבודת מחקר מאומצת נתגלה גן עבור הפרותאין (חלבון), הנקרא — Gm csf המעודד תאים אדומים וכן שני סוגים של תאים לבנים, הגרנולוציטס והמונוציטס, שניהם לוחמים חשובים ביותר. "בתאים מתחלקים מהר", המהווים את הגידול הסרטני.

הגישה הזאת נוסתה בינתיים על קופים, והוכיחה הצלחה רבה. אין ספק, שתגבור יכולת מערכת החיסון של גוף האדם מהווה צעד חשוב במחלות נוספות, כגון איידס ואפילו דלקות מסוגים שונים, שאדם "חלש" אינו יכול לעמוד כנגדן. נחכה ונראה.

הסם המוזר

קוקאין הינו סם מוזר. המוזרות שלו נובעת משתי תופעות סותרות שהוא מייצר. האחת, תופעה דמוית אמפטאמינים הגורמת לעוררות מוגברת, והשנייה, מרדימה. מתברר, ששתי התופעות הללו אינן מנטרלות האחת את רעותה, ולכן איפוא, יכול הקוקאין להביא למוות פתאומי.

חוקרים מהמכון הלאומי לבריאות הנפש בארה"ב, ניסו להבין כיצד הקוקאין הורג. התשובה הקצרה שנמסרה עד עתה, הינה, שהאסון טמון בצורות החדשות שבהן מחדירים משתמשי הקוקאין את הסם לגופם. הצורה המסוכנת היא המודרנית ביותר — שאיפת הקוקאין מאותו גוש הנקרא על־ידי המשתמשים המקצועיים "קרייק". מתברר, שעל־ידי שאיפת הקוקאין, החומר מגיע אל המוח במהירות גדולה ביותר, על כל פנים מהר בהרבה מאשר בלעיסה (והשיטה האינדיאנית). המהירות הגדולה הזאת מביאה ליתר ריכוז במוח, שיכולה להביא למוות. אם על־ידי תעורת יתר ואם על־ידי הרדמת יתר...

צמח הקוקה — מרדים ומעורר גם יחד

מאת חיים אסא

שורשים גלויים

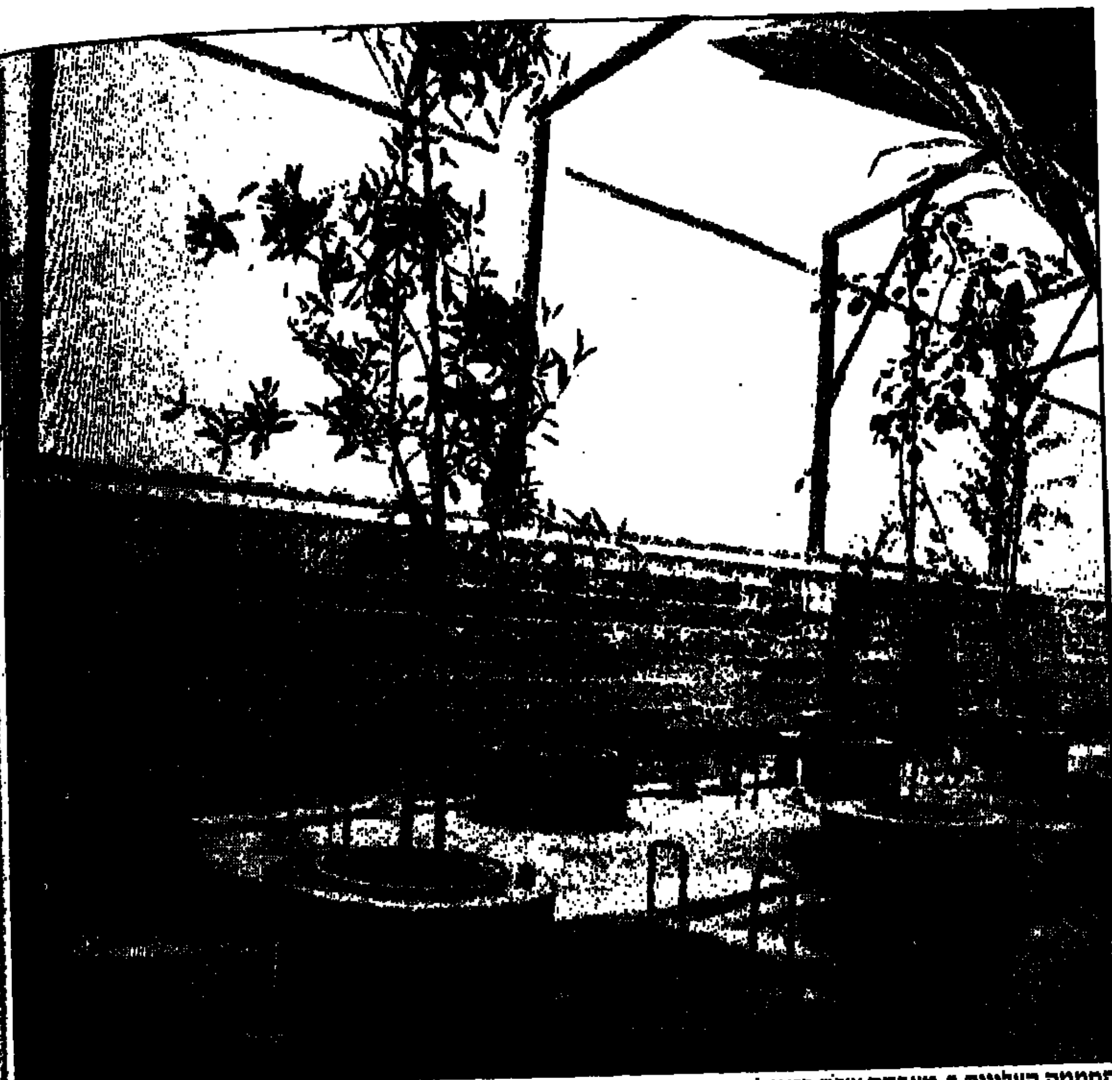
החממה העליונה ב"מעבדת שרה רסין לחקר שורשים" באוניברסיטת ת"א. עולם הנגלה ועולם הנסתר. השורשים נראים לעין במבנה התחתון

"המיסטיקה ביהדות מחלקת את היקום לעולם הנגלה ולעולם הנסתר. הגנים הבוטניים של האוניברסיטה הם מיקרו־קוסמוס של העולם הנגלה של חיי הצומח. מעבדת השורשים ע"ש שרה רסין מאפשרת לנו בפעם הראשונה גישה ישירה אל עולם הנסתר של חיי הצומח — אל המתרחש מתחת לרגלינו, מתחת לפני האדמה". דברים אלו אמר פרופ' משה מני בטקס חנוכת "מעבדת שרה רסין לחקר שורשים" בגן הבוטני של אוניברסיטת תל־אביב, במסגרת ארועי מושב חבר הנאמנים 1986. פרופ' מני השווה את חיי הצמחים לחיי בני אדם: צמחים כמו בני אדם זקוקים למזון ולאוויר, נלחמים במלחמת קיום נגד טפילים ומקיימים שיתוף פעולה סמביוטי עם חיידקים, מעבירים מסרים ביניהם ומעכבים גידול והתפתחות של מתחרים.

המעבדה לחקר שורשים בנויה כך, שהצמחים נמצאים בחממה עליונה והשורשים נראים לעין במבנה התחתון (בתנאים של מעבה האדמה). במעבדה אפשר לעקוב בו זמנית אחר התפתחות הצמחים בחממה העליונה ואחר התפתחות שורשיהם באולם התחתון. המעבדה נותנת אפשרות לעקוב אחר קצב גידולם של השורשים, צורת פריסתם בקרקע, דרך קליטת מים מינרלים ומזון, כיצד הם מייצרים הורמונים ומסננים מלחים בלתי רצויים להם מהקרקע.

"מתוך עשרים מחקרים הנעשים בנייצה של הצמח, רק אחד נעשה לגבי השורש. השורשים, למרות היותם איברים חשובים ביותר של הצמח — מוזנחים" אמר פרופ' יואב ויזל, מנהל הגן הבוטני, בטקס חנוכת המעבדה. "שורשי הצמחים הם איברי מפתח על פני כדור הארץ קיום החיים מותנה בהשגת יסודות מהקרקע והעברתם לביוספירה, כדי לספק את היסודות החיוניים לחיים על פני כדור הארץ".

נושא השורשים הוא עד היום נושא לא מוכר. להפתעת חוקרים, שורשי צמח שיפון שנחשפו מתחת לפני הקרקע התפרסו על שטח גידול של 255 מ"ר ואורכם יותר כ־600 ק"מ, כשקצב גידולם כ־5 ק"מ ליום. במעבדת השורשים אפשר יהיה לעקוב אחר כל שורש בנפרד: לקבוע יחסים בין השורש והנצר; לחקור השפעת גורמים שונים על חלקי השורש בתקופות של יובש; לבדוק איך ישפיעו תוספות של הורמונים לגידולם; לעקוב אחרי מליחות בקרקע והשפעתה על השורשים. עד היום יש הרבה יותר שאלות מתשובות. מדידות נעשו רק במספר מצומצם של שורשי צמחים. מדידות של חילופי מזון מהקרקע נעשו אולי, ב־5 צמחים. במעבדת השורשים מגדלים כיום צמחים מסוגים שונים: עצים כמו זית, אורן ואלת המסטיק, צמח נוי: הרדוף, פיקוס ודקל השמן ולידם גידולי חקלאות: עגבניות, מלפפונים ותירס.

המעבדה לחקר שורשים הוקמה בתרומתה של הגב' שרה רסין. גב' רסין עוסקת כבר שנים רבות בפעילות למען הגנים הבוטניים והגן הזואולוגי. בעבר תרמה אוסף ציורי צמחים ובעלי חיים מפרי עטה לאוניברסיטה. השופטת דניאלה וקסלה, בתה של גב' רסין ברכה בשם המשפחה וגב' שרה רסין הצטרפה לברכות.

המעבדה תתרום למחקר האקדמי בה תרומה חשובה לתלמידי האוניברסיטה ולציבור הרחב שיוכל לבוא לראות ולהבין הנעשה בעולם הנסתר שמתחת לפני האדמה.

מתוך כתב־העת "אוניברסיטה" של אוניברסיטת תל־אביב

ועדה לאומית למחקר

נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, פרופ' יהושע יורטנר, מציע להקים ברחיפות ועדה לאומית למחקר מדעי. עיקר ענינה של ה"עוד ועדה" הזאת יהיה — טיפוח הצטיינות מחקרית, בחירת תחומי מחקר שיהיו פריצות דרך תוך עשר עד חמש־עשרה שנה מהיום, ועוד כמה דברים טובים. פרופ' יורטנר צודק.

עוד הוא מציין, כי הולך ומתרחב הפער ברמה התרבותית והמדעית בין היהודים בישראל ובין הריכוזים היהודיים האחרים בעולם.

מעניין אם הוא חושב שועדה כזאת תזיז את המצב... נו? אז איזה פוליטיקאי יאשר לו להקים ועדה כזאת, ויספר את זה לכל עיתונאי מצוי כדי להוכיח את נאורותו. ומי יהיה בוועדה? כולם יודעים. אני מוכן לומר אפילו מי תהיה המזכירה. רק הפרופסור עוד לא מבין על מה מדברים כאן... אבל למה שנהיה רעים? גם הוא ממלא את תפקידו.

פרופ' יהושע יורטנר. נשיא האקדמיה למדעים. ממלא את תפקידו.

רצח באלף־בית

מאת ארנון יפה, פאריס

שלושה כדורים. שתי טרוריסטיות צעירות ירו בדם קר בראש נשיא חברת המכוניות "רנו" ג'ורג' בס. מבשרים תופעת טרור חדש בצרפת: "טרור אירופי". זהו לשם הרג, מהדורה צרפתית אכזרית של "באדר מיינהוף" הגרמנית.

צוות הטרור "פעולה ישירה" שוב ... על הפשע במליצות מהפכניות. הקבוצה הכריזה מלחמה על הממסד הצבאי־התעשייתי־פוליטי בצרפת. שתי הרוצחות פעלו בקור־רוח. הן ארבו לקורבנן בפתח מעונו. בס ירד מה"רנו 25" שלו, פסע לעבר הפתח. אחת מהן התקרבה אליו, היא ירתה בראשו שני כדורים ממרחק חצי מטר. הוא קרס גוסס. אך ירתה בלבו כדור נוסף כמכת־חסד. חברתה חיפתה עליו והבריחה עדי־ראייה.

בשביל "פעולה ישירה" בס מתבוסס בדם על מדרכה במונפרנאס הוא "סמל הדיכוי התעשייתי־צבאי". למעשה, זה נשק ניהליסטי חסר־שחר. לא אלימות המבוססת ממשנתו של מארכס. הרוצחות שייכות לקומץ מתוסכלים אבודים שנטלו לעצמם זכות לרצוח בשם פרולטריון פריזאי, על הפועלים שהם מתיימרים לייצג. הם מטילים רק אימה וגועל־נפש. אין להם שום שורשים חברתיים ופוליטיים. הם תלושים לגמרי מכל מציאות חברתית. אולי משום כך הפכו לרוצחים. האוטופיה המהפכנית ממאי 68 הפכה אותם לרוצחים מקצועיים. הם ... פה ושם.

הרצח זרע הלם ותסכול בחוגי השלטון והתעשיה בצרפת. השלטונות שוב מופיעים חדלי־אונים. ראש הממשלה, ז'אק שיראק, הבטיח נקמה בשעה שרכן על גופתו של בס על המדרכה הרטובה. כעבור קריאה טלפון למשטרה הודיע קול אלמוני: "תמצאו כרוזים בתחנת המטרו השכנה". בתחנה, כמה מטרים ממקום הרצח, הונחו הכרוזים בשם "קומנדו פייר אוברני" ("פעולה ישירה"). על הכרוזים לא הופיע שום הסבר על מניע הרצח. המשטרה, כמו תמיד, תועה באפלה. המרצחים נקראו "לשתף פעולה" עם המשטרה, במצוד על שתי הרוצחות של נשיא "רנו".

שר הפנים הצרפתי, פסקוא, הבטיח מיליון פראנק למי שיביא מידע על המשוחררות ועל ארגון הטרור "פעולה ישירה". שתי הרוצחות עדיין לא זוהו. דיוקני שתי צעירות ממייסדות "פעולה ישירה", נטלי מינגון וג'ולי אוברון, ייתלו על כל קירות צרפת, אף כי עדי הראייה לא זיהו אותן כרוצחות. מינגון היא אהובתו של ראש האגף הבינלאומי של "פעולה ישירה", ז'אק מארק רוייאן. אוברון היא אשתו של מחבל הקבוצה שנעצר לפני שבועיים יחד עם ... מהרוצחים היהודים המואשמים ברצח שני שוטרים. פסקוא יכול היה, אם רצה, לפרסם גם צילומי עירום של ג'ולי אוברון שהופיעו לפני כמה שנים בשבועון "פארי־מאטש" אחרי שזכתה לחנינה מהממשלה הסוציאליסטית. הפצת צילומיהן פירושה כאן, כמשקפת את חדלות־האונים של המשטרה נגד טרוריסטים אלה, הפועלים תחת אפה.

"פראנס סואר" מסר, כי "פעולה ישירה" קשור לארגוני טרור ערבים ופלשתינים. אין מוציאים מכלל אפשרות כי שיראק כבר שיגר שליח אל השירותים הסוריים, לנסות לשכנעם להסגיר לו את ראשי "פעולה ישירה". הקבוצה הגישה סיוע למחבלים של "הסיעות המהפכניות החמושות הלבנוניות" והיתה קשורה לחזית העממית של ד"ר חבש. באפריל, אגף של "פעולה ישירה" רצח מנהל חברת מחשבים אנגלי על־פי הזמנת השירותים הלוביים. ב־1980 נעצרו ראשי "פעולה ישירה" בפתיון שטמנה להם המשטרה. הם הובלו למארב, לאחר ששוטרים שהופיעו כאנשי ארגון קרלוס, קבעו איתם פגישה על מנת לתכנן את פיצוץ סכר אסואן במצרים. מאז שחרורם, איבדה המשטרה את עקבותיהם. ב־1982 הם ביצעו התנקשויות נגד מוסדות ישראליים ובתי־עסק יהודיים בפאריס. ג'ולי אוברון נטלה חלק בירי על המשלחת הצבאית הישראלית בפאריס. לאחר מכן, פעלו תקופה בבלגיה ובגוראק.

הלם ותסכול בחוגי השלטון והתעשיה בצרפת בעקבות ההתנקשות בחייו של נשיא "רנו". האם שיראק כבר שיגר שליח לשירותים הסוריים כדי שיסייעו להסגרת "פעולה ישירה" האחראית לרצח?

אחד המומחים לארגוני טרור גילה, כי אפשר לחזות מראש את קורבנות "פעולה ישירה" על־פי סדר א"ב. הם התחילו ב־א' ועברו כבר ל־ב'. עמיתיהם הגרמנים מ"פלגי הצבא האדום" התחילו מהסוף ב־"Z". שמו של קורבן הרצח הראשון, גנראל אודראן, התחיל באות א'. ניסיון הרצח השני נגד גנראל בלנדה — באות ב'. אחריו ניצל בנס מכדוריהם סגן נשיא התאחדות התיאטרונים בארגנה. גם שמו של קצין משטרה בכיר, שנהרג בפיצוץ במטה המשטרה בפאריס התחיל באות ב'. ביום שני, שלושה כדורים נקבו את בס. המשטרה מנסה לפענח את הרציחות סיפורי אגטה כריסטי — מי יהיה הקורבן הבא בתור. על־פי חישוב זה, שמו של הקורבן הבא בצרפת יתחיל באות "ס", ובגרמניה יעברו ל־"W".

פסקוא מסר על הידוק שיתוף הפעולה עם המשטרה הגרמנית נגד הטרור האירופי. אך שתי המשטרות נראות חדלות־אונים מול הטרור של דור רוצחים חדש. בני 25 — 30 שהיו ילדים במאי 1968, אינם מאמינים בשיתוף פעולה זה. כל מדינה מנסה להדוף את הטרוריסטים אל מחוץ לגבולותיה. הצרפתים ניסו להתחמק מטרור זה באמצעות מתן מחסה לטרוריסטים מבוקשים. עתה הם משלמים מחיר. טרוריסטים איטלקים מה"בריגדות האדומות" וגרמנים בשנות ה־70 שרצו פה במגמה לקנות שקט בצרפת. שלטון ז'יסקאר דסטאן העניק מקלט ל־300 טרוריסטים של "הבריגדות האדומות". עכשיו אומרים בכמה מאות אוהדים שמעניקים סיוע לוגיסטי ומחסה למחבלי "פעולה ישירה". מכל מקום, הם פועלים כדג במים, חרף היותם קומץ רוצחים שרידים של אנשי שמאל נוסטלגים מתקופת מאי 68'. מנהיגי מרי הסטודנטים כאלן גיסמאר, גינו את פעולותיהם כפשע ריאקציונרי. הפרולטריון שבשמו הם פועלים — פוחד מהם. אך מדיניות הדיכוי הנוקשה של שלטון הימין נגד מהגרים, פועלים וסתם מסוממים, עלולה להזין טרור חדש זה. היא יוצרת אקלים שמצמיח אלימות. חוסר־מוצא תמיד מוביל לאלימות. בס היה מוציא לפועל של מדיניות זו במפעלים. חייליהם הם בעיקר נשים. גם ברצח בס ריווחו העדים על שתי נשים שנראו יורות בראשו ובחזהו של נשיא "רנו" שלושה כדורים מאקדחי 9 מ"מ. אחת, נמוכת קומה עם שיער קצר, נשמעה קוראת בצרפתית רהוטה. כל העיתונים הדפיסו על פני עמוד שלם את צילומו של בס שרוע על המדרכה שותת־דם מראשו.

כמו תמיד כאן, פעולת הטרור מתקבלת כמסר פוליטי. השלטונות והעיתונאים מתאמצים לפענח בכל מיני הסברים איזה מסר, פרט לזוועה: אולי דווקא מחפשים היגיון לאי־היגיון. המשטרה עדיין לא הצליחה לשים יד על שום טרוריסט אחד מפלג מסוכן זה של "פעולה ישירה". בליון עצרו שלושה פעילים מקומיים שביצעו שוד בנקים, אף לא נגעו בפלג הרצחני, אנשיו רצחו לפני שנתיים את ראש אגף יצוא הנשק במשרד ההגנה הצרפתי, גנראל אודראן, וניסו להתנקש בחיי גנראלים ופטרונים. "פעולה ישירה" הודיעה במסמך עוד במאי על תיכנון חיסול ראשי הממסד התעשייתי־צבאי בצרפת. המטרה לא נבחרה במקרה. בצרפת הפכו מנהיגים תעשייתיים מצליחים כמו בס, לאלילים שסוגדים להם.

פועלי "רנו" דיברו בבוקר בשערי בית־החרושת נגד הרצח, חרף הנוקשות של בס שפיטר 21 אלף פועלים. בס מונה במיוחד למנהל "רנו" במשימת שיקום המפעל בקיצוץ מה שכינה "הענפים הרקובים שלו". תוך שנתיים, צמצם את ההפסדים מ־12 מיליארד פראנק ל־5 מיליארד פראנק במדיניות נוקשה. "רנו" עדיין מפעל חולה, שקוע בחובות. פועלים אמרו בשער, כי הרצח לא יפתור את הבעיות. בטאון המפלגה הקומוניסטית "להומאניטה" כתב, כי "דם נשיא החברה המושלך אל תעלת הביוב לא יפתור את בעיות מאבק המעמדות". הטרוריסטים כמובן מתיימרים לייצג את מאווייהם. הם רחוקים מהם. אך הופעתם האלימה מיוחסת לשקיעת הקומוניסטים עצמם ככוח הנותן פורקן לתיסכול מקופחים. המקופחים עוזבים היום לנפשם. השמאל התעצבן על הפקיעו בתביעתם את שמו של פייר אוברני. "ליברסיון" כתב כי זה שוד, כי תנועת הפועלים אשר "פעולה ישירה" מתיימרת להופיע כיורשתה, בחרה דרך הפוכה בתכלית, לא בדם־תחת־דם. אוברני היה מאואיסט, פועל "רנו", שנרצח על־ידי שומרים בשערי המפעל בשנת 1972, רוצחו, שומר השער, טרמוני, נרצח בתורו אחרי שתי שנות מאסר, בידי פרידריך אורייך, שזכה לחנינה מהסוציאליסטים. אורייך זה ביצע התנקשויות נגד מטרות יהודיות ב־1982. עכשיו הוא קשור לארגוני טרור פלשתיניים הסרים למרות סוריה, אך כופר בכל שייכות לפעולה ישירה. בביקור בסוריה בסתיו, הוא התקבל על־ידי ראשי המודיעין הסורי. אורייך הוא דוגמה חיה לסלחנות שלטונות צרפת כלפי טרוריסטים. הם נחשבים פה לילדים סוררים הראויים להכנה. גם הטרור הפנימי שולטת פה תזה, כי יחס מפייס ימתן את להט הטרור. הנשיא מיטראן, שמצא את כל הקבוצה בבית־כלא, חנן אותם ב־1981 במחשבה כי הם קורבנות שלטון הימין. ג'ולי אוברון נטלה חלק בירי על המשלחת הצבאית הישראלית בשידורי רוצחים להטמין פצצות ולהלום בצרפתי הפשוט ברחוב ללא הבחנה. במטרה לסחוט שינויי מדיניות במזרח־התיכון והכרה בארגונותם על לבנון. "פעולה ישירה" הולמת בלב הממסד התעשייתי־פוליטי־צבאי הצרפתי. המעסיקים הגדולים רועדים מפחד. בס אולי שילם בחייו על סירוב להקיף עצמו בשומרי־ראש. הוא היה מטרה קלה עם הרגלים קבועים. חברות שומרי הראש לא יכלו לספק את הביקוש לאבטחה.

כל המכוניות המשוריינות, מרצדסים ו"רנו 25" נחטפו מן השוק. המעסיקים הגדולים הפכו למטרת סיגוע. פרשנים צרפתים סבורים, כי הכניעה לטרור הסורי עודדה את "פעולה ישירה" להלום ברצח ראוותני בפאריס. דומיניק מויסי מהמכון למדיניות חוץ אמר, כי "צרפת היא בת־ערובה. מטרה קלה לטרור הערבי והפנימי". זה אתגר חדש לשיראק. נבצר ממנו לפייס טרור זה בעסקות. כניגוד לסורים שסחטו שינויי מדיניות צרפת במזרח־התיכון, "פעולה ישירה" חותרת להשיג יעד מעשי. היא חותרת לזרוע פחד, מבוכה ובלבול בחיסול אישי של סמלים חברתיים.

ג'ורג' בס מתבוסס בדמו. "סמל הדיכוי התעשייתי־צבאי"

ניצנים נראו בחו"ל

מאת חנה איש־הורביץ, ניו־יורק

אוטובוס מלא ילדים עושה את דרכו מכפר אתא לכפר תמרה שבגליל. ילדים יהודים נוסעים לפגישה עם ילדים ערבים. בספסלים האחרונים מתרכזים הבנים. עיניהם נעוצות בחבריהם. חיים אומר: "אנחנו נוסעים אל ערבים! אתם יודעים מה יש להם? הוא מעביר את ידו על צווארו בתנועת שחיטה ומשמיע גרגור מאיים.

הנערים מצחקקים בעצבנות, וחיים ממשיך: "כשנהיה שם, אל תפנו את ראשכם, כי "כחח"; הוא שוב מסמן תנועה של שחיטה, וחבריו כבר ממש מבוהלים. ובינתיים, האוטובוס מגיע לתמרה: הילדים יורדים מהאוטובוס: ילדי תמרה כבר מצפים להם, נישאים נאומים, ולאחריהם כל ילד יהודי הולך עם ילד ערבי, להתארח בביתו.

בשעה הנקובה התאספו ילדי כפר אתא באוטובוס, כדי לחזור הביתה. רק חיים לא בא. חיכו שעה ושעתיים, והנה הופיע חיים, בליווי מתאים, הילד הערבי שאירח אותו; שניהם קורנים ומחייכים. חיים מתנצל על האיחור: "היה נהדר", הוא אומר. "לא הרגשתי איך הזמן עבר: אבא של חתאם מאד מזכיר לי את סבא שלי".

סיפור נחמד זה סיפר רבי ברוס כהן, איש צעיר, דינאמי וקורן אהבת־אדם, לכמה מאות יהודים אמריקנים, שנאספו לפני כשבועיים בניו־יורק, כדי להעניק לו פרס לשלום. הוא

אלה חברי JEWS FOR PEACE, ארגון ותיק, הארגון היהודי היחיד בארצות־הברית שמטרתו הבלעדית היא קירוב השלום, בכל אתר ואתר. הארגון נלחם בשעתו נגד מלחמת ויטנאם, הוא נאבק למען פירוק הנשק — קונבנציונאלי כגרעיני — נגד עונש המוות, שעדיין נהוג בהרבה ממדינותיה של ארצות־הברית, והוא גם מסייע לאסירי מצפון בארצות־הברית, ביניהם סרבני גיוס.

את פרס השלום, הנקרא על שם מייסדו, רבי יהושע השל, הנהיג הארגון לפני שנתיים. ומטרתו — לכבד אדם שסייע בדרך יהודית להשגת השלום. הארגון גם פועל לקירוב לבבות בין יהודים וערבים בישראל. למטרה זאת הקים את פרוייקט ניצני שלום, שרבי כהן מנהל אותו. בראש הפרוייקט עומדת ועדת נאמנים, שיושב הראש שלה מתחלף ברוטאציה. היושב ראש הנוכחי הוא סלאח חלאבי מדליית אל־כרמל, קדם לו הרב דוד פורמן, ולפניו — מוניר דיאב.

מטרת ניצני שלום היא להפגיש יהודים וערבים בישראל, כדי ליצור הבנה ביניהם. הפרוייקט פועל באמצעות מתנדבים צעירים יהודים — אמריקנים וישראלים. עד כה שירתו בתוכנית 75 צעירים; כיום נמצאים בארץ 25 צעירים. המתנדבים האמריקנים מגיעים לארץ לתקופה של שנתיים, שבראשיתה הם עוברים שלב של התוודעות לתנאי הארץ; הישראלים משרתים 14 חודשים. לאחר הכשרה במרכז הפדאגוגי בגבעת־חביבה, עוברים משתתפי התוכנית לחיות ביישובים יהודיים, בעיקר קיבוצים. והם גם אמורים לחיות בתוך יישובים ערביים.

בפועל, חיה כיום קבוצה של מתנדבים בנצרת תחתית, אבל לא בבתים של מארחים, אלא בדירה משותפת, ובבריה לומדים את השפה ואת ההווי הערביים בדרך זאת. ברוס כהן — לשעבר עובד קהילתי בשכונת איסט הארלם הידועה לשימצה בניו־יורק — אומר, כי מנסיונו כעובד קהילתי למד, שניתן לקרב צדדים יריבים לא סתם על בסיס של רעיונות מופשטים: צריך להזמין אותם להשתתף בפרוייקטים משותפים, ששניהם ייהנו מהם. זוהי התפיסה, המנחה אותו בפעולות ניצני שלום. כדי לממש אותה, אומר רבי כהן, "אנו מחפשים את היחידים שרוצים לשנות את המצב, כדי שישמשו קאטאליזטור בקהילותיהם. אכן, לא הבאנו שלום לישראל או לעולם, אך לפחות התחלנו בתהליך חיפוש השלום". והוא מסיים את דבריו באומרו: "אם ירצה השם, אלחמדאללה, שניתן לערבי אחד וליהודי אחר את ההזדמנות להביט זה בעיניו של זה ולראות האחד את השני כיצורי אנוש".

נכח בטקס חתן טרי של פרס אחר לשלום — אלי ויזל. הוא אמר לאנשי ניצנים לשלום: "מה שאתם עושים הוא חשוב: אני לא בטוח שתוכלו לשנות את גורל העולם; אבל בישראל תהיה לכם השפעה: השפעה קטנה תחילה, שתגבר במשך הזמן, הן בין יהודים והן בין ערבים. אשר תגרום להתעוררות של יחסים הומאניים בין אדם לחברו. מידת אנושיותו של אדם היא כמידת יחסו כלפי אנשים אחרים"; ומסיים חתן פרס נובל: "יהדותנו תימדד בגישתנו לפלשתינים שסובלים, וביחסנו לעולם כולו, שמצפה לגאולה".

אלי ויזל. "לא תשנו את גורל העולם אבל תהיה השפעה קטנה"

פסק ודין | מאת א. אבישר

רק עקרת בית

בני הזוג חנניה ועליזה מתגוררים יחדיו בדירה ובה סלון, חדר ומטבח חסר דלת. לילה אחד ערכה המשטרה חיפוש בדירה. שוטר מצא מתחת למסילה, עליה עמד המקרר במטבח, חבילה ובה שש שקיות ניילון ובכל אחת מהן מנת קוקאין.

בית המשפט המחוזי בירושלים הרשיע את בני הזוג בעבירה של החזקת סם מסוכן. לחנניה נפסקו 20 חודשי מאסר, מהם 8 חודשים בפועל והיתר על תנאי. עליזה נידונה לשנת מאסר על תנאי וקנס של 200 אלף שקל. שניהם מערערים לפני בית־המשפט העליון. חנניה מערער גם על חומרת עונשו.

לכאורה, כאשר נמצא מקום שבו מצוי חפץ אסור, בחזקתם של שניים, יכול בית המשפט לראות כל אחד מהם כמחזיק החפץ. אך הכל תלוי בנסיבות המיוחדות של המקרה.

בני הזוג טענו, כי חנניה הינו זמר במקצועו ויש לו צוות של זמרים ונגנים, שמקצתם יתכן שעשו שימוש בסמים. לדבריהם, הבית פתוח לרווחה והזמרים, חמישה־שישה במספר, מסתובבים בו באופן חופשי וכל אחד מהם היה עלול להטמין את הסם. אך לא הוכח שניתן מפתח הדירה למי מחברי הלהקה, או שהללו הסתובבו בדירה כשאיש מבני הזוג לא נמצא בה.

לטענת פרקליטם של בני הזוג, גם אם מישהו מבני הזוג מעורב בעבירה המיוחסת לו, קיימת אפשרות שרק אחד מהם ביצע את העבירה, ולכן אין מנוס אלא לזכות את שניהם.

בבריטניה רווחה הגישה לפיה, כאשר נמצא חפץ אסור בבית המוחזק בידי בני זוג, מייחסים את ההחזקה לבעל ולא לאישה. גישה זו היתה מקובלת בבריטניה בימים בהם לאשה נשואה לא היו נכסים משלה ונכסי בית המגורים המשותף נחשבו בבעלותו של הבעל ובחזקתו. גישה זו אינה תופסת, בצורתה הכוללת, בארץ, כאשר לכל אחד מבני הזוג זכות לקניין ולעשיית דיספוזיציה ברכושו. מאידך גיסא, יכול נסיון החיים ללמד, בנסיבות מסויימות, שכאשר הבעל פעיל ב„יחסי החוץ" של התא המשפחתי והאישה היא רק עקרת־בית, כוצעה עבירה של החזקת חפץ אסור על־ידי הבעל ולא על־ידי האישה.

שופט בית־המשפט העליון, השופט שלמה לוין, גורס כי יש ראיות חזקות הקושרות את חנניה לעבירה. ממכלול הראיות יוצא, שחנניה הוא המוציא והמביא בבית המגורים המשותף לו ולרעייתו, ואילו זו האחרונה היא רק עקרת־בית. לכן הרשעתו של חנניה בעבירת החזקת הסם שרירה וקיימת.

מאידך סבור השופט לוין, כי אין בחומר הראיות די כדי להרשיע את עליזה. לא נראה לו שהמקום בו הוטמן הסם, ושאר הנסיבות, קושרים את עליזה בהכרח לעבירה המיוחסת לה. העובדה שבעלה הורה לה לא למסור הודעה לפני אנשי המשטרה משמשת נדבך חשוב להרשעתו־הוא, אך אין היא יכולה להיות בעלת משקל רב כראייה נגד עליזה, על ידיעה ועל הסכמה למציאות הסם בדירה. בסופו של דבר עליזה היא עקרת־בית, והצטרפותה למעשה המודע של הטמנת הסם בדירה על־ידי חנניה היא אפשרית, אך לא הכרחית. לפיכך התקבל ערעורה של עליזה והיא זוכתה מעבירת החזקת הסם.

אך גם חנניה לא יצא בידיים ריקות מבית המשפט העליון. לדעת השופט לוין, לא הוכח ברורות כי הסם שנתפס הוחזק שלא לשימוש עצמי. לפיכך הופחת עונש המאסר של חנניה ל־4 חודשי מאסר בפועל ו־8 חודשים על תנאי.

בולים ובולאים | מאת יהושע מרקוס

תערוכה „נתניה 86"

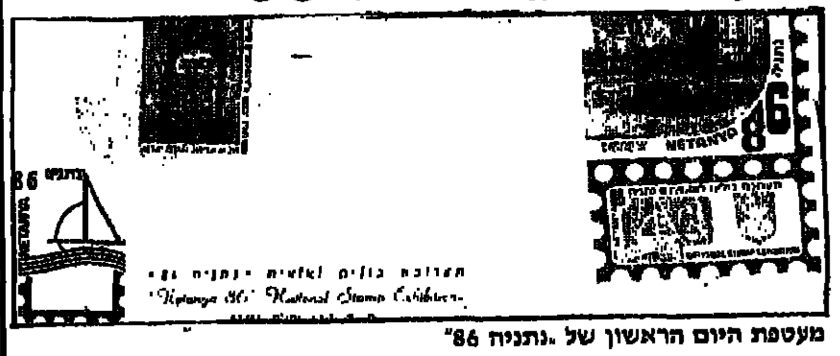

מעטפת היום הראשון של „נתניה 86"

תערוכת הבולים הלאומית ה־13, „נתניה 86", זכתה להצלחה רבה באירגון ומיקום (באולם הספורט המרווח של בית הספר בן גוריון בנתניה), שאיפשרו תכנון התצוגות בצורה מרווחת, שהקלה על באי התערוכה לסייר בין לוחות התצוגות.

באירגון התערוכה שותפים קודם כל חברי והנהלת העמותה לבולאות בנתניה: ובעיקר יו"ר הנהלת התערוכה, שלמה מזאה, הגיזבר אליעזר שטקל, המזכיר דוד גפן והקומיסר הפילטלי יוליון ליאון, שהשקיעו עמל רב בהכנת התערוכה. כאשר ראיתי אותם ביום הפתיחה, מתרוצצים כדי להשלים את הסידורים האחרונים, נזכרתי בתערוכת הבולים „נתניה 76", לפני עשר שנים, והתברר לי שאלה הם אותם ה„משוגעים לבולאות",

בול מחזור וורמיזא

שהגיל לא נותן בהם את אותותיו: גם הפעם פעלו באותו מרץ להצלחת התערוכה.

כן יש להזכיר את הנהלת התאחדות אגודות הבולאים הארצית בראשות הגס סינק. אולם הגורם המרכזי, שכמו בכל התערוכות הבולים סייע באירגון התערוכה הוא הסיוע של השירות הבולאי, החל ממנהל השירות, ינון ביילין, והחשב ש. מלמר, א. סייג, א. גולן ואורלי נגילה, שהיתה — צמודה למארגני התערוכה.

בתערוכה זו היה גורם חשוב נוסף שתרם להצלחתה, והוא הרשות המקומית. ראש עיריית נתניה, עו"ד א. אלרואי, לא הסתפק בדברי ברכה בפתיחה, אלא היה שותף באירגון התערוכה בחלק התקציבי. העמיד לרשות המציגים אולם רחב ידיים וגם דאג לחלק האמנותי המרשים בפתיחה החגיגית (תזמורת ולהקות מחול מקומיות). בהחלט ראוי שרשויות מקומיות אחרות ילמדו מנתניה.

את התערוכה פתח סגן יו"ר התאחדות הבולאים משה ויגרצקי, שציין את האירוע כ„יום גדול לבולאי ישראל". כן בירכו ראש העיר אלרואי, יו"ר עמותת הבולאים בנתניה שלמה מזאה ומנכ"ל משרד התקשורת יורם אלסטר, שעמד על הסימליות של תערוכה זו, שנערכה ביום הולדתו המאה של בן גוריון, ביום הופעת בול בן־גוריון ובאולם הספורט בבית הספר על שם בן־גוריון בנתניה.

ראינו בתערוכה תצוגות בולאיות רבות של בולים קלאסיים לפי ארצות וכן תצוגה תמתית (לפי נושאים). כן בלטה תצוגתו של ירחמיאל בהיר מהרצליה, שהציג אוסף מרשים של בולי אירופה המאוחדת, הפרלמנט האירופי. בשלב הראשון הוציאו כל מדינות אירופה אותו בול שנשא אותו ציור. כעת מנפיקים את בולי אירופה באותו נושא, אולם כל מדינה בוחרת ציור אחר. כן הוצגו אוספים יפים של בולי חלל, בולי ספורט, בולי ישראל בווארייציות שונות (בולים מיוחדים, חותמות נדירות מתקופת המעבר ובולי ישראל הראשונים).

מעניינת היתה תצוגת האספנים הצעירים מישראל ומגרמניה. בלטה התצוגה של אסנת ברגר מקרית ביאליק, שהציגה אוסף נאה של בולי זחירות בדרכים.

בטקס נעילת התערוכה חולקו הפרסים והמדליות כפי שנקבעו על־ידי חבר השופטים, שמונה במספר. כולם שופטים ותיקים: הנס מינץ, יו"ר ד"ר אילן, י. ברק, מזכיר מ. מרטין, י. שבתאי, ה. מינץ, ב. נדיטור, א. וובר וד"ר מ. ברגמן. חולקו 4 מדליות זהב, 7 מדליות כסף מוזהב גדולות, 5 כסף מוזהב רגיל, 5 כסף מוזהב, 8 כסף גדול, 35 ארד מוכסף ו־6 ארד.

הפעם לא הוענקו מדליות זהב גדולות. כן לא חולקו פרסים מטעם מוסדות (מוזר מאוד), כי לדעת השופטים לא נמצאו מציגים מתאימים. פרט לכמה פרסים שהוצמדו לזוכים למדליות זהב הרגילות.

בתשובה לשאלתי מדוע לא דאגו לתצוגות בולים ברמה הראויה למדליות זהב השיב לי מזכיר התערוכה, דוד גפן: „לא חיפשנו זהב גדול. רצינו השתתפות מירבית בתערוכה, וזוהי הצלחנו".

בתערוכה ביקרו 11 אלף איש. סוחרי הבולים, שהקימו דוכנים בתערוכה, היו מרוצים מהיקפי המכירה.

„ותיקי הקרבות" מחיפה מתגברים את בית־שמש

בעקבות החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה, לסגור למימוני כונס נכסים למפעל מנועי בית־שמש, הוחלט במפ"ם להיכנס מיד לפעולה ולסייע לעובדים במאבקם נגד החלטה זו. ראשונים הגיעו חברי מזכירות מפ"ם וראשי ועד העובדים במפעלים וחיים אמויאל. מישל אלמליח וחיים אמויאל. שנסעו בשבת לשטח המפעל ושהו בו עם העובדים במשך כל היום. במהלכו התקיים במקום כינוס חירום בהשתתפות מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

בדבריו לעובדים אמר מישל אלמליח: „אשריכם שההסתדרות התייצבה לצד מאבקכם, מתחילתו. התייצבות מלאה. אנחנו כמפסנות היינו צריכים לזעזע את ההסתדרות עד שתפעל. היום — אני מצדיע להסתדרות".

קיסר שקיבל את השניים בחיבוקים ונשיקות הודה להם על בואם למקום ועל דבריהם (ולמחרת אף טרח להודות שוב בטלפון למישל אלמליח). קיסר הקדיש רבע שעה מדבריו למאבק העובדים במספנות ישראל.

הפעלה אוטומטית של כונס הנכסים

ביום ראשון שעבר התייצב בבית־שמש יוסי סולומין, „ותיק קרבות" מקצועיים, שעשה את השבוע עם עובדי מב"ש. סולומין, שהתפרסם כשעתו במאבק במפרץ חיפה, וזהה בבית־שמש כ„יוסי האדום".

מאז תחילת המאבק, בראשית השבוע שעבר, מגיעים למפעל מדי בוקר 300 גליונות של „על המשמר". תרומת מפ"ם — ונחטפים על ידי העובדים.

הוועד לפעל ודנו במשותף במהלכים הבאים. תוך שאנשי מפ"ם נוטלים על עצמם מספר מטלות כדי לסייע לעובדים. ביום שני התקיימה במפעל ישיבה מיוחדת של נציגי העובדים עם חה"כ יאיר צבן. יוסי סולומין ודב אלקנתי. כן השתתפו ראש המועצה המקומית בית־שמש ומזכיר מועצת פועלי ירושלים ניסן הרפו, ויו"ר מועצת פועלי בית־שמש, חיים הרויש.

לאחר סקירת המצב מפי יו"ר ועד העובדים אמר צבן, כי להערכתו המפעל לא ייסגר רק אם העובדים ייצאו למאבק רציני. „יש לכם את תמיכת ההסתדרות, וזה חשוב", אמר. גם הוא הזהיר מפני השיטה של מינוי כונס נכסים בכל מקרה של קשיים במפעל. צבן מסר, כי ישנם בוועדת השרים לענייני כלכלה מספר חברים שדעתם נחושה, להביא לסגירת המפעל. לאחר מכן התקיימה על הדשא פגישה עם מאות עובדי המפעל. יו"ר הוועד הודה ליאיר צבן על תמיכתו במאבקם של עובדי מב"ש. יאיר צבן אמר, כי השיקול בעד הפעלת המפעל הוא כפול — לאומי־ציוני וכלכלי. מן השיקול הלאומי־ציוני, מדובר בהמשך קיומה של עיירת פיתוח. „כאנו לבנות ולא להרוס". הדגיש אבל גם מבחינת התעשייה הלאומית יש לקיים את המפעל.

לדבריו, יש הרבה מקריות, שטחיות וחוסר מחשבה ברצון לסגור את מפעל מנועי בית־שמש: יש כאן מאבקי כוח ושיקולים זרים שכולם, בסופו של דבר, על גבו של העובד. „לצערנו. מאבק יפה ותרבותי אינו מובן על־ידי הצד השני. כך נרמסה אתא. וגם במספנות ישראל למדו מהניסיון. אתם חייבים לנצל כל סדק במערכת הפוליטית, ובצד השני חייבים לדעת שאם כל אלה לא יועילו — הם יתקלו כאן באגרוף חזק של העובדים", אמר צבן. הוא גילה לעובדים שיש לו סנטימנט מיוחד למקום הזה — במלחמת השחרור הוא נלחם על הגבעות שמסביב ואחר־כך היה ממקימי קיבוץ צרעה, השכן למפעל.

לאחר הכנס במפעל מנועי בית שמש התקיים בתל־אביב מיפגש של נציגי מפ"ם במועצת הפועלים. אליו הגיעו משתתפי האירוע בבית שמש וכן יו"ר ועד המהנדסים; שמעון אלדה, יו"ר ועד הטכנאים, חיים מוסקוביץ, וברוך, חבר ועד העובדים. הם הביעו תודה על עזרת מפ"ם וסיפרו על הרקע למשבר.

(צילום: חיים משה)
עובדי בית שמש בהפגנה מול הכנסת

ביום ראשון הפגינו העובדים בירושלים. יוסי סולומין היה איתם. אליו הצטרפו אנשי האיגוד המקצועי, והדור הצעיר במפ"ם. רב אלקנתי, מיגל ביק, רכז האיזור באיגוד המקצועי. מוריס כלפון, אילן גילאון, אלי טפר ואילן רגב. בדברים שנשא בהפגנה עמד רב אלקנתי על הסכנה הטמונה בשיטה החדשה הניתקת בארץ, של מינוי כונס נכסים כל אימת שמפעל נקלע לקשיים. „זהו מצב מסוכן, כיוון שבכך מוציאים אוטומטית את ועד העובדים ואת מועצת הפועלים מן התמונה", אמר אלקנתי.

לאחר ההפגנה חזרו אנשי מפ"ם עם חברי המכונות ומכיסי הסרבלים הציצו גליונות „על המשמר", חלק מ—300 הגליונות שחולקו לפני כן לעובדים ונחטפו בתוך דקות ספורות. העובדים קראו בעניין את הדיווחים עליהם בעיתון. אכזבתם היחידה מ„על המשמר" — שלא מצאו בו את תוצאות הגרלת הלוטו.

לאחר הסיור נערכה ישיבת המזכירות במועצת הפועלים, בשעשרות מעובדי המפעל מצטרפים לישיבה וזוכים לעידוד. מכל הרובדים חברי מפ"ם ונציגי הישוב. אין ספק כי ישיבה זו היוותה שיאה של פעילות במשך באותו שבוע, אך ברור שעיקר המאבק עדיין לפנינו.

ליווינגסטון „הציץ ונפגע"

קן ליווינגסטון, לשעבר. ראש עיריית לונדון רבתי ומי שנחשב כמועמד בטוח בבחירות הבאות לפרלמנט הבריטי, עשה בארץ שבוע ימים כאורח מפ"ם נלווה אליו אברהם שומרוני, לשעבר נציג מפ"ם בבריטניה.

ליווינגסטון, שזה לו ביקורו הראשון בישראל נודע כאוהד הפלשתינים, מהביקור הזה יצא גם כאוהד ישראל, לאחר שהתוודע למציאות הישראלית והכיר את מחנה השלום בישראל.

בסכמו את הביקור אמר ליווינגסטון: „כעת אני מבין יותר את הפער בין הרקע שלי לבין המציאות בה הינכם חיים, ביחס למדינה ולתפקידה. אם כי הייתי מעדיף עולם ללא גבולות, השתכנעתי שאין זה אקטואלי. היהודים אכן זכאים למדינה משלהם ורשאים לעלות ארצה. אולם גם הפלשתינים חייבים לפתור את בעייתם. אם ברצונכם לחיות בשלום ולשים קץ למאון המלחמות, על היהודים והפלשתינים לחיות בצוותא. זה לצד זה, ישראל מזה, ומדינה פלשתינית או פלשתינית־ירדנית מזה. השלום ביניהם הוא הערובה הטובה ביותר. אם לא היחידה, העשויה להבטיח גבולות בטוחים. לשם כך יש לצאת ביוזמות מדיניות, ולא להתבצר בעמדות קשוחות". לדבריו. „אש"ף נחלש: הצעה נדיבה מצידכם עשויה למנוע מבוי סתום ולחולל הפתעות".

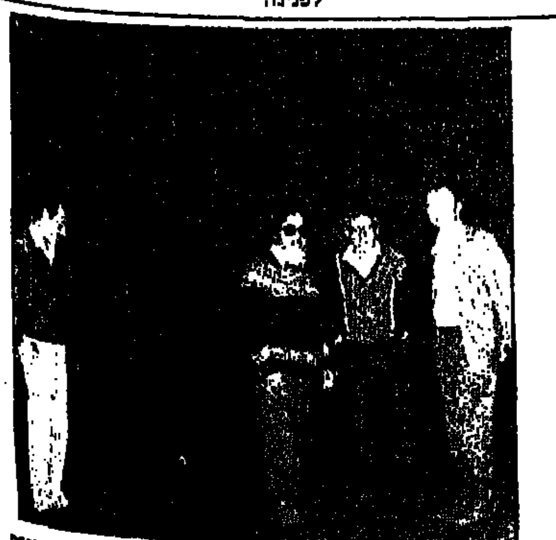
הנחת זרים ב„יד ושם". מימין לשמאל: קן ליווינגסטון, אברהם שומרוני, אברהם רוזנקויר, איתן מלניק (צילום: ויקי כהן)

האורח נפגש עם חה"כ אלער גרנות ועם הנהגת מפ"ם. הוא שוחח עם חנא סיניורה, עו"ד פאוזי אבו־רחמה וד"ר יוסי ביילין, וכן עם מזכ"ל ההסתדרות קיסר. עם נציגי המרכז הבינלאומי לשלום במזה"ת ועם הנהלת גבעת־חביבה.

בסיור שנערך לו לאורך גבול הצפון וברמת הגולן שמע מה עבר על קיבוצי הצפון במלחמת התשה. „הקיבוץ מהווה ניסיון סוציאליסטי יחיד במינו בעולם. הראוי ללימוד ולבחינה ע"י כל מי שהסוציאליזם יקר לו", אמר בתום הביקור. בירושלים התענג ליווינגסטון ארוכות ב„יד ושם": „מראות מזעזעים אלה שומטים את על המוטיבציה שלכם להקים מדינה ולהיאבק נגד הישנות מציאה אפוקליפטית כזאת". אמר.

בראיון עם רם עברון ב„זה הזמן" אמר קן ליווינגסטון, כי „מה הראתי לשוב לישראל" והצהרה זו, מפי האיש הבולט באגף השמאלי במפלגת הלייבור. ביטאה יותר מכל את התרשמותו מהארץ.

תאורה פנימית

על המתרחש בקיבוצים

בעריכת יורם בר

בכנס השתתף גם חבר הוועדה המרכזת, אפרים ז'ילוני, שכבר בישיבת הוועדה המרכזת ביום א' דיבר בזכות המשך הפעלת המפעל וזכה באהדת חברי ועד המפעל שנכחו בישיבה. בכינוס נציגי מועצת הפועלים חזר ז'ילוני על דבריו, וקרא למפ"ם להגביר את מעורבותה וסיומה לעובדי המפעל.

הסגנה של הישגים ומוצרים

בכנסת העלתה חה"כ חייקה גרוסמן את הנושא במליאה, וכמו במאבקים מקומיים קודמים, הפך חדרה של סיעת מפ"ם בכנסת למטה הוועד בבניין. בחדר הסיעה קיבלו העובדים את כל הסיוע הלוגיסטי. בניצוחה של מזכירת הסיעה המסורה יהודית שפה, שכבר התנסתה במאבקים רומים כגון, בהתערבות חה"כ יאיר צבן, הציגו העובדים ביום ד' מול רחבת הכנסת את הישגי המפעל ומוצריו — יוזמה ללא תקדים בתולדות הכנסת.

ביום רביעי עלו עובדי המפעל להפגין מול הכנסת בעת הדיון במליאה ב־9 הצעות לסדר היום שהגישו חברי הכנית. ההצעה הראשונה, כאמור, הועלתה ע"י חייקה גרוסמן. בעת הדיון ירדו חברי הכנסת לבית־שמש. המשלחת לחברי מזכירות מפ"ם שקיימו במקום דיון מיוחד על גורל המפעל. לפני הישיבה סיירו חברי המזכירות במפעל, שמעו הסבר באולמות הייצור והתקבלו בחמימות לד...

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 4

גארי ברתיני, מנצח
סטיוארט בורוז, טנור
מקהלת רדיו מערב־גרמניה, קלן
המקהלה הלאומית „רינת"
מקהלת הקיבוץ הארצי
התכנית:
ברליוז - רקוויאם

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה א': הערב — 23.11.86

ירושלים, בנייני האומה
יום ב': 8.30 בערב 24.11.86

קונצרט למנויים מס' 3

גארי ברתיני, מנצח
סטיוארט בורוז, טנור
מקהלת רדיו מערב־גרמניה, קלן
המקהלה הלאומית „רינת"
מקהלת הקיבוץ הארצי

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ב': יום ג'. 25.11.86
סדרה ג': יום ד'. 26.11.86
סדרה ד': יום ה'. 27.11.86
סדרה ה': מוצ"ש. 29.11.86

קונצרט למנויים מס' 3

קז'ישטוף פנדרצקי, מנצח
יולנטה גדולנקה, סופרן
יאדוויגה קולברו, מצו־סופרן
ג'והן גילמור, טנור
סטפורד דין, באס
המקהלה הפילהרמונית הלאומית מוודשה
התכנית:
פנדרצקי - רקוויאם פולני

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א': יום ג'. 2.12.86
סדרה ב': יום ד'. 3.12.86
סדרה ג': יום ה'. 4.12.86

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ו': מוצ"ש. 6.12.86
סדרה ז': יום א'. 7.12.86
סדרה ח': יום ב'. 8.12.86

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי: שם: זיור עד. כתובת: סוקולוב 13 הרצליה. בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: שם הישוב: הרצליה, רחוב השרון. גוש 6538, חלקה 493.
ומהווה הקלה לגבי המותר באיזור בו מבוקשת ההקלה האמור, דהיינו:
1) הקלה של 6% עבור מעלית.
2) הקלה של 2.5% עבור קומה רביעית.
3) הקלה של 1.5% הקלה באחוזי בניה. דהיינו 129% במקום 120%.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
אלי לנדאו
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעת הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור בניה ותוספת לבית קיים על חלקה 233 בגוש 8217 רח' הגר מס' 12 בחריגות מבוקשות כהקלה: עד 6% בניה. את התכנית מס' 86/278 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור. לשמוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע לתקופה של 10 שנים ברחוב גאולה מס' 29 גוש 6915 חלקה 43
תיק בנין 029"3/112
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נס־ציונה

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלה בבנייה בחלקה 114 בגוש ...
חלקה נמצאת באזור מגורים א/1 ... לבנות בהתאם לתכנית המיתאר נס/1 ... בשלוש קומות ...
כל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא ... רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בתוך מועד של 15 יום מיום פרסום הודעה זו ...
נימן קרמסקי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

מודעה בהתאם לסעיף 149
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לסטייה ברחוב ... מס' 1159 ...
כל מי שיש התנגדות להוצאת האישור הנ"ל רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בשד' בן־גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מיום פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה תל־אביב יפו

ועדת המשנה לתכנון ובניה
מרחב תכנון מקומי ראשל"צ

תאריך: 30.9.86
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ בקשה למתן הקלות ... גוש 3942 ...
כל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא ... רשאי להגיש לוועדה ... תוך 15 יום ...
מ. ניצן, יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניה ראשון־לציון

מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקות והגושים הרשומים מטה הקלות כלהלן: 1) גוש 7603 מגרש זמני 66א' בשכונת בנה ביתך: 6% מאחוזי הבניה המותרים, שינוי גובה בנין מ־8.0 מ' ל־8.4 מ'. 2) 7600 מגרש זמני 107ב' בשכונת בנה ביתך: 1% מאחוזי הבנייה המותרים.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
יצחק ולד,
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 תלמוד — שניים אוחזין — ורמינהו 40 08.2 מסך לספרות (סורי) — גשם יהי 09.00 אנגלית ו' 09.20 השעה שלנו — המסחר מכבר או"ר וכ) 10.10 אנגלית ו' 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — כראי לזכור 11.00 חשבון ה' השבר מהו 11.15 צרפתית 11.30 גיאוגרפיה ה'־ו' — כפר דייגים בהודו 12.00 ספרות (חטה"ב) — עץ הדובדבנים השבור 12.28 אנגלית ט' 13.00 אנגלית י' 13.30 מוסיקה — סולן — החליל 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 בלי סודות — ניק אלפי מציג את הצלילים נ.ק Hello 14.45 האוניברסיטה הפתוחה: Israel Sport Sports 15.00 מאנה מגדלנה ועד האיגונוציות — משחקים בשניים: פסיכולוגיה קוגניטיבית — הזיכרון 16.00 רחוב סומסום 16.30 אי האלמוגים — פרק תשיעי ואחרון פיטר, ג'ק וראלף מתאחרים מחדש 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית 17.30 „זאוכרי באפריקה". הפרק האחרון: סוחרי השן 18.20 סרט הנפשה 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 „עם הכוכבים" — תכנית בידור. אורח התכנית „פרינס" מהרמוניות הפרנקוטיסיות. ומעוררות המחלוקת בתולדות הרוק. בתכנית שלושה מלהיטיו, בתוכם השיר „קיס" וכן קטע מראיון עם הזמר (ערבית) 18.45 הירושים והמצאות: הצעות לחיסכון במים בצריכה הביתית: כיסא גלגלים בעל מנוע עוד המאפשר ניידות קלה לנכה במחיר השווה לכל נפש (ערבית) 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 „עד פופ" — אורחי התכנית: נורית גלרון — עם צאת תקליטה החדש; ולהקת „טנגו" — בתקליטם „אמונה שלמה"; הלהקות „אהה", „פרטנדרס", „פרנקי הולך להוליווד" ועוד. 21.00 מבט לחדשות ומוסף „שער ראשון" 21.45 „שושלת" הפרק התשעה עשר וראה הפניה 22.36 „סוף ציטוט" 23.15 „רציחות בצ'לסי" — מותחן בורסה, הפרק האחרון: „ליל מנוחה יפתי" 23.40 פסוקו של יום חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 „בהאזנה נינוחה": 08.00 „קונצרט בוקר": באך: קנטטה מס' 208, „הצייד": בטהובן: קונצ'רטו מס' 5 לפסנתר ותזמורת „הקיסר": שוברט: רביעייה במול מג'ור: ברוקנר: סימפוניה מס' 7. 11.57 „מגישים שיר". 12.00 „אומנים באולפן" קיאל בקלונר־פסנתר: קואנרל: 3 פנטסיות: סרטסוולדר: 2 פרלודים: אולסן: וריאציות על נעימת־עם נורבגית. אופוס 5: גריג: 19 נעימות־עם נורווגיות. 13.05 „בהאזנה נינוחה": הנדל: קונצ'רטו גרוסו מס. 2. בפה מג'ור: היידן: סימפוניה 92 במול מג'ור. אוקספורד": בטהובן: קונצ'רטו מספר 1 לפסנתר ותזמורת, בדו מג'ור: סיבליוס: סימפוניה מס. 5 במי במול מג'ור 15.00 „מוסיקה באן ועכשיו": נטרא: דיברטימנטו לנבל, רביעיית כלי־קשת וקונטרבס: ג'ורג' קראם: מראה — שירי קינה ווקאליזות לסופראן ופסנתר מוגבר: נועם שריף: „לה סוליה" — ואריציות לתזמורת 18.00 „מוסיקה ליום ראשון": באך: מיסה בסי מינור: יהונס גרדאני: קינות איכה 18.00 „חידון מוסיקלי" (ש.ח.) 19.00 „מוסיקה קלאסית קלה" 20.05 „אינטרלוד" — רגע מוסיקלי 20.57 „מגישים שיר" 21.30 „רסיטל" פנחס צוקרמן — כנור לין הארל — צלו מרק נייקרוג — פסנתר: באך: סונטה מס' 3 במי מג'ור לכנור ולכלי מקלדת: סטרווינסקי: סוויטה איטלקית לצלו ופסנתר: ברהמס: חמישייה בפה מינור לפסנתר וכלי־קשת 22.30 „מן המקודות" המורשה המוסיקלית העממית של מכסיקו ה' 23.00 „מחוורי יצירות": באך: הקונצ'רטי הברנדנבורגים מס' 1 בפה מג'ור לשתי קרנות שני אבובים, כלי־קשת וקונטינואו: מוצרט: הרביעיות לחליל ולכלי קשת 1. רביעייה ברה מג'ור. ק. 285: ברדהמס: הבלוזת לפסנתר בלדה ברה מינור. אופוס 10: שוברט: השירים 4 שירים מנתח 1811: 1. קינתה של הגר 2. פנטסיית קבורה 3. קינת העלמה 4. רוצח האב.

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 „חוגה" — עם בני הגרל 09.05 „השיר לא תם" —שירים עבריים 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי לבתיה"ס. סיפור וצליל — תכנית לגיל הרך. „רוכבן" — מאת א. שמחי 11.30 השכלה ודעת לכל" „צרפתית למתקדמים" שעור מס' 12. 56 05 „בערוגות הבושם" 14.08 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים א) „שירים עם חברים של ספורים" — „גלגלים" —מאת מירייק שניר ב) „מלכיאל גמד היער" — מאת ז'אן דוליא: פרק שלושה־עשר ג) „לקראת שידור" — פרטים מורגמים מתכניות השבוע. 14.45 לילדים הגדולים „חתול בשק". — ילקוט כלינו „הרוזן ממונטה כריסטו" — מאת אלכסנדר דיומא פרק רביעי. 15.30 „עולם המדע" (ש.ח.) 15.55 „ספר הדשי" —סקירה 16.05 „שאלה של טעם" — עם חיים קינן 17.10 רגע של עברית 17.12 „מגישים שיר 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה" — „מבוא לתורת הלשון" — „המשפט, מבנה ומשמעות" — פרופ' רפאל ניר 18.06 מנחת ערב 19.30 שירורים לעולים 22.05 „תפוח ועץ" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיים. בצוות ד"ר עמירם רבין וגליה רבינוביץ'.

רשת ב'

07.00 א"ו — חדשות (+ רשתות „קול המוסיקה" ו־ג') „הבוקר הזה" 08.05 „עושים עניין" עם שלום קיטל וגבי גזית 09.05 „ביקור בית" 10.05 „כל צבעי הקשת" 11.30 „סעו לשלום" — עם גדעון הוד 12.10 „אלף־אלף" ב„בית" — עם אהוד מנור 13.00 „בחצי היום" 14.05 „בת צחוק" — הווי והומור 15.05 „רגעי קסם" 16.05 „שירים ושעורים" 17.10 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" 18.06 „מסיבת עיתונאים" 18.45 היום בספורט 20.05 „אזמר בשבחין" —סיוטים ופרקי חזנות ספרדיים 22.05 „האזון הקודש" — עם מאיר שלו (ש.ח.) 22.58 רגע של עברית 23.05 „צלצול שלישי" — שבועון לאומנויות

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — אתגרים ופריצת דרך במדעי התעופה. גבולות הביצועים בתעופה. מרצה: פרופ' שמואל מרחב. 06.30 „פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל 09.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 „הפסקת 10" 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף 13.05 „אחד לאחד" — פזמונים ישראליים 14.05 „דו רה יומי" — עם דובי לנץ ודני קרפל 15.05 „פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 16.05 „רדיו ספורט" 16.54 באופן מילולי — סינתר של אבשלום קור 17.00 „ערב טוב ישראל" 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן 18.45 „משולש" — עימות יומי בענייני השעה 19.05 פזמונים לטולכם 20.05 „חיילים. אנשים צעירים" — תוכניתה של פנינה בת־צבי (ש.ח.) 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת — אתגרים ופריצת דרך במדעי התעופה גבולות הביצועים בתעופה. מרצה: פרופ' שמואל מרחב. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 „תוצרת הארץ" — פזמונים ישראלים 23.55 „שיחת חצות" — עם פרופ' יהודה ניב. מרצה להסטוריה חברתית של עם ישראל 00.05 ציפורי לילה משוחחות עם דורו טופז 02.00 מבזק ידיעות 02.05 לא רוצים ליבון 05.05 שירים עבריים

רשת ג'

07.07 „שיר בבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 „מה כבר תשעו" —עם אבי אתגר 10.05 „שבעים מי יודע" 11.05 „שעה תמימה" — עם מלאכי חזקיה 12.05 „רק מוסיקה" 13.05 „רק כימי חול" 15.05 — מנחם פרי 14.05 „סימון חוזר" 16.05 „חרש, חריש ומתורש" 18.05 „הצגה יומית" 21.05 „מצעד הפזמונים הלועזיים" 18.06 „ארום עתיק" 23.05 „הלילה הוא שירים"

קולנוע

תל־אביב

	9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: יחיד נגד כולם	9.40 ,7.15 ,5
אורלי: צביטה בלב	9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: מלחמה ואהבה	23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים	9.30 ,7.15 ,5
גת: אהבה מכושפת	9.15 ,6.15 ,3.15
הורדון: יומן נעורים	9.30 ,7.00
דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון	9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:	
עיר ללא רחמים	9.45 ,7.45 ,5.45
הוד: שבט רב המערות	9.30 ,7.15 ,5
מוזיאון תל־אביב: „שואה"	
לימור חדיש: ירח דבש מכושף	
פאר: שתי אצבעות מצידון	9.30 ,7.30 ,5
סינמה 1: תרגיל לבלשית מתחילה	9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: ביצוע החיים	9.30 ,7.15 ,5
פאריס: עוברת אורח	9.30 ,7.15 ,2 ,12
פרון	23.30
רבי"חן:	
חן 1: שובו של הנוסע השמיני	9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום	9.45 ,7.25 ,5
חן 3: צבע ארגמן	9.45 ,7.40 ,5
חן 4: דונה פלור	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: רומן של אתמול בלילה	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: חנה ואחיותיה	9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: איש הנצח	9.30 ,7.15 ,5
תכלת: ראובן ראובן	9.30 ,7.15 ,4.30
רמת־גן	
אואזיס: שובו של הנוסע השמיני	9.30 ,6.40 ,4
לילי: חנה ואחיותיה	9.30 ,7.15
ארמון: טוראית בנג'מין	9.45 ,7.10 ,5
רבי"גן:	
גן 1: היחפן מבברלי הילס	9.40 ,7.20 ,5
גן 2: נשיקת אשת העכביש	
	9.40 ,7.20 ,5
גן 3: שלושה רווקים ותינוק	9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום	9.15 ,6.15
ירושלים	
אדיסון: שבט רב המערות	9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: הפיראטים	9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:	
בעקבות אוצר הנילוס	18.00
בירדי	20.00
מינק מלויד — החומה	22.00
9 וחצי שבועות של ריכרוד חושים	24.00
בנייני האומה: מונה ליזה	9.00 ,7.00
כפיר: חנה ואחיותיה	9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: אהבה מכושפת	9.15 ,7 ,4.30
סמטשל: בעקבות הכרך	9.00 ,7.00
סמדר: זכרונות אהבה מפירנצה	9.30 ,7.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון	9.15 ,7.15 ,4.30
אורגיון	
אור 1: שובו של הנוסע השמיני	9 ,6.30 ,4
אור 2: צרות גדולות בצ'יינה טאון	9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: איש הנצח	9.00 ,7.00 ,4.30
חיפה	
ארמון: איש הנצח	9.00 ,6.30 ,4
אורות: שבט רב המערות	9.15 ,7.00 ,4.30
חן: שובו של הנוסע השמיני	9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: אהבה בשחקים	9.15 ,7.00
עצמון 2: מונה ליזה	9.30 ,7.15 ,4.45
פאר: כולם נפלו על הראש	9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודש: עוברת אורח	9.15 ,7.00 ,4.30
רון: נסיעה נעימה	9.00 ,6.30 ,4
אמפי: ירח דבש מכושף	9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: זכרונות אהבה מפירנצה	9.15 ,6.45
נתניה	
שרון: תעלול קטלני	9.15 ,7 ,5
כנורדיה: שכרון חושים	9.15 ,7 ,5
חולון	
סביון: צביטה בלב	9.30 ,7.15 ,5
מגדל: הצבע ארגמן	9.00 ,6.00
ארמון: שתי אצבעות מצידון	9.30 ,7.30 ,5
בת־ים	
עצמאות: הטוב הרע והלא נורא	9.30 ,7.15 ,5.00
הרצליה	
היכל: אהבה בשחקים	9.30 ,7.15 ,5.00
מלון מגדל דניאל:	
שלושה רווקים ותינוק	21.30 ,19.15
באר־שבע	
חן: אהבה בשחקים	9.30 ,7.30 ,4.30
פתח־תקוה	
היכל 1: חנה ואחיותיה	9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: אהבה בשחקים	9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: הצבע ארגמן	9.30 ,7.15 ,5
עפולה	
מופתיון: נסיעה נעימה	8.30
רעננה	
אורות: יפה בוורוד	9.00 ,7 ,4.30
גבעתיים	
הדר: הטוב הרע והלא נורא	9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 23.11
מקהלת אי הסכמה: 20.30
תדוד וניה: 20.30
צ'כוב צ'כובה — בימרתף: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום א' 23.11 בשעה 21.00
„חמש צעקות"
תיאטרון תנועה — „תמו־נע"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
בלפור — בלפור 90
חולון
אהרון — הופיין 52
ירושלים
ביה"ח שערי צדק, בית וגן
נתניה
הדסה — הרצל 24
פתח־תקוה
הירקון — שטמפפר 24
רמת־גן
המגן — ביאליק 30
תל־אביב
בס — פרישמן 66
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7
חיפה
יכנה — אבן סינא 7
רעננה — כפר־סבא
קופ"ח שועלי — א. יפה, רעננה

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - פנימית; נשים; ביקור חולים — כירורגית; הדסה ע"כ — ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03"433300, 03"453500.
„יד ביד" — ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04"229488 (11.00—20.00)
נהריה — 04"920814 (11.00—20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 222732.
„קו פתוח" — ארון קשבת לילדים ובני־נוער 08"221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל': 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשבירו) קומה א'. טל': 294869, 03"285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052"32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02"227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03"261111.
ער"ן ילדים ונוער — טל' 261113.
ער"ן חיפה — טל' 04"672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111.
ער"ן נתניה — טל' 053"35316.

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111 לוד/רמלה — 101. טל' 08"221022; עפולה — טלפון 065"93334; טבעון — 101. טלפון 04"931401. נהריה — טל' 04"823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057"74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

חוששים לגורל העיר בצרה

טהראן. — ממשלת עיראק חוששת לנפילת בצרה, שהיא השנייה בגדלה במדינה.
העתון „אלג'יהאד" האיראני מוסר, כי מחשש לנפילת העיר הרצבו מחוצה לה מאות טילי קרקע־קרקע המכוונים לעבר בצרה והם יופעלו במקרה של נפילת העיר.
פליטים עיראקיים שהגיעו לאיראן מסרו כי תושבים רבים עזבו את בצרה לאחר שהאיראנים הזהירו כי יפגיזו את אזורי המיתקנים הצבאיים והכלכליים. התושבים באזורי המגורים חששו מפגיעות. בתגובה חסמו השלטונות העיראקיים את הדרכים המובילות מבצרה לנאצריה ועמרה כדי למנוע בריחה.

אחד מנדוני משפט „אקילה לאורו" הוסגר לאיטליה

גנואה. — אחד הנאשמים במשפט שהתנהל נגד חוטפי האניה „אקילה לאורו", יוסף אחמד סער, שנידון שלא בפניו באיטליה ל־6 שנות מאסר, הוסגר בשבת על־ידי הרפובליקה הפדראלית הגרמנית ונכלא בגנואה.
יוסף סער, לבנוני בן 24 שמוצאו מצור שבדרום־לבנון, אך המתגורר בתוניס, הואשם כי שימש כאיש קשר של חברי יחידת הקומנדו שחטפה את האניה האיטלקית, ובמיוחד שסיפק להם כסף בגנואה כמה ימים לפני ההפלגה.

תאצ'ר בפאריס: לפחות אל תשימו לנו רגל

תאצ'ר ביקשה זאת בפגישתה עם מיטראן בנושא הסנקציות נגד סוריה והמלחמה בטרור ■ מחלוקת בין השניים על שיתוף אש"ף בתהליך השלום

מאת ארנון יפה
כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — ר"מ בריטניה מרגרט תאצ'ר מתנגדת לשיתוף אש"ף במו"מ בין ישראל, ירדן והפלשתינים ותומכת בשיחות ישירות — בעוד הנשיא מיטראן מטיף לכינוס ועידה בהשתתפות חברות מועצת הבטחון — מחלוקת אירופית זו באה לידי ביטוי במסיבת עיתונאים משותפת שערכו מיטראן ותאצ'ר ביום שישי באליזה.
תאצ'ר אמרה, כי כל עוד אש"ף אינו נוטש את הטרור ומסרב להכיר בישראל, הוא אינו ראוי להופיע כצד בשיחות. לעומתה הביעה צרפת תמיכה בשיתוף אש"ף. שר החוץ ריימונד אמר לכתבים אחרי מסיבת העתונאים, כי צרפת תמיד ראתה באש"ף נציג פלשתיני שצריכים לשתפו בכל הסדר במזרח התיכון.
הנשיא מיטראן התייחס ליוזמה הסובייטית לכינוס חברות מועצת הבטחון בוועידה מכינה לוועידה בינלאומית, כאל יוזמה צרפתית. הוא אמר, כי „שנים רבות הייתי סבור שהדרך לפיתרון היא שיחות ישירות בין ישראל למדינות־ערב והפלשתינים, אך נוכחתי לדעת כי אין זה בגדר האפשרי. לכן אני מציע ועידת הכנה בינלאומית." הוא נשאל אם אימץ יוזמה סובייטית וענה: „לא, זו יוזמה צרפתית, המצטלבת עם ההצעה הסובייטית."
תאצ'ר אמרה, כי האירופים מסכימים רק על הצורך בקידום השלום, אך חלוקים בעניין אש"ף והשיחות הישירות. לפיכך אין לצפות ליוזמה אירופית.
תאצ'ר התעלמה בביקורה בפריז מהאשמות שיראק, כי השרותים הבריטים זייפו את הראיות המרשיעות נגד סוריה בפרשת ניסיון פיצוץ מטוס אל־על. היא רק ביקשה מן הצרפתים, לפחות „לא לשים רגל" למדינות המערב במאבקן נגד הטרור".

השגריר סופר אובד עצות נוכח התמוטטות אמונו בשיראק

מאת ארנון יפה,
כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — שגריר ישראל עובדיה סופר נוכח חסר אונים איך מתמוססת אשלייתו מידידו האינטימי שיראק, רה"מ המתאר את הערבים כ„קורבנות טרור ישראלי בקנה מידה גדול".
סופר פירסם הודעת מחאה על שינוי המדיניות הצרפתית כלפי אש"פ ואשר כלל „צער על הענקת לגיטמציה וכבוד לארגון טרור המתפאר בביצוע פעולות רצחניות נגד אזרחים ישראלים".
איברהים סוסו, עמיתו, נציג אש"פ צוהל משמחה, ולדבריו הובטחו לו „מחוות חדשות".
שגרירנו אומר, כי בהשוואה למדיניות הגוליסטית המסורתית — זהו הרע במיעוטו. לדעתו, עמיתיו של שיראק בשילטון הימין, גרועים ממנו שבעתיים.

34 אלף מקרי איידס נרשמו: „המספר האמיתי הוא 100 אלף"

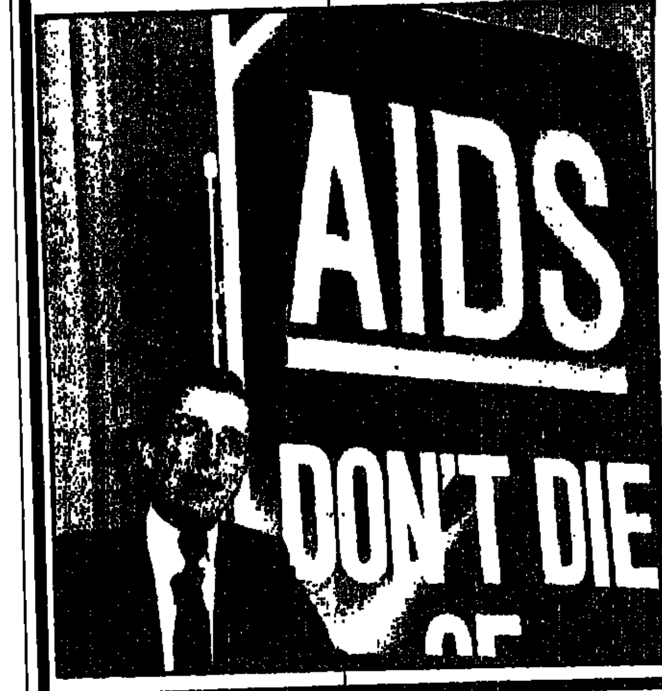

דנבה. — 43,448 מקרים של המחלה הקטלנית איידס (תסמונת כשל חיסוני נרכש), נרשמו ודווחו ב־77 מדינות ברחבי העולם עד מחצית נובמבר. 77 אחוז מהם בארה"ב — מסר ארגון הבריאות העולמי.
מבין יתר המקרים, 32 אחוז נרשמו במדינות אמריקה, 23 אחוז באירופה, 10 אחוז באפריקה, 9 אחוז באסיה ו־2 באסיה ו־2 באוקיאניה.
המספר הכולל של מקרי איידס בארה"ב הוא 26,566.
בצרפת רשום המספר הגדול ביותר של חולי איידס באירופה — 997, ואחריה מערב־גרמניה עם 715 ובריטניה עם 512.
קנדה הודיעה על 755 מקרים וברזיל על 754. המספר הגדול ביותר של חולי איידס באפריקה נרשמו בטנזניה — 462.
אולם במסיבת עיתונאים שהתקיימה בניו־יורק אמר המנהל הכללי של ארגון הבריאות העולמי, גנרל האלפדן מאלר, כי ארגונו מעריך את מספרם של קרבנות האיידס ברחבי העולם ב־100,000 בקירוב. הוא אמר, כי לפי תחזיות מהימנות עשוי מספר מקרי האיידס בעולם להגיע ל־3 מיליון תוך חמש שנים.
מומחים רפואיים אמרו כי ייתכן והנגיף החדש יצריך בדיקות חדשות במקום בדיקות הדם שנעשות כיום לגילוי נגיף האיידס.(רויטר, ע"צ)
צוות מחקר שוודי הודיע כי גילה טיפוס חדש של נגיף הגורם את מחלת האיידס הקטלנית.

שר הבריאות הבריטי פותח את מבצע המלחמה נגד האיידס בבריטניה — שיכלול מערכת הסברה נרחבת על דרכים להימנע מהמחלה.
(צילום אי.פי)

מאות הפגינו בביירות נגד „מלחמת הרעבה"

ביירות.— מאות לבנונים, מרביתם נשים וילדים הפגינו ביום ו' בביירות המערבית נגד מה שתואר על ידם „מלחמת הרעבה". חנויות, בנקים ובתי־ספר רבים נסגרו לשעה כשביתת אהדה נגד האמרת המחירים, המחסור במזון וההתמוטטות של הלירה הלבנונית עד שפל המדרגה. „אנו רוצים לחיות. לא נסכים יותר לחיים מעין אלה" הכריזו המפגינים, שהפגינו בליווי משטרתי.
יצויין שהלירה הלבנונית איבדה השנה 72 אחוז מערכה לעומת הדולר. המפגינים ציינו כי המחירים של כמה מוצרים חיוניים האמירו בשיעור של 30 אחוז במהלך השבועיים האחרונים. „אינני יכול למצוא לחם, הסוכר האמיר מעל לכל מידה וקיים אפילו מחסור במי שתייה" אמר תושב ביירות.

● קהיר — ממשלת מצרים דחתה כמה הצעות של משקיעים ישראליים לבצע בסיני פרוייקטים בתחום התיירות — הודיע „סאות אל ערב". במסגרת עידוד הסכמי הנורמליזציה, לאחר פגישת פרס־מובראק, הגישו משקיעים ישראלים הצעות ומחקרי כדאיות לפרוייקטים משותפים בסיני.

● שר ההגנה האיטלקי גובאני ספאדוליני ביקר בסעודיה ונועד עם המלך פאהד ועם עמיתו הסעודי האמיר סולטאן בן עבד אלעזיז. העיתון הכוויתי „אלקבס" מוסר כי ספאדוליני ידון עם הסעודים בהקמת בסיס לצוללות בג'דה, שיהיו בו 8 צוללות חדישות, וספינות חילוץ לצוללות.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 21.11.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	--	--	1.4876	1.5061	1.4959
דולר אמריקני	1	1.46	1.52	1.4877	1.5063	1.4960
מרק גרמני	1	0.72	0.76	0.7369	0.7461	0.7411
לירה שטרלינג	1	2.06	2.16	2.0977	2.1239	2.1116
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2255	0.2283	0.2264
ין יפאני	100	0.89	0.94	0.9102	0.9215	0.9139
גילדן הולנדי	1	0.64	0.67	0.6537	0.6618	0.6561
פרנק שווייצרי	1	0.87	0.91	0.8869	0.8979	0.8901
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2135	0.2162	0.2146
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1954	0.1978	0.1965
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1951	0.1975	0.1961
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.2998	0.3035	0.3014
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0732	1.0866	1.0792
דולר אוסטרלי	1	0.93	1.00	0.9626	0.9746	0.9680
ראנד דר' אפריקני	1	0.40	0.67	0.6665	0.6748	0.6702
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3552	0.3597	0.3566
שילינג אוסטרי	10	1.03	1.08	1.0462	1.0593	1.0522
לירה איטלקית	1,000	1.04	1.11	1.0644	1.0776	1.0701

אייל העיתונות מאקסוול הוציא את „העין הפרטית" — בשן ועין

לונדון. — איל העיתונות רוברט מאקסוול זכה בפיצויים של 55,000 ליש"ט (78,000 דולר) על הוצאת לשון הרע נגדו — בתביעה שהגיש לבית המשפט נגד כתב העת הסאטירי „העין הפרטית".
מאקסוול הוא בעל העתון „דיילי מירור" רב התפוצה ושורה של עתונים אחרים. הוא הגיש תביעת לשון הרע נגד „העין הפרטית" לאחר שזה פירסם נגדו האשמות כאילו מימן נסיעות לחו"ל של מנהיג הלייבור ניל קינוק, על מנת לקבל תואר אצולה כאשר קינוק יעלה לשלטון.
בית המשפט גם הורה ל„עין הפרטית" לשלם הוצאות המשפט בסך 200 אלף ליש"ט (284,000 דולר). המשפט נמשך 15 ימים.
„הבטאון „העין הפרטית" ידוע ברשימות הסטיריות והלעגניות שלו על אישי ציבור. הוגשו נגדו תביעות רבות על לשון הרע בבתי המשפט הבריטיים.
לאחר שניתן פסק הדין, אמר מאקסוול, כי הוא יתרום את הפיצויים שקיבל למטרות צדקה, ככל הנראה לקידום המחקר נגד מחלת האיידס. „הפיצויים האלה באים מבטאון נגוע ומתאים שהכסף יילך למלחמה באיידס", אמר.
(רויטר־עתים)

מנסים תכשיר חדש נגד מחלת אלדצהיימר

שיקגו. — ניסויים על בני אדם של תכשיר המקל על תופעות הסניליות, הנ־גרמות על־ידי מחלת אלצהיימר, עשויים להתחיל כבר בשנה הבאה.
מנהל המכון הלאומי למחלות זיקנה בשיקאגו אמר, כי התכשיר שכינויו בקיצור ט.ה.א. מצריך עדיין בדיקות על חיות מעבדה נוסף לניסויים רפואיים על בני־אדם, אך מינהל המזון והתרופות בארה"ב הודיע כי הוא נותן את הסכמתו להתחיל בשני סוגי הניסויים בעת ובעונה אחת.
בדיקות ראשונות שנעשו בתכשיר, עדיין לא גילו תוצאות ברורות ולא כל החולים במחלת אלצהיימר עשויים להגיב על התכשיר הזה.
(רויטר־עתים)

גם לבריטניה יש... ועננו משלה

לונדון. — ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, הועמדה במרכזו של סערה פוליטית נוכח מאמצי ממשלתה למנוע פירסום זכרונות של סוכן שירות הבטחון הבריטי, העושה עתה באוסטרליה.
הממשלה מנסה למנוע את הוצאתו לאור באוסטרליה של ספר מאת פיטר רייט, סוכן בכיר לשעבר בשירות הבטחון אם.איי.־5, בטענה כי הוא הפר את חובה העסקתו והפירסום יהווה סכנה לבטחון הלאומי.
אולם מפלגות האופוזיציה האשימו את הממשלה בחוסר עקביות כבר כלא פעלה נגד פירסומם של ספרים אחרים, אשר מחבריהם גילו מידע מן העבר והם עצמם שירתו באם.איי.־5.
נודע, כי גם ממשלת אוסטרליה רוצה למנוע את פירסום ספרו של רייט משום שאחת הטענות שלו היא שראש האם.איי.־5 לשעבר, סיר רוג'ר הוליס היה מרגל סובייטי. הוליס שמת בינתיים, סייע בהקמת מערך הביון והבטחון באוסטרליה בשנות ה־40.
בינתיים הודה סיר רוברט ארמסטרונג שר בממשלה השמרנית, בהופיעו כעד באוסטרליה, כי לא ננקטו פעולות נגד סוכנים קודמים של אם.איי.־5 שמסרו מידע לאלסון ולפינצ'ר. (רויטר־עתים וע"צ)

טיל איראני פגע ברובע מגורים בבגדד

בגדאד. — טיל קרקע־קרקע איראני פגע אמש ברובע מגורים בבגדאד. רדיו בגדאד מסר, כי כתוצאה מההתפוצצות נפצעו 28 אנשים ונגרם נזק לכמה מיבנים.
עוצמת הפיצוץ הורגשה על פני שטח של כמה וכמה קילומטרים מרובעים ותושבים אמרו, כי הוא היה דומה לפיצוצים קודמים שנגרמו על ידי טילי קרקע־קרקע איראניים.
במהלך שנה זו ירתה איראן 4 טילים שפגעו בבגדאד. בפיצוץ האחרון שנגרם על־ידי טיל איראני ב־14 בנובמבר, נהרגו 7 אנשים ונפצעו 63.
בגדאד, עיר המאוכלסת ב־4.5 מיליון אנשים, נפגעה על־ידי 16 טילים במהלך 20 החודשים האחרונים של מלחמת המפרץ. השלטונות מסרו, כי טילים אלה גרמו למותם של מאות אנשים בבירה.
איראן הודיעה ביום ה', כי תפציץ ערים עיראקיות במשך 48 שעות כפעולת תגמול להפצצת ערים בחבל חוזיסטאן שבמערב־איראן, שגרמה להריגתם של 12 אזרחים ולפציעת כ־200 אנשים נוספים.
(רויטר עתים וע"צ)

● מוסקבה — 5 ילדים ניספו ו־60 חלו, לאחר שגננת במעון־יום ליד בית־חרושת בחרקוב שבאוקראינה, הכניסה בטעות נתרן חנקתי (סודיום נייטרייט) למרק שלהם.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי יהוד
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה יהוד הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס׳ יה/6069" ביחד עם תשריט הצמוד אליו.
עיקרי הוראות השינוי: ביטול קטע דרך, הסדרת רחבת סבוב, הרחבת כבישים קיימים.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6711 חלק מחלקות 120—124, 146—131, 162, יהוד.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
ר. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
תאריך: 17.11.86

טלקס

● הודח קצין הבטחון של הקונסוליה בניו־יורק
קצין הבטחון של הקונסוליה הישראלית בניו־יורק קיבל הוראה לשוב ארצה תוך שבועיים.
קצין הבטחון בקונסוליה, הנחשב לקצין בטחון הראשי בצפון אמריקה, אחראי על בטיחות הקונסוליה ועובדיה ועל בטיחותם של אישים ישראלים המבקרים בניו־יורק.
העיתון „ישראל שלנו", המפרסם ידיעה זאת, מספר, כי קצין הבטחון הנדח איננו במקורו איש שירותי הבטחון. הוא היה בעבר קצין צה"ל ואף שירת כקב"ט. ההדחה באה לא בגלל אירוע חד־פעמי, אלא עקב הצטברות של טעויות.
קצין העיתונות של הקונסוליה נתן בינה, סירב להתייחס לידיעה.
חנה איש־הורוביץ

● אמצעי חיסכון בעיריית עכו
עיריית עכו החלה לנקוט באמצעים חמורים לחיסכון בהוצאות בהיקף של 4 מיליון שקל. במסגרת החיסכון הוחלט לפטר את העובדים הזמניים כדי לצמצם את מנגנון העירייה.
לעיר תקציב של 18 מיליון שקל. ואשר ההוצאות מגיעות ל־22 מיליון שקל.
ראש העיר הדגיש שעכו היא עיר מעורבת, בעלת צרכים חיוניים. וכל צימצום נוסף יפגע ברמת השירותים לתושבים.
יהודה צור

● סדנה בנושאי בטיחות בעבודה
סדנא בנושאי בטיחות וגהות, תנאי עבודה ורווחת העובד התקיימה בשבוע שעבר במחלבת „תנובה" בתל־יוסף.
50 נציגים של ועדי עובדים ושל ועדות בטיחות ממפעלים באזור גלבוע נטלו חלק בסדנה שהתקיימה ביוזמת מועצת פועלי גלבוע וההסתדרות.
יו"ר המחלקה לבטיחות וגהות בוועד הפועל של ההסתדרות, אהרל גרשטיין, ציין, כי סדנאות כאלה מתקיימות בכל רחבי הארץ וכי לוועדי העובדים במפעלים חלק חשוב ביותר בהגברת הבטיחות בעבודה.
מזכיר מועצת פועלי עפולה, יצחק אבנימור, אמר, כי בטיחותו של העובד אינה נופלת בחשיבותה מתוצרתו.
שלמה גלזר

הפרקליטות מבקשת לפתוח את משפט דמאניוק ביום ד'

לאחר שפרקליטו הודיע כי לא יסכים להארכת מעצר נוספת

פרקליטות המדינה מבקשת להתחיל במשפטו של ג'ון דמאניוק כבר ביום ד' הקרוב. בהודעה לבית־המשפט קובעת הפרקליטות, כי אם לא יחל המשפט בתאריך זה יהיה על המדינה לשחרר את דמאניוק.
בא־כוח המדינה, עו"ד דניס גולדמן, הגיש בקשה לבית־המשפט המחוזי בירושלים ובה נאמר, כי בישיבה האחרונה שערך ההרכב המיוחד של בית־המשפט שישב במשפטו של דמאניוק נקבעו 2 תאריכים אפשריים לתחילת המשפט: 26 בנובמבר ו־19 בינואר 1987. פתיחת המשפט בתאריך השני הותנה בהארכה נוספת של מעצר דמאניוק עד לתאריך זה.
סעיף 54 לחוק סדר הדין הפלילי קובע: „נאשם, שלאחר הגשת כתב־האישום נגדו היה נתון במעצר בשל אותו כתב אישום תקופה המצטברת לכדי 60 יום, ומשפטו לא החל — ישוחרר מהמעצר". החוק קובע עוד, כי שופט בית־משפט עליון רשאי לצוות על הארכת מעצר לתקופה נוספת עד לפתיחת המשפט.
בא־כוח המדינה טען בבקשה, כי בישיבת ההרכב המיוחד האחרונה הצהיר בא־כוחו של דמאניוק, עו"ד מרק או'קונור, כי יסכים להארכת המעצר של מרשו עד לפתיחת המשפט ב־19 בינואר, משום שיתקשה להשיב על כתב־האישום בתאריך מוקדם יותר. אולם ביום ו' בבוקר התקשר עו"ד או'קונור והודיע לפרקליטות, כי אינו מוכן להסכים להארכת מעצר נוספת.
בהמשך בקשת הפרקליטות נאמר: „היות והתקופה בת 60 יום עומדת לפוג ב־27 בנובמבר, והוחלט לא להגיש בקשה להארכת מעצר של הנאשם — מתבקש בית־המשפט להתחיל ב־26 בנובמבר בשעה 8.30 בבוקר".
ההרכב המיוחד של בית־המשפט המחוזי בירושלים שידון בעניינו של דמאניוק יתכנס היום להחליט אם לקבל את הבקשה. במרכזן יחליט בית־המשפט מה יהיו הצעדים הבאים לקראת פתיחת הדיון.
ביום ג' תדון השופטת שושנה נתניהו בערר שהגיש דמאניוק על ההחלטה להאריך את מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בדיון הקודם שנקבע לאותו עניין לא הופיע בא־כוחו של דמאניוק, עו"ד מארק או'קונור, ועל כן נמחקה הבקשה. בעקבות בקשה חדשה שהגיש או'קונור נקבע הדיון ליום ג' הקרוב. (עתי"ם)

ביהמ"ש אוסר על עיריית חיפה המשך בניית בית „יד לבנים"

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"

שופט בית המשפט המחוזי בחדרה הוציא צו מניעה זמני לבקשת 97 דיירי שכונת שמבור בחיפה האוסר על עיריית חיפה להמשיך ולבנות את בית „יד לבנים" בשדרות הנדיב.
97 הדיירים פנו לבית־המשפט באמצעות עורך־הדינים פנחס מרינסקי וביקשו להוציא צו זמני עד לתום הדיון בתובענה שהגישו האוסר על העירייה או על כל אחר מטעמה להמשיך ולבנות את בית „יד לבנים" בשדרות הנדיב.
בבקשה שהגישו הדיירים לבית המשפט הם טוענים, כי היתרי הבניה שניתנו וחודשו לבניית בית „יד לבנים" בטלים מעיקרם וכי הבנייה נעשתה בניגוד לדינים המסדירים נושאי תיכנון ובניה. לטענת הדיירים, הפרה עיריית חיפה חקוקה וכי בשל הזכות הקיימת בין הרכב עיריית חיפה להרכב הוועדה המקומית קיים חשש כי יהיו בהליך שיקולים זרים ופסולים, כמו גם משוא פנים ופגיעה בכללי היסוד של מינהל תקין.
בהמשך טוענים הדיירים, כי הצו במעמד צד אחד מבוקש גם מאחר שהרשות הציבורית המופקדת על שמירת שלטון החוק בכל הקשור בדיני התיכנון והבנייה היא המבצעת עבירות על דינים אלה, והכל בריש גלי, תוך התעלמות וזלזול במבקשים שהינם אזרחי העיר חיפה וזקוקים לשירותי המשיכה. עוד הם טוענים, כי יש להפסיק לאלתר מצב זה של לית דין ולית דיין השם פלסתר את הערכים היסודיים העומדים בבסיס החברה.
לבקשה שהוגשה מצורף תצהיר של חמישה מתושבי השכונה וכן חוות דעת מומחה של יעקב לנדא, שנתבקש לבדוק את המצב במקום והצהיר, כי על־פי המסמכים והתוכניות הגיע למסקנה, כי הן הבקשה המקורית לבניית בית „יד לבנים" והן הבקשה המתוקנת לוקות בפגמים רבים, המתבטאים בחריגות ובסטיות מתוכניות המיתאר שבתוקף ומדרישות הדין.

● גליון חגיגי של בטאון יהודי רומניה. „רוויסטה קולטולואי מוזאיק", הופיע בימים אלה לציון מלאות 30 שנה לייסודו של הבטאון

אסיר בטחוני נרצח בכלא עזה

מאת רפאל גאון,
כתב „על המשמר"

עומר מוחמד כפרנה בן 22 מבית־חנון, השפוט ל־4 שנים על חברות בארגון עויין, נרצח אור ליום ו' בתאו בכלא עזה.
החשוד ברצח, אף הוא אסיר בטחוני המרצה עונש של 4 שנות מאסר, הודה במעשה.
הגופה נתגלתה ביום ו' בתא מספר 4, בו כלואים 16 אסירים, בעת ספירת הבוקר.
האסיר נחנק למוות, כנראה על רקע החשד ששיתף פעולה עם השלטונות.

בפלילים

החשוד ברצח המתנדבת מכחיש כל קשר למעשה

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

החשוד ברצח המתנדבת לוסי איימוס ליד צומת דורות ב־12 במאי השנה הכחיש בבית המשפט כל קשר למעשה. לטענתו, עוברות מדי יום במקום בו בוצע הרצח כ־500 מכוניות ורבות מהן מסוג „סובארו 83", שנמצאת גם ברשותו.
החשוד עובד בחברה ישראלית גדולה ונודע, כי במשך השבועיים שלאחר הרצח לא התייצב לעבודתו.
למרות הצו שהוציא שופט בית־המשפט באשקלון, צבי גדיב, האוסר פירסום פרטים מזהים כלשהם של החשוד ברצח, פורסם בעתונים אחרים כי מדובר בבדואי בן 31, אב ל־11 ילדים.

בעל המלטשה שנשדדה חשוד בתכנון השוד

בעל מלטשת היהלומים ברחוב המלאכה באור־יהודה, שבה אירע לפני שבועיים שוד מזויין, נעצר ביום ו' ל־8 ימים בחשד שהיה מעורב בתיכנון השוד וביצועו, כדי לזכות בדמי הביטוח.
פקודת המעצר הוצאה ע"י השופטת אסתר קובו בבית־משפט השלום בתל־אביב.
מפקח משנה מוטי אבידן טען בפני השופטת, כי ב־6.11.86 אירע שוד מזויין במלטשת היהלומים של החשוד, חנניה בנימינוב בן 36, באור יהודה. 3 אנשים חמושים בנשק חם פרצו למלטשה, כבלו את ידי העובדים שהיו במקום ושדדו את היהלומים שהיו בכספת. השודדים, טען איש המשטרה, פרצו למלטשה בהסתייעם במפתח מותאם.
נציג המשטרה ציין כי החקירה עודנה בתחילתה, וביקש לעצור את החשוד ל־15 יום. „מדובר כאן בעבירה חמורה מאד. בידי המשטרה חומר־חקירה רב, שקושר את החשוד לתכנון השוד וביצועו. (עתי"ם)

חצי שנה מאסר על גניבת תלושי קנייה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שישה חודשי מאסר בפועל ו־30 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים הוטלו ביום ו' בבית־המשפט המחוזי בחיפה על מאיר אלון בן 27 מנהריה, לאחר שהורשע בגניבת תלושי קנייה בסך 5000 ש"ח ממפעל „להבי ישקר".
בכתב־האישום נטען, כי בחודש מארס 85' גנב הנאשם בשתי הזדמנויות שונות תלושי קנייה להיפרמרקט בסך 5000 ש"ח ממשרד מדור השכר במפעל בו עבד.
התובעת אמירה רינגר טענה עוד, כי הנאשם רכש מצרכים בסך 1240 ש"ח בתלושים אלה ויתר התלושים נתפסו בביתו ע"י המשטרה. היא האשימה אותו בגנבה בידי עובד, והשופט אמנון קרני הרשיע אותו בעבירה זו על־פי הודאתו.

לחברינו סדקו, אליזבט והמשפחה
אתכם באבל על מות האם
חנה ליפשיץ
ההלוויה בבית־אלפא, היום, יום ראשון, 23.11.86, בשעה 15.00
בית אלפא

לקובה ולכל המשפחה
משתתפים באבלכם במות האחות
קלרה פרנס כהן
קיבוץ מרחביה

למול ישראלי ולמשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות
האב
בית חורשים

לגד ליאור ולבני המשפחה
תנחומים בהלקח
האם
בצלאל עמיקם

ליהודית מהל
אתך באבלך הכבד במות
האם
חבר העובדים והחניכים
מוסד חינוכי תבור

לנעמי ושמואל רכס והמשפחה
אתכם באבלכם על מות האם
טובה
בית סער

לנחמן יבלונקה
לשלמה, מרים וכל המשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות הרעיה־האם־הסבתא
מלכה
קיבוץ נירים

למנשה אופיר ולמשפחה
תנחומים במות
האחות
קיבוץ מענית

לנמרוד שני ולמשפחתו
משתתפים באבלכם הכבד במות האב
יוסף שמעי
קיבוץ עין־החורש

לנעמי רכס והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האם
צוות העובדים והחניכים
מוסד חינוכי „אשרת"

אנו מודיעים בצער על מותו של סבא
שבתאי (שרל) קורנר
תנחומים לחברינו יהודית והלל זיתן והמשפחה
ההלוויה בקיבוצנו היום יום ראשון, 23.11.86, בשעה 15.00
קיבוץ להבות הבשן